II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Δεκεμβρίου 2001

σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ

(Υπόθεση IV/37.614/F3 PO/Interbrew και Alken-Maes)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2001) 3915]

(Τα κείμενα στη γαλλική και στην ολλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(2003/569/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962 ([1]), τον πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ([2]), και ιδίως το άρθρο 15 παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας για την παρούσα υπόθεση,

Αφού κάλεσε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους επί των αιτιάσεων της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2842/98 της Επιτροπής ([3]),

Κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

την τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων στην υπόθεση αυτή (*),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(1) Η παρούσα διαδικασία αφορά μακροχρόνιες και σύνθετες συμφωνίες περιορισμού του ανταγωνισμού αναφορικά με τη βελγική αγορά ζύθου τόσο στον τομέα των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση (τομέας Horeca — ξενοδοχείων, εστιατορίων, καφενείων) όσο και για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων. Η Interbrew NV και η Alken-Maes NV, που είναι ο πρώτος και δεύτερος σε μέγεθος προμηθευτής ζύθου στη βελγική αγορά, πραγματοποίησαν διαβουλεύσεις και συνήψαν συμφωνίες που αφορούν ένα γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής· τις τιμές και τις προσφορές στον τομέα της λιανικής πώλησης· την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca (τόσο των «παραδοσιακών» όσο και των εθνικών πελατών)· τον περιορισμό των επενδύσεων και της διαφήμισης στον τομέα Horeca καθώς και νέα διάρθρωση τιμών και για τον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης και για τον τομέα της λιανικής πώλησης. Αντάλλαξαν πληροφορίες για τις πωλήσεις και στους δύο τομείς. Επεδίωξαν να προωθήσουν ορισμένα από τα μέτρα αυτά περαιτέρω, μέσω της συνομοσπονδίας βέλγων ζυθοποιών, στο εξής «CBB».

(2) Υπήρξε χωριστή διαβούλευση μεταξύ των εταιρειών Interbrew NV, Alken-Maes NVκαι Haacht and Martens NV σχετικά με τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα, ιδίως όσον αφορά τους πελάτες και τις τιμές, και πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα μερίδια αυτών

(*) ΕΕ C 187 της 7.8.2003.
([1]) ΕΕ 13 της 21.2.1962, σ. 204/62.
([2]) ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.
([3]) ΕΕ L 354 της 30.12.1998, σ. 18.

των τεσσάρων εταιρειών στις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα.

2. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑΣ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ

2.1. Η αγορά του ζύθου στο Βέλγιο

2.1.1. *Η προσφορά*

(3) Ο αριθμός των εταιρειών ζυθοποιίας στο Βέλγιο παρουσιάζει ελαφρά μείωση. Το 1991, η συνομοσπονδία των βέλγων ζυθοποιών (Confederatie der Brouwerijen van België/ Confédération des Brasseries de Belgique — στο εξής «CBB») αποτελούνταν από 76 ζυθοποιίες. Στις αρχές του 2000, ο αριθμός τους μειώθηκε σε 68 ([4]). Ορισμένες από αυτές τις ζυθοποιίες είναι ιδιοκτήτες περισσοτέρων της μίας εγκαταστάσεων ζυθοποιίας.

(4) Αν και υπάρχουν σχετικά πολλές ζυθοποιίες στο Βέλγιο, η παραγωγή ζύθου παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης σε έναν μικρό αριθμό εταιρειών. Το 1998, οι πέντε μεγαλύτερες ζυθοποιίες του Βελγίου αντιπροσώπευαν ποσοστό άνω του 80 % της συνολικής παραγωγής. Το ίδιο έτος, οι δύο μεγαλύτερες ζυθοποιίες, οι Interbrew NV και Alken-Maes NV, παρήγαγαν από κοινού περίπου το 70 % της συνολικής ποσότητας ζύθου που πωλήθηκε στην αγορά του Βελγίου ([5]).

(5) Εκτός από τις μπίρες τύπου lager, που είναι γνωστές ως «pils», «pilsener» ή «pilsner», υπάρχει μεγάλη ποικιλία «ειδικών» ζύθων που παρασκευάζονται στο Βέλγιο, περιλαμβανομένων των ζύθων αββαείου και trappist, gueuze και kriek, των λευκών ζύθων, των ζύθων τύπου ales, των «εποχικών» ζύθων και πολλών τοπικών ζύθων ([6]).

2.1.2. *Η ζήτηση*

(6) Η συνολική κατανάλωση ζύθου στο Βέλγιο παρουσιάζει τάση ελαφράς μείωσης, το 1998 υπερέβη τα 10 εκατομμύρια εκατόλιτρα, ποσότητα που αντιπροσωπεύει μέση ετήσια μείωση κατά 1,6 % από το 1993 και μετά ([7]). Οι μπίρες τύπου lager αντιπροσωπεύουν περίπου τα δύο τρίτα της συνολικής κατανάλωσης. Το υπόλοιπο αποτελείται από ειδικές μπίρες, σημαντικότερες από τις οποίες είναι οι μπίρες τύπου ales, οι μπίρες αββαείου και οι λευκές μπίρες, ενώ κάθε μία από αυτές τις τρεις κατηγορίες ζύθου αντιπροσωπεύει ποσοστό 5 % έως 6 % επί της συνολικής κατανάλωσης ([8]). Από το 1993 έως το 1998, η παραγωγή ζύθου στο Βέλγιο παρουσίαζε μέση ετήσια μείωση κατά 0,4 % ([9]).

(7) Το 60 % περίπου της συνολικής ποσότητας καταναλώνεται εντός των 50 000 περίπου καταστημάτων επιτόπιας κατανάλωσης οινοπνευματωδών· στη συνέχεια του κειμένου ο τομέας αυτός αναφέρεται ως «καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης», και στο Βέλγιο είναι συνήθως γνωστός, τόσο στην ολλανδική όσο και στη γαλλική γλώσσα, ως τομέας «Horeca», που αποτελεί ακρωνύμιο των λέξεων «ξενοδοχεία, εστιατόρια και καφενεία». Η διανομή του ζύθου στα καταστήματα αυτού του είδους πραγματοποιείται κυρίως από αντιπροσώπους που ειδικεύονται σε αυτό τον τομέα. Ο αριθμός των αντιπροσώπων ζύθου στο Βέλγιο παρουσιάζει μείωση κατά τα τελευταία έτη λόγω συγχωνεύσεων, εξαγορών και κλεισίματος επιχειρήσεων, αλλά εξακολουθεί να δραστηριοποιείται στην αγορά μεγάλος αριθμός. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, ο αριθμός τους κυμαίνεται από 1 200 ([10]) έως 1 800 ([11]). Μια περιορισμένη ποσότητα διανέμεται σε καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης απευθείας από τις ίδιες τις ζυθοποιίες.

(8) Το υπόλοιπο 40 % περίπου πωλείται από καταστήματα λιανικών πωλήσεων τροφίμων για κατανάλωση εκτός του καταστήματος· τα καταστήματα αυτά αποκαλούνται στη συνέχεια «καταστήματα λιανικών πωλήσεων», και στο Βέλγιο είναι γνωστά ως καταστήματα «τροφίμων» ή «λιανικών πωλήσεων». Εκτός από τα εμπορικά σήματα των εταιρειών ζυθοποιίας, κερδίζουν συνεχώς έδαφος και τα ιδιωτικά σήματα των εταιρειών διανομής, που είναι γνωστά στο Βέλγιο με τον αγγλικό όρο «private labels»· αυτό αφορά κατ' εξοχήν την κατηγορία μπίρας τύπου lager ή pils. Το 1998, η ποσότητα ζύθου που διατέθηκε με την ιδιωτική ετικέτα του διανομέα ανήλθε σε 550 000 εκατόλιτρα, ή στο 5,5 % της συνολικής κατανάλωσης στο Βέλγιο ([12]).

(9) Έτσι, οι βασικές εξελίξεις στο Βέλγιο είναι: αργή μείωση της ζήτησης· αργός ρυθμός μείωσης του αριθμού των εταιρειών ζυθοποιίας, των αντιπροσώπων ζύθου και των καταστημάτων πώλησης· αύξηση των πωλήσεων σε καταστήματα λιανικής πώλησης, έναντι των πωλήσεων σε καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης· και στο εσωτερικό του τομέα λιανικής πώλησης, αύξηση των ποσοτήτων που διατίθενται με ιδιωτική ετικέτα του διανομέα.

2.1.3. *Έλεγχος τιμών*

(10) Μέχρι την 1η Μαΐου 1993, η βελγική αγορά ζύθου υπέκειτο σε υπουργικό διάταγμα που απαιτούσε την υποβολή δήλωσης για τις αυξήσεις των τιμών στο αρμόδιο υπουργείο. Οι ζυθοποιοί έπρεπε να λαμβάνουν άδεια του υπουργείου για κάθε αύξηση της τιμής του ζύθου· υπέβαλλαν αίτηση είτε ατομικά είτε συλλογικά, μέσω της συνομοσπονδίας ζυθοποιών ([13]). Οι αιτήσεις για αυξήσεις των τιμών υποβάλλονταν από την CBB για λογαριασμό των ζυθοποιών. Οι αιτήσεις αυτές έπρεπε να περιέχουν λεπτομερή αιτιολόγηση της αύξησης των τιμών, με αριθμητικά στοιχεία, και λεπτο-

([4]) Απάντηση της CBB, της 1ης Φεβρουαρίου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02686-02701).

([5]) Απάντηση της CBB, της 1ης Φεβρουαρίου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 06563-06737).

([6]) Η CBB διακρίνει τους ζύθους στις ακόλουθες κατηγορίες: pils, μπίρες τύπου ales, λευκές μπίρες, μπίρες αββαείου, trappist, επιτραπέζιες μπίρες, gueuze και μπίρες με γεύση φρούτου, αγγλικές μπίρες, μπίρες τύπου lager πολυτελείας, μπίρες χωρίς αλκοόλ και μπίρες με χαμηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλη, ισχυρές ξανθιές μπίρες, τοπικές μπίρες και πικρές. Βλέπε http://www.beerparadise.be.

([7]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd (έγγραφο 37614-09997)· το παράρτημα 1 περιέχει πίνακα που παρουσιάζει την ετήσια κατανάλωση ζύθου στο Βέλγιο από το 1993 έως το 1998.

([8]) Απάντηση της CBB, της 1ης Φεβρουαρίου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 06563-06737).

([9]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd (έγγραφο 37614 09987).

([10]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd (έγγραφο 37614 09968).

([11]) Απάντηση της CBB, της 1ης Φεβρουαρίου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02685).

([12]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd (έγγραφο 37614 09958).

([13]) Βάσει του άρθρου 3 του διατάγματος, η υποχρέωση αυτή δεν εφαρμοζόταν στους παραγωγούς με ετήσιο κύκλο εργασιών κατώτερο των 50 εκατ. βελγικών φράγκων (BEF) ή σε ορισμένους ειδικούς ζύθους, όπως οι πικρές μπίρες και οι μπίρες trappist.

μερή κατάλογο των εφαρμοζόμενων τιμών και ορισμένων εκπτώσεων. Επίσης, έπρεπε να επισυνάπτονται οι ετήσιοι ισολογισμοί των εταιρειών. Η CBB υπέβαλε για τελευταία φορά αίτηση αύξησης των τιμών στις 23 Δεκεμβρίου 1992. Το υπουργείο επέτρεψε αυτή την αύξηση στις 6 Φεβρουαρίου 1993, υπό τον όρο ότι το σύστημα των εκπτώσεων θα παρέμενε αμετάβλητο και ότι δεν θα υπήρχαν περαιτέρω αυξήσεις των τιμών το 1993.

2.2. **Οι ζυθοποιίες**

(11) Το παράρτημα ΙΙ παρουσιάζει τα μερίδια αγοράς των τεσσάρων εμπλεκόμενων Βέλγων ζυθοποιών κατά την περίοδο 1992-1998 (βάσει του όγκου, σε στρογγυλεμένα αριθμητικά στοιχεία). Τα μερίδια αγοράς παρουσιάζονται για την αγορά στο σύνολό της και για την κατηγορία μπίρας τύπου lager (pils). Γίνεται επίσης διάκριση βάσει του τρόπου διανομής ανάμεσα σε καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης και σε καταστήματα λιανικής πώλησης.

2.2.1. *Interbrew*

(12) Η Interbrew NV (στο εξής «Interbrew») είναι με μεγάλη διαφορά η μεγαλύτερη βελγική ζυθοποιία. Τα βασικά εμπορικά σήματα που εκμεταλλεύεται η Interbrew στο Βέλγιο είναι οι μπίρες Jupiler και Stella Artois (pils), Hoegaarden (λευκή μπίρα) και Leffe (μπίρα αββαείου). Και οι τέσσερις αυτές εμπορικές επωνυμίες περιλαμβάνονται στα δέκα προϊόντα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στη βελγική αγορά. Η Interbrew διαθέτει επίσης εγκαταστάσεις παραγωγής σε πολλές άλλες χώρες, εκ των οποίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι Κάτω Χώρες, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία. Εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Interbrew δραστηριοποιείται στον Καναδά, όπου εξαγόρασε την καναδική ζυθοποιία Labatt το 1995, καθώς και στην Ανατολική Ευρώπη και την Ασία. Η Interbrew είναι μία από τις δέκα μεγαλύτερες ζυθοποιίες στον κόσμο. Από την 1η Δεκεμβρίου 2000 είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο. Το 2000, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 8 605 εκατ. ευρώ. Το ίδιο έτος, ο συνολικός κύκλος εργασιών της στο Βέλγιο ανήλθε σε [>500 εκατ.] ([14]) ευρώ, εκ των οποίων [<5 εκατ.] ευρώ με μπίρα ιδιωτικής ετικέτας.

2.2.2. *Η Danone και η θυγατρική της Alken-Maes*

(13) Η Brouwerijen Alken-Maes NV (στο εξής «Alken-Maes») είναι η δεύτερη σε μέγεθος εταιρεία στη βελγική αγορά· εκμεταλλεύεται κυρίως τα εμπορικά σήματα Maes και Cristal (pils), Grimbergen (μπίρα αββαείου), Ciney (τοπική μπίρα) και Brugs Tarwebier (λευκή μπίρα). Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Alken-Maes το 2000 ανήλθε σε 120,78 εκατ. ευρώ. Το ίδιο έτος, ο συνολικός κύκλος εργασιών της στη βελγική αγορά ήταν [>100 εκατ.] ευρώ. Ο κύκλος εργασιών με μπίρα ιδιωτικής ετικέτας στο Βέλγιο ανήλθε κατά το ίδιο έτος σε [<5 εκατ.] ευρώ.

(14) Η Alken-Maes συστάθηκε ως εταιρεία το 1988 με συγχώνευση δύο εταιρειών ζυθοποιίας, της Alken-Kronenbourg, η οποία ανήκε προηγουμένως στη γαλλική BSN, και της Maes. Το 1992 η BSN απέκτησε πλειοψηφική συμμετοχή στη συγχωνευθείσα Alken-Maes και αντικατέστησε τη διεύθυνση της Alken-Maes· το 1994, η BSN άλλαξε την επωνυμία της σε Groupe Danone SA (στο εξής «Danone»). Η ζυθοποιία Kronenbourg, που λειτουργεί στη Γαλλία, ανήκε επίσης στη Danone. Το 2000, η Danone πώλησε το τμήμα ζύθου στον όμιλο Scottish and Newcastle του Ηνωμένου Βασιλείου. Το 2000, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Danone ανήλθε σε 14 287 εκατ. ευρώ. Το 1999, ο κύκλος εργασιών της στην αγορά ζύθου του Βελγίου ανήλθε σε [>100 εκατ.] ευρώ ([15]).

2.2.3. *Martens*

(15) Η Martens NV (στο εξής «Martens») παράγει κυρίως μπίρα τύπου lager (pils) που διατίθεται στην αγορά με ιδιωτική ετικέτα σε μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων λιανικής πώλησης, όπως η Aldi. Παράγει επίσης δική της μπίρα με το εμπορικό σήμα Sezoens. Εισάγει επίσης από τη Γερμανία την φθηνή Karlsberg (δεν πρέπει να συγχέεται με τη δανική Carlsberg). Το 2000, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Martens ήταν 33 598 507 ευρώ. Ο κύκλος εργασιών στη βελγική αγορά ήταν [<50 εκατ.] ευρώ. Ο κύκλος εργασιών της Martens το 2000 όσον αφορά τη μπίρα ιδιωτικής ετικέτας στο Βέλγιο ήταν [>5 εκατ.] ευρώ.

2.2.4. *Haacht*

(16) Η NV Brouwerij Haacht (στο εξής «Haacht») παράγει κυρίως μπίρα τύπου lager (pils). Το σημαντικότερο προϊόν της είναι η μπίρα Primus. Το 2000, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 69 416 371 ευρώ, εκ των οποίων τα [<50 εκατ.] ευρώ αντιπροσωπεύουν τις πωλήσεις ζύθου στη βελγική αγορά. Ο κύκλος εργασιών της Haacht το 2000 όσον αφορά τη μπίρα ιδιωτικής ετικέτας στο Βέλγιο ήταν [>5 εκατ.] ευρώ.

2.2.5. *Η εμπορική ένωση CBB*

(17) Όλες οι προαναφερόμενες ζυθοποιίες είναι μέλη της ένωσης CBB. Η CBB εκπροσωπεί τα συμφέροντα των μελών της. Η τρέχουσα διαχείριση ασκείται από έναν διευθυντή. Οι δραστηριότητές της κατανέμονται σε ομάδες εργασίας ή/και επιτροπές στις οποίες εκπροσωπούνται τα μέλη της.

([14]) Τα εντός αγκύλης στοιχεία θεωρούνται ως επιχειρηματικό απόρρητο από το ενδιαφερόμενο μέρος.

([15]) Επειδή η Danone πώλησε το τμήμα ζύθου της στα μέσα του έτους 2000, τα αριθμητικά στοιχεία για το 1999 δίνουν καλύτερη εικόνα του ετήσιου κύκλου εργασιών της από αυτά του 2000.

2.3. **Το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών**

(18) Για την ορθή εκτίμηση των διαθέσιμων στατιστικών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ένας βασικός παράγοντας. Σύμφωνα με το γραφείο μελετών αγοράς Canadean, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η πραγματική διάρθρωση του διεθνούς εμπορίου από τις επίσημες στατιστικές που δημοσιεύει η βελγική κεντρική τράπεζα, η Nationale Bank/Banque Nationale. Στις αρχές του 1995, παραδείγματος χάρη, η Interbrew εξαγόρασε την ολλανδική ζυθοποιία Oranjeboom. Έκτοτε, η Interbrew, για να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα της παραγωγής της, εξήγε ορισμένες ποσότητες ζύθου χύδην από το Βέλγιο στις Κάτω Χώρες για συσκευασία και στη συνέχεια επανεισήγε το συσκευασμένο προϊόν στο Βέλγιο για κατανάλωση. Ελλείψει πλέον αξιόπιστων δεδομένων, ωστόσο, η Canadean εξακολουθεί να χρησιμοποιεί τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας ([16]). Στις απαντήσεις της στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών, και η CBB παραπέμπει στις στατιστικές της Κεντρικής Τράπεζας, οι οποίες δημοσιεύονται στο ενημερωτικό φυλλάδιο της CBB Het Brouwersblad/Le Journal du Brasseur ([17]). Κατά συνέπεια, τα στατιστικά στοιχεία που παρατίθενται στη συνέχεια δεν παρουσιάζουν την ακριβή κατάσταση, εφόσον δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία, αλλά έχουν ενδεικτική αξία.

(19) Σύμφωνα με το γραφείο μελετών Canadean, από το 1993 έως το 1998, οι εισαγωγές ζύθου στο Βέλγιο αυξήθηκαν από 454 000 εκατόλιτρα σε 916 000 εκατόλιτρα, ή κατά 9 % περίπου της συνολικής κατανάλωσης. Το 1998, ποσοστό άνω του 80 % αυτής της ποσότητας προερχόταν από άλλα κράτη μέλη. Οι χώρες από τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι μεγαλύτερες εισαγωγές ήταν οι Κάτω Χώρες, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και η Γαλλία ([18]). Η Interbrew αναφέρει ότι κατά την περίοδο 1993 έως 1998 οι εισαγωγές στο Βέλγιο αυξήθηκαν από 337 453 εκατόλιτρα σε 731 202 εκατόλιτρα. Μελέτη που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της CBB το 1994 από την εταιρεία συμβούλων Arthur D. Little εκτιμά ότι οι εξαγωγές από τη Γαλλία στο Βέλγιο ανήλθαν σε 60 000 εκατόλιτρα. Από τους όρους αναφοράς της εν λόγω μελέτης συνάγεται σαφώς ότι υπήρχαν ανησυχίες στην CBB σχετικά με την ύπαρξη παράλληλων εισαγωγών ([19]). Θα μπορούσαν να υπάρχουν παράλληλες εισαγωγές εάν, παραδείγματος χάρη, ένας βέλγος αντιπρόσωπος αγόραζε μπίρα τύπου lager (pils) με το σήμα Jupiler της Interbrew από τη γαλλική μονάδα παραγωγής της Interbrew και στη συνέχεια την πωλούσε στο Βέλγιο. Από την έκθεση της Arthur D. Little συνάγεται επίσης ότι, το 1994, οι τιμές εργοστασίου στο Βέλγιο ήταν σημαντικά υψηλότερες από ό,τι στη Γαλλία ([20]).

(20) Ορισμένα έγγραφα από το 1993 περιγράφουν τις επιπτώσεις των παράλληλων εισαγωγών για την Interbrew και την άμεση σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στις εισαγωγές αυτές και στις αποκλίσεις των τιμών μεταξύ του Βελγίου και της Γαλλίας. Ως πιθανή επίπτωση αναφέρεται η «αποσταθεροποίηση της βελγικής αγοράς ζύθου συνολικά». Αναφέρεται επίσης ότι «ο καθορισμός τιμών, η πολιτική εκπτώσεων [...] δεν είναι ζήτημα της εθνικής αγοράς, αλλά πρέπει να εξετάζονται ολοένα και περισσότερο σε διεθνή βάση» ([21]).

(21) Το Βέλγιο είναι σημαντικός εξαγωγέας ζύθου. Κατά την περίοδο 1993 έως 1998, ο συνολικός όγκος των εξαγωγών ζύθου αυξήθηκε από 3,6 εκατομμύρια εκατόλιτρα σε άνω των 4,8 εκατομμυρίων εκατολίτρων ετησίως. Ποσοστό άνω του 90 % αυτής της ποσότητας εξήχθη σε άλλα κράτη μέλη. Οι μεγαλύτερες εξαγωγές πραγματοποιήθηκαν προς τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες, τη Γερμανία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο ([22]).

3. **Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

(22) Στις 26 και 27 Οκτωβρίου 1999, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι, βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17 στα γραφεία της Alken-Maes στο Waarloos και της CBB στις Βρυξέλλες.

(23) Στις 11 Νοεμβρίου 1999, απεστάλησαν αιτήσεις παροχής πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17 στις Interbrew, Alken-Maes και CBB. Η Επιτροπή είχε ήδη λάβει αντίγραφα εγγράφων στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας και κατά τον έλεγχο που διενήργησε στις εγκαταστάσεις της Interbrew στη Λουβαίν (Leuven), στις 13 και 14 Ιουλίου 1999. Η Επιτροπή ζήτησε εκ νέου από την Interbrew ορισμένα έγγραφα, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([23]). Τα έγγραφα αυτά αποτέλεσαν και το αντικείμενο των ελέγχων που διενεργήθηκαν τον Οκτώβριο του 1999.

(24) Η Επιτροπή έλαβε τις απαντήσεις των Alken-Maes, Interbrew και CBB στις 10 Δεκεμβρίου, 23 Δεκεμβρίου και 24 Δεκεμβρίου 1999 αντίστοιχα.

(25) Στις 27 Δεκεμβρίου 1999, η Alken-Maes υπέβαλε δήλωση, επικαλούμενη την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μη επιβολή ή για τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ([24]).

([16]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd. (έγγραφο 3714 09954).

([17]) Απάντηση της CBB, της 1ης Φεβρουαρίου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02683, 02720).

([18]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd (έγγραφο 37614 09986, 09988).

([19]) Παράρτημα 23 της απάντησης της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01862-01925)· έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK16 (έγγραφο 37614 01268-01272).

([20]) Παράρτημα B9 στην απάντηση της Interbrew, της 22ας Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02062-02063).

([21]) Έλεγχος στα γραφεία της Interbrew, έγγραφο MV15 (έγγραφο 37614 8815-8820). Πρωτότυπο κείμενο στην ολλανδική γλώσσα.

([22]) «The Beer Service», Annual Report 1999, Belgium, April 1999, Canadean Ltd (έγγραφο 37614 09992).

([23]) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-85/87, Dow Benelux κατά Επιτροπής, Συλλογή, 1989, σ. 3137, παράγραφοι 19 και 20, και στην υπόθεση C-67/91 Dirección General de Defensa de la Competencia κατά Asociación Española de Banca Privada, Συλλογή 1992, σ. I-4785, παράγραφοι 39 και επόμενες.

([24]) ΕΕ C 207 της 18.7.1996, σ. 4.

(26) Στις 10 Ιανουαρίου 2000, απεστάλη αίτηση παροχής πληροφοριών στο Υπουργείο Οικονομικών του Βελγίου. Το Υπουργείο απάντησε με επιστολή της 4ης Φεβρουαρίου 2000.

(27) Στις 12 Ιανουαρίου 2000, η Επιτροπή απέστειλε στη CBB συμπληρωματική αίτηση παροχής πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17. Η CBB παρέσχε τις αιτηθείσες πληροφορίες με επιστολή της την 1η Φεβρουαρίου 2000.

(28) Σε επιστολές της 14ης και 19ης Ιανουαρίου 2000, η Interbrew παρέσχε πληροφορίες συμπληρωματικές σε αυτές που περιείχε η επιστολή της 23ης Δεκεμβρίου 1999. Βάσει αυτών των συμπληρωματικών πληροφοριών, η Επιτροπή απέστειλε άτυπη συμπληρωματική αίτηση παροχής πληροφοριών στην Interbrew με τηλεομοιοτυπία, στις 21 Ιανουαρίου. Η Interbrew απάντησε με επιστολή της 2ας Φεβρουαρίου 2000. Η Interbrew απέστειλε εκ νέου συμπληρωματικές πληροφορίες με επιστολές της 8ης και 28ης Φεβρουαρίου 2000.

(29) Στις 29 Φεβρουαρίου 2000, η Interbrew υπέβαλε δήλωση αναφορικά με τη βελγική αγορά. Όπως είχε ήδη πράξει η Alken-Maes, η Interbrew απέστειλε τη δήλωση στην Επιτροπή, επικαλούμενη την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μη επιβολή ή τη μείωση προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ([25]).

(30) Με επιστολή της 7ης Μαρτίου 2000, η Alken-Maes έδωσε συμπληρωματικά στοιχεία και διασαφήνισε τη δήλωση της 27ης Δεκεμβρίου.

(31) Στις 22 Μαρτίου 2000, η Επιτροπή απέστειλε αιτήσεις παροχής πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, στις Alken-Maes, Haacht και Martens. Οι Alken-Maes και Haacht απάντησαν στις 5 Απριλίου 2000 και η Martens στις 6 Απριλίου 2000.

(32) Στις 3 Απριλίου 2000, η Επιτροπή διενήργησε έλεγχο, βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, στις εγκαταστάσεις της Interbrew στη Λουβαίν.

(33) Στις 14 Απριλίου 2000, η Επιτροπή απέστειλε αιτήσεις παροχής πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17 στη Danone, μητρική εταιρεία της Alken-Maes, και στην Heineken NV, ζυθοποιία με έδρα τις Κάτω Χώρες. Η Danone και η Heineken έδωσαν τις πληροφορίες που τους ζητήθηκαν με επιστολές της 10ης και 11ης Μαΐου 2000.

([25]) Βλέπε υποσημείωση 23.

(34) Εκτός από τους προαναφερθέντες ελέγχους και την ανταλλαγή επιστολών, πραγματοποιήθηκαν ορισμένες συναντήσεις, κατά τη διάρκεια της έρευνας, μεταξύ υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού και αντιπροσώπων των Interbrew, Alken-Maes και CBB.

(35) Στις 29 Σεπτεμβρίου 2000, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία στην παρούσα υπόθεση και απέστειλε κοινοποίηση αιτιάσεων στις επιχειρήσεις οι οποίες είναι και αποδέκτες της παρούσας απόφασης. Όλα τα μέρη υπέβαλαν έγγραφες παρατηρήσεις επί των αιτιάσεων της Επιτροπής. Επειδή κανένα από τα μέρη δεν ζήτησε ακρόαση, δεν υπήρξαν προφορικές ακροάσεις.

(36) Στις 21 Δεκεμβρίου 2000, η Interbrew υπέβαλε δύο επιπλέον έγγραφα για να συμπληρώσει τον φάκελο αυτής της υπόθεσης· τα έγγραφα αφορούν δύο συμφωνίες τις οποίες είχε συνάψει η Alken-Maes αναφορικά με τις άλλες διμερείς συμφωνίες μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes. Δόθηκε στις Alken-Maes και Danone η δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για την επιστολή της Interbrew και τα παραρτήματά της.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

4.1. Προκαταρκτική παρατήρηση: τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία

(37) Τα περιστατικά που εκτίθενται στη συνέχεια βασίζονται σε στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τους προαναφερθέντες ελέγχους, από τις απαντήσεις στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών και, στη συνέχεια, από τις πληροφορίες τις οποίες απέστειλαν εκουσίως τα μέρη.

(38) Τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή περιέχουν ονόματα απασχολούμενων ή πρώην απασχολουμένων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Στην απόφαση, τα ονόματα αυτά έχουν αντικατασταθεί με την ιδιότητα που κατείχαν τα εν λόγω άτομα κατά την εποχή των περιστατικών. Ως εκ τούτου, όταν το απόσπασμα από ένα αποδεικτικό έγγραφο που παρουσιάζεται στο παρόν κείμενο διαφέρει από το αντίστοιχο απόσπασμα που περιέχεται στην κοινοποίηση αιτιάσεων, υπάρχει παραπομπή στη σχετική παράγραφο της κοινοποίησης αιτιάσεων, για τη διευκόλυνση των αποδεκτών της παρούσας απόφασης.

4.2. Εισαγωγή και σύνοψη

(39) Οι επόμενες αιτολογικές σκέψεις παρουσιάζουν τα πραγματικά περιστατικά μακροχρόνιων και σύνθετων συμφωνιών που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού αναφορικά με τη βελγική αγορά ζύθου τόσο στον τομέα Horeca όσο και των λιανικών πωλήσεων. Οι Interbrew και Alken-Maes, πρώτος και δεύτερος αντίστοιχα σε μέγεθος προμηθευτής της βελγικής αγοράς ζύθου, πραγματοποίησαν διαβουλεύ-

σεις και συνήψαν συμφωνίες αναφορικά με τις τιμές και τις προσφορές σε καταστήματα λιανικής πώλησης, την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca, τον περιορισμό των επενδύσεων και της διαφήμισης σε αυτό τον τομέα, καθώς και τη διάρθρωση των τιμών τους (σημείο 4.3)· αντάλλαξαν επίσης πληροφορίες για τις πωλήσεις τους (σημείο 4.4). Επεδίωξαν να προωθήσουν ορισμένα από τα μέτρα αυτά μέσω της συνομοσπονδίας των βέλγων ζυθοποιών (σημείο 4.5). Υπήρξε επίσης χωριστή διαβούλευση και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Interbrew, Alken-Maes και Haacht and Martens σχετικά με τον ζύθο που διατίθεται στην αγορά με το σήμα του προμηθευτή (σημείο 4.6).

4.3. **Οι διμερείς συμφωνίες μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes σχετικά με την κατανομή αγορών και τον καθορισμό των τιμών**

4.3.1. *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις*

(40) Από τα τέλη του 1992 και μετά, και εν πάση περιπτώσει μέχρι και τις αρχές του 1998, υπήρξαν διαδοχικές συνεδριάσεις και άλλες μορφές επαφών μεταξύ αντιπροσώπων της Interbrew και αντιπροσώπων της Danone ή της Alken-Maes, η οποία ήταν θυγατρική της Danone και δραστηριοποιείται στο Βέλγιο. Οι περισσότερες από τις εν λόγω συνεδριάσεις μεταξύ των αντιπροσώπων των Interbrew και Danone είναι άσχετες με την παρούσα απόφαση, διότι αφορούσαν ειδικά εν δυνάμει συγκεντρώσεις και εξαγορές και την ενδεχόμενη συνεργασία μεταξύ αυτών των επιχειρήσεων σε αγορές εκτός του Βελγίου.

(41) Η περιγραφή συνεδριάσεων και άλλων επαφών που παρουσιάζεται στη συνέχεια δεν έχει στόχο να δώσει πλήρη εικόνα όλων των επαφών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ εκπροσώπων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Καλύπτει μόνον τις επαφές εκείνες που σχετίζονται με την παρούσα απόφαση και είναι τεκμηριωμένες. Αναφορά σε άλλες επαφές θα υπάρξει μόνον όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την ακριβή περιγραφή του πλαισίου εντός του οποίου πραγματοποιήθηκαν οι σχετικές και τεκμηριωμένες επαφές.

4.3.2. *Τα πραγματικά περιστατικά: το ιστορικό*

4.3.2.1. Η περίοδος από τα τέλη του 1992 έως το 1993

(42) Σύνοψη

Στα τέλη του 1992 και κατά τη διάρκεια του 1993 υπήρξαν τακτικές συναντήσεις κατά τις οποίες συζητήθηκε ο τομέας των λιανικών πωλήσεων και συνήφθησαν συμφωνίες σχετικά με τις τιμές. Έγιναν επίσης συζητήσεις για τη μείωση των εμπορικών επενδύσεων. Η Interbrew χρησιμοποιούσε την κωδική ονομασία «Université de Lille» κατά τη διαδικασία αυτή ([26]). Κατά τα λεγόμενα, η Danone επιθυμούσε να διευρύνει την υφιστάμενη συνεργασία μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes. Αρχικά, η Interbrew είχε επιφυλάξεις για την επέκταση της συνεργασίας, κυρίως λόγω των κανόνων ανταγωνισμού. Επιπλέον, η Interbrew πίστευε ότι ως ο σημαντικότερος παράγοντας της αγοράς ήταν σε θέση να λαμβάνει τις αποφάσεις μόνη της.

(43) Στις 17 Νοεμβρίου 1992 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ αντιπροσώπων των Alken-Maes, Interbrew και Kronenbourg/Danone. Κατά τη συνάντηση αυτή παρουσιάστηκε στην Interbrew ο νέος γενικός διευθυντής της Alken-Maes ([27]).

(44) Στις 28 Ιανουαρίου 1993, ο διευθυντής τμήματος της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων στο Βέλγιο υπέβαλε αναφορά στον γενικό διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο σχετικά με «συνάντηση με αντιπροσώπους ζύθου» ([28]):

«Μετά από μακροχρόνιες συνομιλίες καταλήξαμε στις ακόλουθες συμφωνίες:

— οι ITW και Maes θα προσπαθήσουν να αυξήσουν τις τιμές των μόνιμων προσφορών (πολιτική της GIB) το συντομότερο δυνατό, από τη σημερινή τιμή σε 285 BEF αρχικά και σε 295 BEF σε δεύτερο στάδιο (...) [σημείωση: αναφέρεται κατά πάσα πιθανότητα στην τιμή ενός κιβωτίου με μπίρες pils],

— δόθηκε υπόσχεση να μην εφαρμοσθεί καμία πολιτική προσφορών ή χρηματοδότησης διαφημιστικών φυλλαδίων για τα κιβώτια ζύθου pils κατά τους επόμενους τρεις μήνες, εάν δεν επιτευχθεί η κατώτατη τιμή. Να παραταθεί η συμφωνία αυτή και για τους επόμενους τρεις μήνες.»

([26]) Αυτή η κωδική ονομασία χρησιμοποιούνταν γενικά στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes: επιστολή της Interbrew της 22ας Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 01984)· βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 51, 60, 63, 107 και 108· η συνεργασία αυτή αναφερόταν στη συνέχεια με την κωδική ονομασία «project Green» (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 68 και 71).

([27]) Επιστολή της Interbrew, της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 2600) και ιδίως παράρτημα I.2 αυτής της επιστολής· επιστολή της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7551-7552, 7680-7684), και ιδίως παράρτημα 18 της επιστολής· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 44.

([28]) Έλεγχος στις εγκαταστάσεις της Interbrew, έγγραφο LVL1 (έγγραφο 37614 8559)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 45. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλωσσά.

Στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Danone ανέφερε ότι η συνάντηση αυτή ήταν συνεδρίαση μεταξύ των ζυθοποιών και της ομοσπονδίας αντιπροσώπων ζύθου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιανουαρίου 1993.

(45) Στις 12 Μαρτίου 1993, πριν από δείπνο με τον αντιπρόσωπο της Danone (η ονομασία της οποίας ήταν τότε BSN), ο προσωρινός διευθύνων σύμβουλος της Interbrew ενημερώθηκε με σημείωμα του «Executive Vice-President Core Market Beers Europe» της Interbrew για τις μέχρι τότε επαφές ([29]):

«Υπήρξαν ορισμένες συναντήσεις μεταξύ του κ. (...) [πρόεδρος και γενικός διευθυντής της Danone] και του κ. (...) [πρώην διευθύνων σύμβουλος της Interbrew]. Από τις συναντήσεις αυτές προέκυψε η δυνατότητα διερεύνησης στενότερης συνεργασίας (...). Προσωπικά, συναντώ δύο φορές ετησίως τον κ. (...) [πρόεδρος και γενικός διευθυντής της Kronenbourg και γενικός διευθυντής της Danone] στο πλαίσιο της Ομάδας του Άμστερνταμ. Το αντικείμενο της "συνεργασίας" επανέρχεται κατά καιρούς, αλλά υπάρχουν ορισμένοι επικίνδυνοι περιορισμοί. Έχω συζητήσει για τη συνάντησή σας της 16ης Μαρτίου με τον διευθυντή για τη Γαλλία (...) και τον διευθυντή για το Βέλγιο (...)

3) Στρατηγικός τομέας:

(...)

Βέλγιο:

Αυτό είναι το πιο λεπτό μέρος των συζητήσεών σας. Επιθυμούν, πιθανώς, να ενισχύσουν τη "συνεργασία" στο Βέλγιο. Ο κ. (...) μας ανάγκασε να συζητήσουμε "διότι είχαμε ανάγκη από κάποιο χρηματικό ποσό", αλλά είμαστε τελείως απρόθυμοι να το πράξουμε, διότι θέλουμε να αποφύγουμε οποιοδήποτε πρόβλημα συνδέεται με τα άρθρα 85 ή 86 (...) Επίσης, αυτοί θα ωφεληθούν περισσότερο από εμάς.

Επισυνάπτω σημείωμα με όσα έχουμε συζητήσει μέχρι σήμερα, αλλά δεν έχει προκύψει κάτι συγκεκριμένο μέχρι στιγμής. Είμαστε τελείως απρόθυμοι να συνεχίσουμε αυτές τις συζητήσεις. Πιστεύω ότι στο Βέλγιο θα πρέπει να τεθούμε επικεφαλής της αγοράς και να λάβουμε εμείς τις αποφάσεις και οι άλλοι θα ακολουθήσουν, εάν είναι έξυπνοι» ([30]).

(46) Το προαναφερθέν σημείωμα που επισυνάπτεται στο εσωτερικό υπόμνημα της 12ης Μαρτίου 2000 έχει ημερομηνία 18 Φεβρουαρίου 1993· έχει ως θέμα, τη «μείωση των εμπορικών επενδύσεων με στόχο τη βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βελτίωση της αποδοτικότητάς μας» ([31]). Η κωδική ονομασία που χρησιμοποιείται από την Interbrew είναι «Université de Lille» ([32]). Στις 10 Δεκεμβρίου 1992 και στις 19 Ιανουαρίου 1993 υπήρξαν δύο εσωτερικές συνεδριάσεις της Interbrew με αυτή την ονομασία ([33]).

(47) Το υπόμνημα καταγράφει τα ακόλουθα συμπεράσματα και συστάσεις:

«— Μεταφορά του κόστους παροχής υλικών POS [σημεία πωλήσεων] σε αντιπροσώπους στη βάση 50/50, με αύξηση της τιμής του ποτηριού (...).

— το κόστος διαφήμισης δεν πρέπει να υπερβεί τα 300 εκατ. BEF το 1993, με την υπόθεση ότι το κόστος του μεγαλύτερου ανταγωνιστή δεν υπερβαίνει τα 140 εκατ. BEF. Οι δαπάνες αυτές αφορούν μόνο τις μπίρες τύπου lager (pils), περιλαμβανομένου του ζύθου NA [χωρίς αλκοόλη] και του ζύθου με χαμηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλη (...).

([29]) Επιστολή της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7551-7552, 7558-7562), και ιδίως παράρτημα 1 της επιστολής· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 46.

([30]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα:«There have been a few meetings between Mr [...] and Mr. [...]. What transpired of those, was the possibility to explore closer cooperation (...). Personally, I see Mr. [...] through the Amsterdam Group a couple of times a year. The subject of "cooperation" comes up now and again, however, there are some dangerous strings attached. I've discussed your meeting on March 16 with both our managers in France, (...) and in Belgium, (...) (...) 3) Strategic area: (...) Belgium: This is the trickiest part of your discussion. They probably want to increase "cooperation" in Belgium. Mr. [...] forced us to talk as "we needed some money", but we are most reluctant to do this as we want to avoid any problem touching article 85 or 86 (...). Also, they have more to gain than we. I attach a memo what we have been talking about so far, but so far, nothing concrete has been done. We are most reluctant to continue these discussions. I feel in Belgium, we should take the lead and make those decisions, others will follow if they are smart.».

([31]) Παράρτημα 1 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7562)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 48.

([32]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Université de Lille: étude projet de réduction des investissements commerciaux dans le but d'améliorer à court, moyen et long terme notre rentabilité».

([33]) Παράρτημα I.2 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 2600-2601).

— πρέπει να εξετασθούν και άλλες παράμετροι: έξοδα εγκατάστασης και συντήρησης συστημάτων παροχής ζύθου χύδην, τιμολογιακή πολιτική στον τομέα της λιανικής πώλησης, νέα συστήματα τιμολόγησης (...)» ([34]).

(48) Στα τέλη του 1993, ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes συναντήθηκαν στο εστιατόριο Duc d'Arenberg των Βρυξελλών ([35]).

(49) Στις 19 Αυγούστου 1993, ο νέος διευθύνων σύμβουλος (ΔΣ) της Interbrew, που υπήρξε προηγουμένως αντιπρόεδρος «Core Market Beers Europe» της Interbrew, αναφέρει τα ακόλουθα για τον «προϋπολογισμό του 93/94» ([36]): Όσον αφορά την αύξηση της τιμής, τίθεται ο στόχος του 4 % (...) Ασφαλώς, επιθυμούμε να πετύχετε το 4 %. Εάν χρειάζεστε βοήθεια για να πείσετε την Maes, ενημερώστε με ([37]).

(50) Στις 2 Νοεμβρίου, ο ΔΣ της Interbrew είχε συνομιλίες με αντιπρόσωπο της μεγάλης αλυσίδας καταστημάτων λιανικής πώλησης [...]. Η συνάντηση αυτή αναφέρεται σε υπόμνημα της 3ης Νοεμβρίου 1993. Το υπόμνημα αναφέρει τα ακόλουθα ([38]):

«Η [...] θα εκτιμούσε πρωτοβουλία εκ μέρους της Interbrew να έλθει σε επαφή με τις [...] και [...] [οι [...], [...] και [...] [σημείωση: είναι οι τρεις μεγαλύτερες αλυσίδες υπερκαταστημάτων του Βελγίου], προκειμένου να καταλήξουν σε σταδιακή αύξηση της τιμής του ζύθου και των αναψυκτικών στο επίπεδο που επιθυμεί η ITW [Interbrew] (...). Όταν αρχίσει να διαμορφώνεται κλίμα συναίνεσης, θα εξετασθεί η δυνατότητα μιας τριμερούς συνεδρίασης (...) Νομίζω ότι δεν θα ήταν κακή η ιδέα να με καλέσετε στη συνεδρίαση ανώτατων στελεχών με την [...] και την [...]. Θα μπορούσα να εμπλακώ μόνον εφόσον έχει πραγματοποιηθεί αρχική επαφή και διαγράφεται η προοπτική συμφωνίας [Alken-Maes]. Η πρωτοβουλία την οποία ανέλαβε η Maes πέρυσι δεν ήταν αποτελεσματική: α) δεν υπήρχε εμπιστοσύνη και, κυρίως, β) η Maes ήταν υπερβολικά μικρή. Αυτό μόνον η ITW μπορεί να το επιτύχει.»

4.3.2.2. Το έτος 1994

(51) Σύνοψη

Το 1994 διευρύνθηκαν οι επαφές μεταξύ της Interbrew και της Danone/Alken-Maes. Σε συνεδρίαση της 11ης Μαΐου, η Danone άσκησε πίεση στην Interbrew: εάν τα μέρη δεν κατέληγαν σε συμφωνία για τη βελγική αγορά, θα γινόταν δύσκολη η ζωή της Interbrew στη γαλλική αγορά. Η Interbrew δεν αποδέχθηκε την απαίτηση της Danone να εκχωρήσει ποσότητα 500 000 εκατολίτρων ζύθου στην Alken-Maes, αλλά δεν επιθυμούσε και σύγκρουση και έτσι τα μέρη παρέμειναν σε στενή επαφή. Σε δύο συνεδριάσεις το 1994, οι δύο γενικοί διευθυντές για το Βέλγιο επεξεργάστηκαν μια συμφωνία κυρίων μεταξύ των δύο εταιρειών. Η Interbrew αποκαλεί τη συμφωνία αυτή με την ονομασία «Université de Lille», αν και υπερβαίνει το πεδίο του σχεδίου που φέρει την ίδια ονομασία στο υπόμνημα της Interbrew της 18ης Φεβρουαρίου 1993, το οποίο είχε στόχο τον περιορισμό των εμπορικών επενδύσεων (αιτιολογική σκέψη 46). Η νέα συμφωνία επιβεβαιώθηκε σε συνεδρίαση μεταξύ των μερών, στις 19 Νοεμβρίου 1994. Στις 24 Νοεμβρίου, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes, συνήφθη συμφωνία για την κατανομή πελατών.

(52) Στις αρχές του 1994, ο ΔΣ της Interbrew γνώρισε το νέο γενικό διευθυντή του τμήματος ζύθου της Danone ([39]). Σε αυτή την πρώτη τους συνάντηση, όπως και στις επόμενες —υπήρξε ενδεχομένως συνάντηση στο Άμστερνταμ και οπωσδήποτε μία συνάντηση στα γραφεία της Danone στο Παρίσι— ένα από τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν κυρίως το ζήτημα της υιοθέτησης μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς στην αγορά ([40]).

([34]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Transférer une partie des coûts de la dotation en matériel POS aux revendeurs suivant le principe 50/50 accompagné d'une hausse du prix des verres (...) En ce qui concerne les dépenses publicitaires, celles-ci idéalement ne devraient pas dépasser en 1993, 300 MBF en assumant que le concurrent principal ne dépasse pas 140 MBF. Ces dépenses ne concernent que les pils y compris les N.A. et Lights ... Autres paramètres à l'étude: coût installation/maintenance débit, politique des prix en alimentaire, nouvelle tarification (...)».

([35]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV30 (έγγραφο 37614 00554)· επιστολή της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7554)· επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7878)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 50.

([36]) Παράρτημα 9 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7597)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 51.

([37]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «As far as the price increase is concerned, 4 % is a challenge. (...) Of course, we want you to do the 4 %. If you need help to convince Maes, let me know.»

([38]) Παράρτημα 10 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7599-7600)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 52. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλωσσά.

([39]) Επιστολή της Interbrew της 8ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7478, 7488), και ιδίως παράρτημα 1 της επιστολής· επιστολή της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7555, 7683), και ιδίως παράρτημα 18 της επιστολής· έλεγχος στις εγκαταστάσεις της Interbrew, έγγραφο MV3 (έγγραφο 37614 8690)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 54.

([40]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Ils ont eu des discussions sur un certain scénario de comportement de marché».

(53) Σε συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στο εσωτερικό της Interbrew στις 5 Μαΐου 1994, ο ΔΣ της Interbrew περιέγραψε το ακόλουθο αίτημα της Danone/Kronenbourg ([41]). Η Interbrew θα εκχωρούσε ποσότητα 500 000 εκατολίτρων στην Alken-Maes, κυρίως στον τομέα των λιανικών πωλήσεων. Διαφορετικά, η Interbrew θα εκμηδενιζόταν στη γαλλική αγορά και η Alken-Maes θα εισέδυε στη βελγική αγορά με πάρα πολύ χαμηλές τιμές ([42]).

(54) Η πρόταση της Kronenbourg συζητήθηκε από τα διευθυντικά στελέχη της Danone και της Interbrew στο εστιατόριο Le Roy d'Espagne των Βρυξελλών, στις 11 Μαΐου 1994 ([43])· η εταιρική έδρα της Interbrew έχει την ίδια διεύθυνση, Grote Markt/Grand Place 1, B-1000 Brussels. Στη συνάντηση ήταν κατά πάσα πιθανότητα παρών και αντιπρόσωπος της Alken-Maes. Συζητήθηκαν τα ακόλουθα ([44]): «Ο [γενικός διευθυντής του τμήματος ζύθου της Danone] επανέλαβε την απαίτησή του για εκχώρηση 500 000 εκατολίτρων στην Alken-Maes και απείλησε με καταστροφή της Interbrew στη Γαλλία εάν δεν γινόταν αποδεκτή η απαίτησή του. Ήθελε η Interbrew και η Alken-Maes να συμπεριφερθούν στη βελγική αγορά βάσει των "συμφωνιών για τη γαλλική αγορά" (...). Ο μηχανισμός λειτουργίας στη Γαλλία μπορεί να συνοψισθεί ως εξής. Οι διευθυντές πωλήσεων στον τομέα του λιανικού εμπορίου της Heineken και της Kronenbourg συνομιλούν τακτικότατα για να ελέγξουν τα μερίδια αγοράς τους και να χειραγωγήσουν τις προσφορές, τις τιμές και τους όρους» ([45]).

(55) Έγγραφο της Heineken επιβεβαιώνει τη δήλωση της Interbrew αναφορικά με τη σχέση ανάμεσα στη βελγική και γαλλική αγορά και τις προτάσεις της Kronenbourg/Danone. «Πριν από τρία έτη ο [γενικός διευθυντής του τμήματος ζύθου της Danone] έθεσε την εξής επιλογή στην Interbrew: ή θα εκχωρούσαν στην Maes επιπλέον ποσότητα 500 000 εκατολίτρων ή θα εξαναγκάζονταν να εγκαταλείψουν τη γαλλική αγορά. Υπάρχει επίσης αναφορά στις μορφές συνεργασίας μεταξύ της Heineken και της Kronenbourg στη Γαλλία» ([46]).

(56) Η κατάσταση στη Γαλλία και στο Βέλγιο συζητήθηκε εκ νέου σε τηλεφωνική συνομιλία μεταξύ του ΔΣ της Interbrew και του προέδρου και γενικού διευθυντή της Danone, στις 6 Ιανουαρίου 1994 ([47]). Σε εσωτερικό υπόμνημα του ΔΣ της Interbrew, της 7ης Ιουλίου 1994, αναφέρονται τα ακόλουθα ([48]): «Συμφώνησα χθες με το "μεγάλο αφεντικό" της "Green" [Danone] ότι δεν έπρεπε να ξεκινήσουμε πόλεμο, αλλά αντίθετα να προσπαθήσουμε να κερδίσουμε χρόνο. Στόχος μας είναι να βρούμε λύση όπως, παραδείγματος χάρη, μια εμπορική συμφωνία και να την εφαρμόσουμε και στο Βέλγιο. Θα παραμείνουμε, ασφαλώς, σε επαφή» ([49]). Αν και η εν λόγω τηλεφωνική συνομιλία αφορούσε, σύμφωνα με τη Danone, τις προσπάθειες της Interbrew στο επίπεδο της διανομής στη Γαλλία, τα έγγραφα της Danone επιβεβαιώνουν την ύπαρξη συμφώνου μη επιθέσεως ανάμεσα στις Interbrew και Danone/Alken-Maes στη βελγική αγορά ([50]). Υπάρχει αναφορά «Ιούλιος 94: έχει σχεδόν υπογραφεί σύμφωνο ειρήνης με [τον ΔΣ της Interbrew]» ([51]) καθώς και «μερίδια αγοράς ειρηνοδικείου» ([52]). Τα ίδια έγγραφα επιβεβαιώνουν επίσης τη σχέση ανάμεσα στις συμφωνίες για τη βελγική και τη γαλλική αγορά: «Ειρήνη στο Βέλγιο ↔ Περιφερειακή ειρήνη στη Γαλλία → Ειρήνη σε εθνικό επίπεδο» ([53]).

(57) Σε δείπνο, στις 29 Αυγούστου 1994, διευθυντής της Interbrew συναντήθηκε με τον γενικό διευθυντή της Alken-

([41]) Επιστολή της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7683), και ιδίως παράρτημα 18 της επιστολής· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 55.

([42]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «... a évoqué avec nous, au cours d'une réunion interne (le 5 mai 1994), le scénario qui était une demande de Kronenbourg. En substance, KRO exerçait du chantage pour que ITW transfère 500 000 hl vers AM (surtout dans le Food). Sinon, ils détruiraient ITW-France avec la complicité de Heineken et ils attaqueraient ITW en Belgique avec des prix très bas».

([43]) Απάντηση της Interbrew στην αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, περιλαμβανομένου του παραρτήματος B.3 της εν λόγω απάντησης (έγγραφο 37614 2002, 2039)· παράρτημα I.2 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02602)· παράρτημα της επιστολής της Interbrew της 19ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02672-02674)· παράρτημα 18 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίυο 2000 (έγγραφο 37614 7683)· έλεγχος στις εγκαταστάσεις της Interbrew, έγγραφα MV5 και MV8 (έγγραφο 37614 8692, 8695)· απάντηση της Danone στην αίτηση παροχής πληροφοριών, της 10ης Μαΐου 2000 (έγγραφο 37614 9864-9865)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 58.

([44]) Παράρτημα 18 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7683).

([45]) Πρωτότυπο στη γαλλική: «[...] a réitéré ses exigences de transférer 500 000 HL vers AM sous menace de la destruction de ITW en France. Il a préconisé un comportement ITW/AM en Belgique qui serait calqué sur "les accords en France" ... Le mécanisme français se résume à ce que les Directeurs de vente alimentaire (Food) de Heieneken en Kronenbourg se concertent très fréquemment afin de contrôler les parts de marché respectives en manipulant — les promotions, — les prix, — les conditions». Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 56.

([46]) Παράρτημα της απάντησης της Heineken, της 11ης Μαΐου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 9947)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 57. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([47]) Επιστολή της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7552)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 58.

([48]) Παράρτημα 2 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7564).

([49]) Πρωτότυπο στη γαλλική: «J'ai convenu hier avec le "Big Boss" de "Green" de ne pas commencer une guerre mais d'essayer de gagner du temps. Notre but est de trouver une solution telle que, par exemple, un contrat commercial et de mettre la même chose en pratique en Belgique. Nous allons certainement rester en contact».

([50]) Απάντηση της Danone, της 10ης Μαΐου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 9829-9831, 9943-9944).

([51]) «Juillet 94: quasi signer une paix avec [..]»· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 60.

([52]) «Parts de Marché juge de paix».

([53]) «Paix Belgique ↔ Paix régionale France → Paix nationale».

Maes ([54]). Ο αντιπρόσωπος της Interbrew αναφέρει τα ακόλουθα ([55]): «Αν και στη συνεδρίαση στο Roy d'Espagne δεν συζητήθηκε ο τομέας Horeca, όταν ο [...] έγινε γενικός διευθυντής της Alken-Maes, άρχισε να μου τηλεφωνεί ζητώντας να συντονίσουμε τη δράση μας για να κρατήσουμε υπό έλεγχο την υψηλότατη αύξηση των επενδύσεων και να συνάψουμε συμβάσεις προμήθειας για τον τομέα Horeca. Είχα και διάφορες άλλες συνομιλίες, κυρίως τηλεφωνικές, με τον [γενικός διευθυντής της Alken-Maes]. Προσπάθησε να δημιουργήσει σύστημα διαβουλεύσεων πριν από τις αγορές και πωλήσεις καταστημάτων επιτόπιας κατανάλωσης. Η αντίδρασή μου ήταν πάντοτε αρνητική. Σε αυτό το πλαίσιο, δείπνησα με τον [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] (...). Για τη συνάντηση αυτή συνέταξα υπόμνημα της 5ης Οκτωβρίου για τον [ΔΣ της Interbrew] (...). Η συζήτηση κατά το δείπνο περιορίστηκε σε γενικά θέματα. Επανέλαβα ότι οι "συμφωνίες για τη γαλλική αγορά" δεν ήταν δυνατό να εφαρμοσθούν στο Βέλγιο» ([56]).

(58) Στο υπόμνημα της 5ης Οκτωβρίου 1994, το εν λόγω δείπνο με τον γενικό διευθυντή της Alken-Maes περιγράφεται ως εξής ([57]):

«1. Αντιλαμβάνεται ότι η κατάσταση στη Γαλλία και το Βέλγιο είναι πολύ διαφορετική και ότι αυτό που συνέβη σε μια χώρα δεν είναι δυνατό να συμβεί στην άλλη.

2. Δέχεται ισχυρή πίεση από την εταιρεία του να ακολουθήσει επιθετική εμπορική πολιτική στο Βέλγιο, η οποία φοβάται ότι θα είναι δαπανηρή, αλλά όχι κατ' ανάγκη και αποτελεσματική.

3. Συμφωνήσαμε ότι η συζήτηση στο πλαίσιο της CBB αναφορικά με το σχέδιο Horeca 2000 της Arthur D. Little (βλέπε κατωτέρω, αιτιολογικές σκέψεις 129 και επόμενες) μπορεί να αποτελέσουν το κατάλληλο πλαίσιο για να εξετάσουμε τους τρόπους και τα μέσα για τη μείωση του κόστους των πωλήσεων στον τομέα Horeca.

4. Του αναφέραμε ότι αυτός ήταν που τηρούσε επιθετική στάση και ότι, ιδίως στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, θα αντιδράσουμε στη στάση που τηρούν σε θέματα τιμών, αλλά ότι εμείς δεν θα αναλάβουμε την πρωτοβουλία.» ([58])

(59) Στις 12 Οκτωβρίου 1994, ο νέος γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes συναντήθηκαν στο ξενοδοχείο Sheraton του αεροδρομίου των Βρυξελλών ([59]). Προκαταρκτικό υπόμνημα του διευθυντή μάρκετινγκ της Interbrew για τον τομέα Horeca στο Βέλγιο προς τον γενικό διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο αναφέρει τα ακόλουθα ([60]):

«1. Να θέσουμε τέρμα στις δαπανηρές επιθετικές πολιτικές

τομέας των εθνικών πελατών (...)

εξαιρετικά δύσκολη η επίτευξη συμφωνίας, ελάχιστοι κανόνες ή παντελής έλλειψη

για τον παραδοσιακό τομέα Horeca

κατ' αρχήν πρέπει να καθοριστεί μεθοδολογία (...)

πρέπει να εξετασθούν όλες οι διαστάσεις των εμπορικών συμφωνιών:

α. πολιτική επενδύσεων

β. πολιτική εκπτώσεων (...)

γ. εφοδιαστικά μέτρα

([54]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παράρτημα Β.4 της απάντησης (έγγραφο 37614 2002-2003, 2040)· παράρτημα Ι.2 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02602).

([55]) Παράρτημα 18 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7683-7684)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 59.

([56]) Πρωτότυπο στη γαλλική: «Bien que l'Horeca n'était pas discuté lors du meeting du Roy d'Espagne, [...], quand il est devenu directeur général de AM en Belgique, commence à m'appeler avec la demande de se concerter pour contrôler l'augmentation très forte des investissements pour conclure des contrats de brasserie. Il y a eu plusieurs autres conversations, surtout téléphoniques, avec [...]. Il a essayé de mettre sur pied un système de consultation préalable lors d'achats et de ventes de cafés. J'ai systématiquement refusé. Dans ce contexte j'ai eu un dîner avec (...) Le résultat a été ma note du 5 octobre 1994 à ... Au cours de ce dîner nous en sommes restés à des généralités. J'ai réitéré que les "mécanismes français" n'étaient pas transposables en Belgique».

([57]) Παράρτημα Ι της απάντησης της Interbrew στην αίτηση παροχής πληροφοριών της 23ης Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 02014)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 60.

([58]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «1. He realizes that the situation in France and Belgium is very different and that what can be done in one country can not be done in the other. 2. He is under strong pressure from headquarters to pursue an aggressive commercial policy in Belgium which he fears will be costly and not necessarily efficient. 3. We agreed that discussion in the CBB on the Arthur D. Little Horeca 2000 project can be a good forum to study ways and means to reduce cost of doing business in Horeca. 4. We have communicated to him that he is the one who has become aggressive and that, particularly in the Food, we will react to his price actions, but we will not take the initiative.»

([59]) Απάντηση της Interbrew στην αίτηση παροχής πληροφοριών, της 23ης Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 2003-2004)· παράρτημα Ι.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02591)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 3 της επιστολής (έγγραφο 37614 7478, 7495).

([60]) Παράρτημα Β5 της απάντησης της Interbrew στην αίτηση παροχής πληροφοριών, της 23ης Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 02041-02043)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 62. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

2. Περιορισμός των άσκοπων δαπανών

τομείς: διαφήμιση, συστήματα παροχής ζύθου χύδην (...)

Κοινή προσέγγιση βάσει της μελέτης της Arthur D. Little θα μπορούσε να επιφέρει σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη. Οι δύο μεγαλύτερες ζυθοποιίες θα πρέπει να είναι σε θέση να επιβάλλουν το νόμο τους και να καθορίζουν τους κανόνες με την ομοσπονδία των αντιπροσώπων ζύθου

(...)

4. Γενικά

— (...) η εφαρμογή αμοιβαίων συμφωνιών δεν είναι δυνατό να ελέγχεται (ή κάθε έλεγχος θα πρέπει να διενεργείται από ουδέτερο εξωτερικό φορέα, αλλά στην περίπτωση αυτή υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαρροής)

— θεωρώ απλούστερη τη μέθοδο της προσφυγής της CBB για την επίτευξη των στόχων μας.»

(60) Σε εσωτερικό υπόμνημα της 14ης Οκτωβρίου 1994 με θέμα το «Université de Lille», ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο αναφέρεται στη συνεδρίαση της 12ης Οκτωβρίου ([61]): «Επισυνάπτεται έγγραφο των φίλων μας και σε χωριστή σελίδα η δική μου πρόταση. Έγινε κατ' αρχήν αποδεκτή από τους φίλους μας» ([62]). Το εν λόγω έγγραφο προέρχεται από την Alken-Maes και περιγράφει την κατάσταση της βιομηχανίας ζύθου στο Βέλγιο και τις πιθανές λύσεις για τα προβλήματα που έχουν ανακύψει ([63]). Στη «μονοσέλιδη πρόταση» στην οποία αναφέρεται ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο, διαβάζουμε τα ακόλουθα ([64]):

«3. Συμφωνία κυρίων:

— Δεν θα θίξουμε τις υποχρεώσεις [δηλαδή τα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης που δεσμεύονται με συμφωνία αποκλειστικής προμήθειας]

— Επίπεδο των τιμών λιανικής πώλησης

— Όχι συστηματική επίθεση σημάτων στο πλαίσιο των αμοιβαίων υποχρεώσεων

4. Αποτελεσματικότητα/δυναμική της αγοράς

— Μείωση των περιττών δαπανών:

— POS (σημεία πωλήσεων)

— Υπηρεσίες παροχής ζύθου χύδην

— Διαφημιστικά φυλλάδια [αριθμός, ποσοστό μείωσης (...)]

— Επενδύσεις στον τομέα Horeca (ορισμοί;!)

5. Διαρθρωτικά μέτρα

Συγκέντρωση της παραγωγής

Εμπορική πολιτική (καθορισμός τιμών, 20 F ...)» ([65]).

(61) Και η Danone ήταν ενήμερη γι' αυτή τη συμφωνία. Σε εσωτερική τηλεφωνική συνομιλία, στα τέλη του 1999 ή στις αρχές του 2000, αναφορικά με τον έλεγχο που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις εγκαταστάσεις της Alken-Maes, έγινε αναφορά ([66]) σε «συμφωνία του '94 εξ ονόματος του [γενικός διευθυντής της Alken-Maes]» ([67]).

(62) Σε υπόμνημα του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο, χωρίς ημερομηνία, όπου αναφέρονται αυτά τα θέματα, υπάρχει επίσης χρονοδιάγραμμα ([68]):

«Ορισμός του σχεδίου και συμφωνία κυρίων της 1ης Νοεμβρίου, δυναμική της αγοράς 1η Φεβρουαρίου, αναδιάρθρωση 1η Απριλίου» ([69]).

(63) Στις 18 Οκτωβρίου 1994, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση μεταξύ του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο και του γενικού διευθυντή της Alken-Maes ([70]). Από τις

([61]) Παράρτημα Β6 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02045).

([62]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Enclosed you will find a document from our friends as well as the one page approach which I proposed. This was accepted by our friends in terms of principle.»

([63]) Παράρτημα Β6 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02046-02059)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 63.

([64]) Παράρτημα Β6 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02044).

([65]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «3. Gentlemen agreement: — No attack of obligations, — Price- positioning Food, — No systematic attack of brands in each other obligations, 4. Efficiencies / market dynamics: — Diminish unproductive spendings: — P.O.S., — Draught services, — Folder activities (no., % rebate, [...]), — Investments in Horeca (definitions ?!), 5. Structural measures: — Concentration of production, — Commercial policies (pricing, 20 F, ...)»

([66]) Παραρτήματα 18 και 20 της απάντησης της Danone, της 10ης Μαΐου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 9879-9881, 9888-9890).

([67]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Accord 94 sur les prix avec le nom de ...»· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 63.

([68]) Παράρτημα Β8 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02061)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 64.

([69]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Project definition and gentlemen agreement 01/11, Market dynamics 01/02, Restructuring 01/04»

([70]) Έλεγχος στις εγκαταστάσεις της Alken-Maes, έγγραφο MV26 (έγγραφο 37614 00550)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02004)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02591)· επιστολή της Interbrew της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 4 της επιστολής (έγγραφο 37614 7478, 7496).

σημειώσεις που κράτησε ο διευθυντής μάρκετινγκ για τις πωλήσεις στο Βέλγιο, είναι σαφές ότι στη συνεδρίαση αυτή συζητήθηκε το θέμα του «Université de Lille» ([71]).

(64) Σε εσωτερικό υπόμνημα της 24ης Οκτωβρίου 1994, ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο συνόψισε τη μέχρι τότε συζήτηση και πρότεινε άλλα μέτρα στον ΔΣ της Interbrew ([72]):

«1. Απάντηση της Green [Alken-Maes] στην πρόταση της ITW

1.1. Καθορισμός τιμών:

Συμφωνία να καθοριστεί η ίδια βασική τιμή για τις μπίρες τύπου lager και η τιμή της KRO [Kronenbourg] να είναι κατά ± 5 % υψηλότερη.

1.2. Συμφωνία κυρίων:

— περιορίζεται στον παραδοσιακό τομέα Horeca,

— δεν εφαρμόζεται στους εθνικούς πελάτες,σεβασμός των υφιστάμενων υποχρεώσεων του κάθε μέρους.

1.3. Όλα τα άλλα στοιχεία: ΟΚ

1.4. Άλλες προτάσεις:

[...]

— εφαρμογή εκπτώσεων στις καθαρές τιμές [τιμές πριν από την επιβολή ειδικού φόρου κατανάλωσης, βλέπε ιδίως αιτολογικές σκέψεις 96 και 104 κατωτέρω]·

[...]

μικρή αύξηση των τιμών το 1995

(...) ([73])».

([71]) Παράρτημα Β7 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02060)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 65.

([72]) Παράρτημα Β9 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02062)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 66.

([73]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: "1. Reply from Green to ITW-proposal. 1.1. Pricing: O.K. to establish key lager beers at same price and KRO ± 5 % higher. 1.2. Gentleman agreement: — limited to classical Horeca; — not to: — national accounts; — presence of each others brands in obligations. 1.3. All other elements: O.K. 1.4. Further proposals: (...) — apply rebates to net net prices; (...) — small price increase in 1995. (...)"

(65) Οι συνομιλίες μεταξύ του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο και του γενικού διευθυντή της Alken-Maes συνεχίστηκαν στις 26 Οκτωβρίου 1994 ([74]). Στις 7 Νοεμβρίου, ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο ανέφερε στον ΔΣ της Interbrew τα ακόλουθα ([75]):

«1. Βάση κάθε συμφωνίας

Έγινε αποδεκτή η άποψη αναφορικά με τον σεβασμό της τρέχουσας θέσης του κάθε μέρους στην αγορά (...)

2. Πρόγραμμα για την αύξηση των κερδών

Εφαρμογή της βασικής συμφωνίας σε τρία στάδια:

Α. Πρώτη προτεραιότητα

Καθορισμός τιμών της λιανικής πώλησης.

Καθορισμός ανώτατων εκπτώσεων ή επιδοτήσεων για την προώθηση πωλήσεων.

Επανεξέταση του θέματος των υλικών στα σημεία πωλήσεων και του κόστους για τον τομέα Horeca.

Επανεξέταση των επενδύσεων στα σημεία πώλησης

(...)

Β. Δεύτερη προτεραιότητα

Ορθολογική οργάνωση της παραγωγής.

Γ. Τρίτη προτεραιότητα

Αναδιάρθρωση της αγοράς:

— καθορισμός τιμών,

— επενδύσεις στον τομέα Horeca,

— κόστος εγκαταστάσεων παροχής ζύθου χύδην,

— κ.λπ.

([74]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV29 (έγγραφο 37614 00553)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02004-02005)· παράρτημα Ι.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02591)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7479, 7497).

([75]) Παράρτημα Β10 της επιστολής της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 02064-02065)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 67.

3. Επόμενα στάδια

04/11: Green [εν προκειμένω Alken-Maes] θα επανεξετάσει το πρόγραμμα με τους προϊσταμένους.

09/11: συνεδρίαση με τους διευθυντές πωλήσεων με στόχο:

— την επιβεβαίωση του γενικού πνεύματος,

— τον καθορισμό των επόμενων σταδίων για την "Πρώτη προτεραιότητα" (...)» ([76]).

(66) Η συνεδρίαση, η οποία σύμφωνα με το υπόμνημα της 7ης Νοεμβρίου είχε προγραμματισθεί για τις 9 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε όντως εκείνη την ημέρα. Η Interbrew εκπροσωπήθηκε από τον γενικό διευθυντή της για το Βέλγιο, τον διευθυντή για τον τομέα λιανικών πωλήσεων και τον διευθυντή μάρκετινγκ, και η Alken-Maes εκπροσωπήθηκε από τον γενικό διευθυντή της και τους διευθυντές για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και τον τομέα Horeca ([77]). Χωριστό έγγραφο παρουσιάζει το «πρόγραμμα αύξησης των κερδών», που αναφέρεται στο υπόμνημα της 7ης Νοεμβρίου 1994· προστέθηκαν ορισμένες σημειώσεις περιθωρίου ([78]). Οι σημειώσεις αυτές κρατήθηκαν ενδεχομένως στη συνεδρίαση της 9ης Νοεμβρίου 1994 και, μεταξύ άλλων, παρουσιάζουν λεπτομερώς συμφωνία για τις τιμές για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, αναφέροντας ως τιμή ενός κιβωτίου μπίρας τύπου lager τα 275 BEF ([79])· η εν λόγω συμφωνία τιμών αναφέρεται και στην «πρώτη προτεραιότητα» του υπομνήματος της 7ης Νοεμβρίου 1994. Σημειώνεται επίσης ότι τα σημεία της «τρίτης προτεραιότητας» θα εφαρμοσθούν από τη CBB.

(67) Ο διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για την αγορά του Βελγίου κράτησε επίσης σημειώσεις που αναφέρονται σε αυτή τη συνεδρίαση· οι σημειώσεις φέρουν ημερομηνία 9 Νοεμβρίου 1994. Κάτω από τον τίτλο «Πνεύμα», οι σημειώσεις αναφέρουν «δημιουργικός ανταγωνισμός — αποφυγή άμεσης επιθετικής συμπεριφοράς — προσοχή σε άλλους ανταγωνιστές — διαβούλευση» ([80]).

(68) Στις 24 Νοεμβρίου 1994, ο διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για τον τομέα Horeca του Βελγίου και ο διευθυντής της Alken-Maes για τον ίδιο τομέα συζήτησαν τις εκκρεμούσες διαφορές αναφορικά με τα ιδιωτικά σημεία πωλήσεων, και το «σχέδιο Green» ([81]). Σε χειρόγραφες σημειώσεις που αναφέρονται στη συνεδρίαση, ο διευθυντής μάρκετινγκ καταγράφει τις ακόλουθες λεπτομέρειες της συμφωνίας αναφορικά με τους «παραδοσιακούς» πελάτες του τομέα Horeca ([82]):

«Συμφωνήθηκε να τηρούνται πάντοτε οι συμβάσεις προμήθειας οινοπνευματωδών. Να μην συνάπτονται νέες συμβάσεις όταν υπάρχουν συμβάσεις με πελάτες με διάστημα άνω των δύο ετών πριν από τη λήξη τους, έτσι ώστε να παρέχεται στη συμβεβλημένη ζυθοποιία η δυνατότητα ανανέωσης της σύμβασης. Να μην καταβάλλεται προσπάθεια σύναψης συμβάσεων για ειδικούς ζύθους με πελάτες που έχουν συμβάσεις για μπίρες τύπου lager (η κάθε ζυθοποιία διατηρεί τους πελάτες της). Να μην ενθαρρύνονται οι αντιπρόσωποι ζύθου να αλλάζουν κατηγορίες μπίρας αυξάνοντας τις εκπτώσεις.»

Στα περιθώρια του ίδιου υπομνήματος, ο διευθυντής μάρκετινγκ κατέγραψε επίσης ορισμένα κριτικά σχόλια για τις συμφωνίες. Σε κάποιο σημείο παρατηρεί ότι υπάρχει κίνδυνος «κάποιος τρίτος να αποσπάσει τη δουλειά».

4.3.2.3. Το έτος 1995

(69) Σύνοψη

Το 1995 υπήρξαν τακτικές διαβουλεύσεις ανάμεσα στην Interbrew και την Alken-Maes (και τη Danone) αναφορικά με την εφαρμογή των συμφωνιών που συνήφθησαν το 1994. Οι δύο ζυθοποιίες άρχισαν επίσης διαπραγματεύσεις για το νέο σύστημα καθορισμού των τιμών για τον τομέα Horeca και τον τομέα των λιανικών πωλήσεων ([83]).

([76]) Πρωτότυπο στην αγγλική: «1. Basis of any agreement. Spirit accepted regarding respect of each others current position in the market. (...) 2. Program for profit growth. Basic agreement to work in 3 phases: A. Priority 1, Pricing in the Food to be established. Maximum rebates or premiums for promotion to be defined. Review P.O.S. materials & costs for Horeca. Review investment in P.O.S. (...) B. priority 2, Production rationalization. C. Priority 3, Restructure the market: — tariffication; — Horeca investments; — draught costs; — etc. ... 3. Next steps. 04/11: Green to review program with superiors. 09/11: meeting with respective sales managers to: — confirm overall spirit; — define next steps for "Priority 1" (...)»

([77]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02005)· παράρτημα Ι.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02591)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 6 της ίδιας επιστολής (έγγραφο 37614 7479, 7498)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 68.

([78]) Παράρτημα Β11 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02066).

([79]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «1. Καθορισμός τιμών για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων. J=SA=A-M= 275,-».

([80]) Παράρτημα Β14 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02081)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 69. Πρωτότυπο στη ολλανδική γλώσσα.

([81]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02006)· όπως και το «Université de Lille», το «Project Green» είναι κωδική ονομασία που χρησιμοποιεί η Interbrew για να αναφερθεί στη συνεργασία μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01984).

([82]) Παραρτήματα Β15 και Β16 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999. στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02082-02086)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 70. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([83]) Το σύστημα εκπτώσεων που εφαρμόζουν οι ζυθοποιίες τόσο για τα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης όσο και για τον τομέα λιανικών πωλήσεων.

(70) Στις 10 Ιανουαρίου 1995, στο εστιατόριο Roy d'Espagne των Βρυξελλών, ο γενικός διευθυντής του Βελγίου και ο ΔΣ της Interbrew και ο γενικός διευθυντής του τμήματος ζύθου της Danone συζήτησαν τις σχέσεις μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes ([84]).

(71) Στις 25 Ιανουαρίου 1995 και 10 Φεβρουαρίου 1995, ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes συζήτησαν το καθεστώς του «project Green» ([85]).

(72) Στις 30 Ιανουαρίου 1995, ο διευθυντής της Alken-Maes για τον τομέα Horeca έστειλε επιστολή στον διευθυντή μάρκετινγκ της Interbrew στην οποία συνέκρινε τις προσφορές της Alken-Maes με τις προσφορές της Interbrew. Στην επιστολή αναφέρονται τα ακόλουθα: «Είμαι υποχρεωμένος να διαπιστώσω ότι η Interbrew δεν έχει πραγματική πρόθεση να συμβάλει στην εξυγίανση της αγοράς στον τομέα Horeca, εφόσον προδήλως αγνοεί το πνεύμα των όσων έχουμε επανειλημμένα συζητήσει, παρουσία των προϊσταμένων μας και με δική τους πρωτοβουλία (...) Θα επιθυμούσα να μου πείτε τη γνώμη σας, ελπίζοντας ότι θα αποσαφηνίσετε την κατάσταση, και κυρίως ότι θα επιθυμούσατε να μην επαναληφθεί η κατάσταση αυτή στο μέλλον. Είναι σαφές ότι δεν μπορούμε να αναμένουμε αποτελέσματα από τις συζητήσεις μας στο πλαίσιο των ομάδων εργασίας της CBB, εάν δεν είμαστε σε θέση να υιοθετήσουμε ούτε σε διμερές επίπεδο μια κοινή πρακτική ([86])».

(73) Οι σχέσεις και οι συμφωνίες για την αγορά συζητήθηκαν εκ νέου σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στη Λουβαίν στις 18 Απριλίου 1995. Ήταν παρόντες ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο, ο διευθυντής μάρκετινγκ για τον τομέα Horeca του Βελγίου και ο διευθυντής για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, καθώς και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes και διευθυντές για τους τομείς Horeca και των λιανικών πωλήσεων ([87]). Ο διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για τον τομέα Horeca στο Βέλγιο συνέταξε προπαρασκευαστικό έγγραφο, με ημερομηνία 14 Απριλίου 1995, που συνοψίζει τους σχετικούς τομείς, τους σκοπούς και τα μέσα ([88]):

«1. Τομέας: Δεσμευτικές συμβάσεις

Στόχος: Διατήρηση του βελγικού "συστήματος"

Μέσα: Τήρηση των δεσμευτικών συμβάσεων

(...)

Αίτηση παροχής πληροφοριών σε περιπτώσεις αμφιβολιών

2. Τομέας: Οι "εθνικοί" πελάτες

Στόχος: Αποφυγή κλιμάκωσης των "θυσιών"

Μέσα: Τήρηση των τρεχουσών συμφωνιών

Όχι επιθετική πολιτική για την απόσπαση πελατών

Διαβούλευση για τους νέους πελάτες

3. Τομέας: Νέες επιχειρήσεις

Στόχος: Συγκράτηση του κόστους νέων επιχειρήσεων

Μέσα: Άμεσες επαφές για όλες τις περιπτώσεις υπερεκτίμησης/υπερβολικών επενδύσεων,

κοινή μέθοδος υπολογισμού του κόστους και καθορισμός ανώτατου ορίου

4. Τομέας: Ανταγωνισμός

Στόχος: Επικέντρωση της επιθετικής πολιτικής σε άλλους ανταγωνιστές

([84]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02006)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02592)· επιστολή της Interbrew της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 9 της επιστολής (έγγραφο 37614 7479, 7501)· έλεγχος στα γραφεία της Interbrew, έγγραφο MV1 (έγγραφο 37614 8688)· παράρτημα 24 της απάντησης της Danone, της 10ης Μαΐου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 9903-9904)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 72.

([85]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV21 (έγγραφο 37614 00545)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02006-02007)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 1999 (έγγραφο 37614 02592)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, ιδίως παραρτήματα 10 και 12 (έγγραφο 37614 7479-7480, 7502, 7504)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7880)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 72.

([86]) Παράρτημα 14 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7609-7612)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 74. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([87]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02007-02008)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02593)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 15 της επιστολής (έγγραφο 37614 7580-7481, 7507).

([88]) Παράρτημα B20 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02094)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 75.

Μέσα: Ανταλλαγή πληροφοριών για τις αγορές

Κίνητρα για ομάδες (πριμοδοτήσεις!)» ([89]).

Από τις σημειώσεις που κρατήθηκαν στη συνεδρίαση προκύπτει ότι συζητήθηκε το θέμα καθορισμού ανώτατου ορίου [...] ανά εκατόλιτρο ως κόστος επενδύσεων. Στη συνεδρίαση αυτή οι Interbrew και Alken-Maes συζήτησαν επίσης την πρόοδο του σχεδίου «Vision 2000» της CBB (για το σχέδιο αυτό βλέπε επίσης τις αιτιολογικές σκέψεις 128 και επόμενες) ([90]).

(74) Σε εσωτερική συνεδρίαση της Alken-Maes, στις 15 Μαΐου 1995, ο δημοσιονομικός ελεγκτής της Alken-Maes ανακοίνωσε ότι η Interbrew είχε την πρόθεση να εφαρμόσει τις νέες της τιμές από την 1η Ιανουαρίου 1996 και παρουσίασε ορισμένα λεπτομερή στοιχεία. Ανέφερε επίσης ότι η Interbrew ήθελε να έλθει σε επαφή με την Alken-Maes για το θέμα αυτό και ότι είχε προγραμματισθεί συνάντηση για τις 18 Μαΐου. Ήταν σαφής ο στόχος να ακολουθήσουν τον «ίδιο προσανατολισμό» ([91]). Η Alken-Maes αποφάσισε να επιταχύνει τη μελέτη της για την τιμολογιακή πολιτική και στις 16 Μαΐου 1995 απεστάλη σχέδιο δράσης σε ορισμένα διευθυντικά στελέχη της Alken-Maes ([92]).

(75) Ο γενικός διευθυντής της Interbrew για τη βελγική αγορά και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes συναντήθηκαν στις 18 Μαΐου ([93]).

(76) Σε παρουσίαση της μελέτης για τις τιμές, που πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της Alken-Maes στις 12 Ιουνίου 1995, αναφορικά με το νέο σύστημα τιμολόγησης της Interbrew αναφέρθηκε ότι «θα εξετασθεί αργότερα από κοινού (IB-AM) η ακριβής του επίπτωση» και ότι «η Alken-Maes οφείλει επίσης να ολοκληρώσει το πρώτο στάδιο την 1η Ιανουαρίου 1996». Μια από τις προϋποθέσεις για να εφαρμοστεί την 1η Ιανουαρίου 1996 αναφέρθηκε ότι ήταν «να βρεθεί η AM στο ίδιο μήκος κύματος με την IB» ([94]).

(77) Στη συνέχεια, υπήρξε συνάντηση του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο και του γενικού διευθυντή της Alken-Maes, στα γραφεία της Interbrew στις 30 Ιουνίου 1995 ([95]). Στις 4 Ιουλίου 1995, ο ΔΣ της Interbrew είχε τηλεφωνική συνομιλία με τον γενικό διευθυντή του τμήματος ζύθου της Danone. Από προπαρασκευαστικό υπόμνημα που συνέταξε ο υποδιευθυντής της Interbrew για τη Δυτική Ευρώπη και από την αναφορά σχετικά με τη συνομιλία που συνέταξε ο ΔΣ της Interbrew, συνάγεται σαφώς ότι η Interbrew πίστευε ότι είχε τηρήσει τις συμφωνίες της στο Βέλγιο ([96]): «Έχουμε τιμήσει τη συμφωνία μας στο Βέλγιο (...)» ([97]).

(78) Σε εσωτερικό υπόμνημα της 12ης Ιουλίου 1995 με θέμα «Τιμολογιακή και εφοδιαστική πολιτική» (χωρίς παραρτήματα), ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο αναφέρει «πιστεύω ότι θα ήταν χρήσιμο να συζητήσουμε με την A-M γι αυτές τις τιμές. Πότε θα ήταν αυτό δυνατό; Ορίστηκε συνάντηση για τις 30 Αυγούστου» ([98]).

(79) Στις 28 Αυγούστου 1995, ο νέος γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο, ο οποίος ήταν προηγουμένως διευθυντής για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, απέστειλε την ακόλουθη επιστολή στον γενικό διευθυντή της Alken-Maes ([99]): «Θα ήθελα να ευχαριστήσω εσάς και τους συνεργάτες σας για τα συγχαρητήριά σας για το διορισμό μου ως γενικό διευθυντή για το Βέλγιο. Συνεργαστήκατε σε πνεύμα αμοιβαίας απόλυτης κατανόησης με τον [προηγούμενος γενικός διευθυντής για το Βέλγιο] και θα ήθελα η συνεργασία μας να συνεχιστεί στο ίδιο πνεύμα. Υπάρχουν

([89]) Πρωτότυπο στη γαλλική: «1. Domaine: Les contrats d'obligation, Objectif: Préserver le "système" belge, Moyens: Respect des contrats d'obligation ...Demande d'info en cas de doute. 2. Domaine: Les clients nationaux, Objectif: Éviter l'escalade des "sacrifices", Moyens: Respect des accords en cours, Pas d'attaque des clients mutuels, Concertation pour les nouveaux. 3. Domaine: Les nouvelles affaires, Objectif: Contenir le "cost of doing business", Moyens: Contact direct pour tous les cas de surévaluation/surinvestissement, Language commun en matière de calcul de coût et fixation d'un plafond. 4. Domaine: La concurrence, Objectif: Concentrer l'attaque sur les autres concurrents, Moyens: Échange d'informations marketinges, Stimulation des équipes (primes!)».

([90]) Παράρτημα B19 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02091-02093).

([91]) Παράρτημα 39 της επιστολής της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 8497).

([92]) Επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παράρτημα 39 της επιστολής (έγγραφο 37614 7881, 8495-8501)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 76.

([93]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV23 (έγγραφο 37614 00547)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02008)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02593)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 16 της επιστολής (έγγραφο 37614 7481, 7508)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 77.

([94]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV15 (έγγραφο 37614 00519-00527)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7881)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, παράγραφο 78. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([95]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV24 (έγγραφο 37614 00548)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02593)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 17 της επιστολής (έγγραφο 37614 7481, 7509)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7881).

([96]) Επιστολή της Interbrew, της 28ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παραρτήματα L-15 και L-16 της επιστολής (έγγραφο 37614 8970, 9046-9051)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 79.

([97]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «We have respected our deal in Belgium (...)»

([98]) Παράρτημα 18 της επιστολής της Interbrew της 8ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7510)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 80. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([99]) Έλεγχος στα γραφεία της Interbrew, έγγραφο MV22 (έγγραφο 37614 8919)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 81. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

πάρα πολλές δυνατότητες επωφελούς συνεργασίας και για τους δυο μας, είτε άμεσα είτε μέσω της CBB, και η καλή επικοινωνία είναι εγγύηση επιτυχίας. Ραντεβού την 1η Σεπτεμβρίου.»

(80) Δεν ήταν, συνεπώς, στις 30 Αυγούστου αλλά την 1η Σεπτεμβρίου 1995 που πραγματοποιήθηκε η συνάντηση του πρώην γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο [ο οποίος τον Αύγουστο είχε διοριστεί ως διευθύνων σύμβουλος (ΔΣ) του τμήματος Ευρώπης/Ασίας Ειρηνικού/Αφρικής], με το νέο γενικό διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο και το νέο γενικό διευθυντή της Alken-Maes ([100]). Στη συνεδρίαση αυτή «εξετάστηκε» η «πραγματική επίπτωση» (βλέπε ανωτέρω, αιτιολογική σκέψη 76) ([101]). Μετά από τρεις ημέρες, ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes υπέβαλε αναφορά για τη συνάντηση αυτή στον διαχειριστικό ελεγκτή της εταιρείας ([102]).

(81) Κατά την ίδια περίοδο, οι ζυθοποιοί έπρεπε να εξετάσουν αίτηση της ομοσπονδίας των βελγικών εταιρειών διανομής, Fedis. Η Fedis ζητούσε να καταβάλλονται στα μέλη της (τις αλυσίδες καταστημάτων λιανικής πώλησης) «επίδομα διαλογής» για κάθε κιβώτιο άδειων φιαλών ([103]).

(82) Στις 26 Οκτωβρίου 1995, αντιπρόσωποι των Alken-Maes και Interbrew συμφώνησαν να απαντήσουν από κοινού στο αίτημα της Fedis. Στη συνεδρίαση ήταν παρόντες ο νέος διευθυντής της Interbrew για τον τομέα λιανικών πωλήσεων και ο διευθυντής τιμολογιακής πολιτικής και ο διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes. Κατά την Interbrew, η Alken-Maes και η Interbrew συζητούσαν με την Fedis σχετικά με αυτό το επίδομα διαλογής εξ ονόματος της CBB και ότι αντάλλασσαν γνώμες μεταξύ τους γι' αυτό το θέμα. Όμως, από τις σημειώσεις που κράτησε εργαζόμενος της Alken-Maes ο οποίος ήταν παρών στη συνάντηση, είναι σαφές ότι δεν υπήρξε καμία συνάντηση στο πλαίσιο της CBB, εφόσον αναφέρεται ότι έπρεπε να υπάρξει συντονισμός στο πλαίσιο της CBB ([104]). Επιπλέον, η Alken-Maes παραδέχεται ότι πραγματοποιούνταν διαβουλεύσεις με την Interbrew ([105]). Πραγματοποιήθηκε μια άλλη συνάντηση του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο και του γενικού διευθυντή της Alken-Maes στις 31 Οκτωβρίου ([106]).

4.3.2.4. Το έτος 1996

(83) Σύνοψη

Το 1996 πραγματοποιήθηκαν εντατικές διαβουλεύσεις ανάμεσα στις ζυθοποιίες για την τιμολογιακή πολιτική. Και οι δύο ζυθοποιίες επιθυμούσαν την εφαρμογή ενός νέου συστήματος. Συζήτησαν τη διάρθρωση ενός νέου συστήματος τιμολόγησης και τις κατευθύνσεις για τις εκπτώσεις.

(84) Στις 10 Ιανουαρίου 1996, ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes συζήτησαν διεξοδικότερα το θέμα των τιμών ([107]). Η Alken-Maes αναφέρει τα ακόλουθα ([108]):

> «Επιστρέφοντας, ο [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] εξήγησε την τιμολογιακή πολιτική της Interbrew στον [διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes]. Ο [διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes] επεσήμανε ότι έπρεπε να υπάρξει "κατ' αρχήν συμφωνία με την Interbrew έως τις 10 Φεβρουαρίου 1996". Σε χειρόγραφο σημείωμα, ο [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] έγραψε ότι η εξέταση της τιμολογιακής πολιτικής έπρεπε να καλύπτει τρεις συνιστώσες: θέματα εφοδιασμού, τιμολογιακή πολιτική και μάρκετινγκ. Υπόμνημα του [διαχειριστικού ελεγκτή της Alken-Maes] καθόρισε σχέδιο δράσης της Alken-Maes και προσδιόρισε τις ευθύνες ονομαζόμενων μελών του προσωπικού για κάθε τμήμα της μελέτης, έτσι ώστε να απαντήσουν σύντομα στην πρωτοβουλία της Interbrew. Επίσης, αποφασίστηκε (...) να μην εφαρμοσθούν οι νέες τιμές της Alken-Maes πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998, βάσει ανάλυσης της συμπεριφοράς των πελατών το 1997.

([100]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02008)· παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02593)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 19 της επιστολής (έγγραφο 7481, 7511).

([101]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV14 (έγγραφο 37614 00494-00502).

([102]) Παράρτημα 29 της απάντησης της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01937-01939)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (37614 7881-7882)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 82.

([103]) Αναφορικά με το ύψος αυτού του επιδόματος διαλογής, το ποσό που αναφέρουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις κυμαίνεται από [...] (Haacht) σε [...] (Danone).

([104]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παράρτημα 40 της επιστολής (έγγραφο 37614 7882, 8502-8504).

([105]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7882): «Στις 26 και 31 Οκτωβρίου συναντήθηκαν αντιπρόσωποι της Interbrew και της Alken-Maes για να καταλήξουν σε κοινή απάντηση στο αίτημα της Fedis». Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Les 26 et 31 octobre, des représentants d'Interbrew et d'Alken-Maes se rencontrent pour apporter une réponse concertée à la demande de la FEDIS».

([106]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV25 (έγγραφο 37614 00549)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02009)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 84.

([107]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV19 (έγγραφο 37614 00543)· παραρτήματα 31 και 32 της απάντησης της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01942-01952)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02009).

([108]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παράρτημα 41 της επιστολής (έγγραφο 37614 7882, 8506-8507), με αναφορές στα ακόλουθα έγγραφα: παραρτήματα 31 και 32 της απάντησης της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01942-01952)· έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφα AvW12, MV3, MV4 και MV13 (έγγραφο 37614 00121-00130, 00385, 00386-00403, 00472-00493).

Πραγματοποιήθηκε, αναμφίβολα, και άλλη συνάντηση του [γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο] με τον [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] τον Ιανουάριο ή τον Φεβρουάριο. Στις σημειώσεις που κράτησε ο [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] συνοψίζεται η θέση της Interbrew αναφορικά με τη διάρθρωση των τιμών, τις εκπτώσεις και την πολιτική εφοδιασμού. Σε υπόμνημα της 15ης Φεβρουαρίου 1996, ο σύμβουλος Martichoux περιγράφει συνοπτικά συνομιλία με τον [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] σχετικά με την πρόοδο της μελέτης της Interbrew για την τιμολογιακή πολιτική.

Την 1η Μαρτίου, ο Martichoux υπέβαλε τη μελέτη του στην Alken-Maes· η μελέτη ανέφερε ότι ήταν δυνατό να επιτευχθεί συμφωνία με την Interbrew όσον αφορά τη διάρθρωση των τιμών και το χρονοδιάγραμμα. Το υπόμνημα παρουσίασης της μελέτης ανέφερε επίσης ότι μια συμφωνία με την Interbrew θα διευκόλυνε την εισαγωγή ενός μελλοντικού συστήματος. Υπήρξε και δεύτερη παρουσίαση της μελέτης στις 15 και 16 Απριλίου 1996.

Ο [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] πληροφορήθηκε ότι η Interbrew επρόκειτο να εφαρμόσει τις νέες τιμές της την 1η Ιανουαρίου 1997· ο [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] ζήτησε από τον [διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes] να επιταχύνει την εφαρμογή του νέου συστήματος, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η θέσπισή του την ίδια ημερομηνία» ([109]).

(85) Η άλλη συνεδρίαση, η οποία σύμφωνα με την Alken-Maes πραγματοποιήθηκε μεταξύ του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο και του γενικού διευθυντή της Alken-Maes (βλέπε αιτιολογική σκέψη 84), ήταν ενδεχομένως η συνάντηση της Λουβαίν, στις 29 Φεβρουαρίου 1996. Ο διευθύνων σύμβουλος της Interbrew για Ευρώπη/Ασία Ειρηνικό/Αφρική ήταν επίσης παρών σε εκείνη τη συνεδρίαση ([110]). Στις 28 Φεβρουαρίου 1996, προηγούμενη της συνεδρίασης, σε τηλεφωνική συνομιλία με τον πρόεδρο και γενικό διευθυντή της Heineken ([111]), αναφέρθηκε στην ύπαρξη «συμφωνίας μη επιθετικής πολιτικής στο Βέλγιο» ([112]).

(86) Στις 24 Απριλίου 1996 υπήρξε και άλλη συνεδρίαση με θέμα την τιμολογιακή πολιτική. Στη συνεδρίαση αυτή έλαβαν μέρος ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο και ο διευθυντής για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και ο γενικός διευθυντής και ο διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes ([113]). Αναφορικά με αυτή τη συνεδρίαση, η Alken-Maes αναφέρει τα ακόλουθα ([114]):

«Στη συνάντηση αυτή συζητήθηκε η χρησιμότητα ενός συστήματος κλιμακούμενων τιμών, μιας περισσότερο διαφανούς πολιτικής εκπτώσεων και τα ζητήματα εφοδιασμού που συνδέονται με το νέο σύστημα τιμολογήσεων. Φάνηκε ότι η Alken-Maes ήταν υπέρ ενός ανοικτού συστήματος εφοδιαστικής τιμολόγησης, ενώ η Interbrew δεν ήθελε να εφαρμόσει διαφανή πολιτική τιμών για όλους τους πελάτες της. Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίασης, που συνέταξε ο [διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes], οι δύο ανταγωνίστριες εταιρείες θεώρησαν ότι όφειλαν να μελετήσουν τη "νομική πτυχή" του θέματος, σε περίπτωση που θα έθεταν από κοινού σε εφαρμογή το νέο σύστημα την 1η Ιανουαρίου 1997 και που τα δύο συστήματα θα "ήταν πολύ παρόμοια". Εσωτερικό έγγραφο της Alken-Maes για τη νέα διάρθρωση των τιμών, με ημερομηνία 6 Μαΐου, αναφέρεται επίσης στις συζητήσεις με την Interbrew.

Στις 7 Μαΐου ο [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] έδωσε οδηγία στον [διαχειριστικό ελεγκτή της Alken-Maes] να έλθει σε επαφή με τον [διευθυντής της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων] κατόπιν συμφωνίας μεταξύ του [γενικός διευθυντής της Alken-Maes] και του [γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο], βάσει της οποίας ο [γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο] είχε καλέσει την Alken-Maes να ενημερωθεί για τις τιμές της [της Interbrew]. Ο

([109]) «À son retour, Monsieur [...] expose la position d'Interbrew concernant la politique tarifaire à Monsieur [...] Monsieur [...] prend note qu'il faut un "accord de principe avec Interbrew pour le 10 février 1996". Dans une note de la main de Monsieur [...], il note que l'étude tarifaire doit comprendre trois dimensions: logistique, purement tarifaire et commerciale. Une note de Monsieur [...] met en place un plan d'action au sein d'Alken-Maes et identifie les responsabilités de certains employés pour chaque aspect de l'étude afin de réagir rapidement à l'initiative d'Interbrew. Il est aussi décidé [...] d'introduire la nouvelle tarification d'Alken-Maes au plus tôt le 1er janvier 1998, sur base d'une analyse du comportement des clients en 1997. Il y a sans doute eu une autre réunion entre Messieurs [...] et [...] en janvier ou en février. Des notes manuscrites de Monsieur [...] résument la position d'Interbrew concernant la structure des prix, les ristournes et la logistique. Dans une note du 15 février, le consultant Martichoux résume une conversation avec Monsieur [...] concernant l'avancement de l'étude tarifaire chez Interbrew. Le 1er mars, Martichoux présente son étude à Alken-Maes, dans laquelle il est noté qu'un accord avec Interbrew est possible sur la structure des prix et sur le calendrier. La note de présentation précise aussi qu'un accord avec Interbrew facilitera la mise en place du futur système. Cette présentation est suivie d'une autre les 15 et 16 avril 1996. Monsieur [...] apprend qu'Interbrew introduirait sa nouvelle tarification le 1er janvier 1997. Monsieur [...] demande à Monsieur [...] d'accélérer la mise en place d'un nouveau système de tarification afin de pouvoir l'introduire à la même date». Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 86.

([110]) Επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 25 της επιστολής (έγγραφο 37614 7483, 7518)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 87.

([111]) Απάντηση της Heineken, της 11ης Μαΐου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών.

([112]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Non-war agreement in Belgium»

([113]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφα AvW11, MV5 και FK2-13 (έγγραφο 37614 00117-00120, 00404-00407, 00557-00563)· απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παραρτήματα 33 και 34 της απάντησης (έγγραφο 37614 01391, 01953-01965)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02009)· παραρτήματα I.4 και I.5 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02613, 02617).

([114]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7882-7883).

[γενικός διευθυντής της Alken-Maes] είπε επίσης στον [διαχειριστικό ελεγκτή της Alken-Maes] ότι έπρεπε να αναλύσει το σύστημα της Interbrew και ότι δεν θα χρειαζόταν πλέον η συνδρομή του Martichoux, εφόσον αυτός επιθυμούσε να χρησιμοποιήσει το "ίδιο πλαίσιο" και να βασιστεί στο σύστημα της Interbrew» ([115]).

(87) Από τα πρακτικά της συνεδρίασης της Alken-Maes (βλέπε αιτιολογική σκέψη 86) ([116]), προκύπτει ότι το νέο σύστημα τιμών που επιθυμούσε να εφαρμόσει η Interbrew βασιζόταν σε τρεις συνιστώσες ή τύπους εκπτώσεων: τα ζητήματα εφοδιασμού, την ποσότητα και μια ατομική συνιστώσα (ανάλογα με τον κάθε πελάτη). Υπήρξε σαφώς συμφωνία μεταξύ των μερών για ορισμένες αρχές, όπως το ότι η έκπτωση θα έπρεπε να βασιζόταν στην ποσότητα και ότι η τιμή αγοράς για τον τομέα Horeca έπρεπε σε κάθε περίπτωση να είναι ίση ή κατώτερη από την [...] (η έκπτωση έπρεπε να είναι πάντοτε ανώτερη του [...] %). Συζητήθηκε επίσης ότι θα έπρεπε να υπάρξει διαχωρισμός των ειδικών ζύθων σε κατηγορίες, για κάθε μια από τις οποίες θα εφαρμοζόταν ειδική έκπτωση, αντί για μια γενική έκπτωση για όλες τις αγορές ειδικών ζύθων. Στις παρατηρήσεις της επί της κοινοποίησης αιτιάσεων, η Danone ισχυρίζεται ότι ήταν πάγια πρακτική της αγοράς οι τιμές που καταβάλλουν οι αντιπρόσωποι ζύθου να είναι πάντοτε κατά [...] % χαμηλότερες από τις τιμές αγοράς για το λιανικό εμπόριο, λόγω των πρόσθετων υπηρεσιών που παρέχουν οι αντιπρόσωποι ζύθου στα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης οινοπνευματωδών. Στις δικές της παρατηρήσεις επί της κοινοποίησης αιτιάσεων, η Interbrew αναφέρει σχετικά με το σημείο αυτό ότι, κατά πάγια πρακτική της αγοράς, η τιμή αγοράς που καταβάλλουν οι αντιπρόσωποι ζύθου ήταν πάντοτε ίση ή κατώτερη από την [...]. [...].

(88) Μετά τη σύναψη της προαναφερθείσας συμφωνίας μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο Mechelen στις 30 Μαΐου 1996, μεταξύ του διευθυντή της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και του διαχειριστικού ελεγκτή της Alken-Maes ([117]). Στη συνάντηση αυτή συζητήθηκαν εκτενέστερα οι προαναφερθείσες συνιστώσες του συστήματος τιμών και ο τρόπος ενημέρωσης των πελατών ([118]). [...].

(89) Υπάρχουν ορισμένα έγγραφα της περιόδου από τη συνάντηση της 30ής Μαΐου 1996 έως την επόμενη τεκμηριωμένη συνάντηση της 29ης Ιουνίου 1996. Για τα έγγραφα αυτά η Alken-Maes αναφέρει τα ακόλουθα ([119]):

«Στις 11 Ιουνίου 1996, η Interbrew έστειλε επιστολή σε όλους τους πελάτες της, περιλαμβανομένης της Alken-Maes, για να τους ενημερώσει σχετικά με τη θέσπιση νέων γενικών όρων και με το νέο σύστημα τιμολόγησης από την 1η Ιανουαρίου 1997. Στις 26 Ιουνίου, εισαγωγικό σημείωμα του Martichoux αναφερόταν σε επαφές μεταξύ των Alken-Maes και Interbrew και ανέλυε τη στάση που έπρεπε να κρατήσει η Alken-Maes έναντι των νέων όρων της Interbrew. Εσωτερικό υπόμνημα της Alken-Maes, με ημερομηνία 3 Ιουλίου, που συνέταξε ο [διευθυντής μάρκετινγκ της Alken-Maes], αναλύοντας τα αντίστοιχα πλεονεκτήματα μιας τιμής παράδοσης στο κατάστημα και μιας τιμής εργοστασίου ανέφερε τα σχόλια του [διευθυντή της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων] αναφορικά με το νέο σύστημα τιμολόγησης της Interbrew. Στις 5 Ιουλίου, ο Martichoux ανέλυσε στην Alken-Maes τη δυνατότητα θέσπισης μιας τιμής εργοστασίου. (...) Στις 25 Ιουλίου, η Alken-Maes αποφάσισε να μην εφαρμόσει τιμή εργοστασίου, αφού η Interbrew είχε εγκαταλείψει αυτή την ιδέα» ([120]).

([115]) «Lors de cette réunion, les participants discutent des mérites d'un tarif hiérarchisé, d'une politque de ristournes plus transparente et des aspects logistiques de la nouvelle tarification. Il apparaît qu'Alken-Maes est partisane d'un tarif logistique ouvert, alors qu'Interbrew ne désire pas appliquer un tarif transparent vis-à-vis de tous ses clients. Le procès-verbal de cette réunion, rédigé par Monsieur ..., indique que les deux concurrents estiment devoir examiner "l'aspect juridique" dans l'hypothèse où ils "commenceraient ensemble" le 1er janvier 1997 et si les deux systèmes "se ressemblent trop". Un document interne d'Alken-Maes du 6 mai concernant la nouvelle structure tarifaire se réfère aussi à des discussions avec Interbrew. Le 7 mai, Monsieur ... donne pour instruction à Monsieur ... de prendre contact avec Monsieur ..., suite à un accord entre Messieurs ... et ... selon lequel ce dernier invite Alken-Maes à s'informer de son tarif. Monsieur ... indique aussi à Monsieur ... qu'il doit analyser le système d'Interbrew, et que l'aide de Martichoux n'est plus nécessaire car il veut utiliser le "même cadre" et se baser sur le système tarifaire d'Interbrew». Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 88.

([116]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο AvW11 (έγγραφο 37614 00117-00120)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 89.

([117]) Απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παραρτήματα 35 και 36 της απάντησης (έγγραφο 37614 01391, 01966-01971)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02010)· παραρτήματα I.4 και I.5 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614, 02613, 02617)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 90.

([118]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφα AvW17, 3PS2 και MV7 (έγγραφο 37614 00145- 00147, 00354-00356, 00410-00412) επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7883).

([119]) Επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7883-7884), με αναφορές στα ακόλουθα έγγραφα: έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφα AVW36 (έγγραφο 37614 00235-00241) και MV8 έως MV11 (έγγραφο 00413-00459).

([120]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Le 11 juin, Interbrew écrit à tous ses clients, dont Alken-Maes, pour leur signifier l'introduction de ses nouvelles conditions générales et de sa nouvelle tarification au 1er janvier 1997. Le 26 juin, une note de présentation de Martichoux se réfère à des contacts entre Alken-Maes et Interbrew, et analyse l'attitude qu'Alken-Maes doit adopter face aux nouvelles conditions d'Interbrew. Le 3 juillet, une note interne d'Alken-Maes, rédigée par Monsieur [...] concernant les mérites respectifs d'un tarif "franco" et d'un tarif "départ", fait référence à des commentaires de Monsieur [...] (Interbrew) concernant la nouvelle tarification d'Interbrew. Le 5 juillet, Martichoux fait une présentation à Alken-Maes concernant la possibilité d'introduire un "tarif départ" [...] Le 25 juillet, Alken-Maes décide de ne pas introduire de tarif "base départ" suite à l'abandon du même projet par Interbrew». Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 91.

(90) Στη συνεδρίαση της 29ης Ιουλίου 1996 έλαβαν μέρος ο διευθυντής της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes, ο διευθυντής μάρκετινγκ και ο διαχειριστικός ελεγκτής ([121]). Από τις σημειώσεις που κρατήθηκαν στη συνεδρίαση από την Alken-Maes είναι σαφές ότι η διάρθρωση των εκπτώσεων δεν ήταν το μόνο θέμα που συζητήθηκε. Συζητήθηκε επίσης η εφαρμογή μεταβατικής ρύθμισης με την εισαγωγή των νέων όρων: «Εγγύηση: (...) το ποσό του 1997 πρέπει να είναι το ίδιο με αυτό του 1996 (σε απόλυτους αριθμούς)» ([122]).

(91) Στις 19 Σεπτεμβρίου 1996, η Alken-Maes αποφάσισε να εισαγάγει το νέο της σύστημα εφοδιαστικής τιμολόγησης από 1ης Ιουλίου 1997. Στις 27 Νοεμβρίου 1996, η Alken-Maes αποφάσισε να εξηγήσει το νέο της σύστημα με παρουσιάσεις που οργανώθηκαν με τη βοήθεια του Martichoux. Μετά από συνεδρίαση, που πραγματοποιήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου, ο διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes επικοινώνησε με τον διευθυντή της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, στις 9 Δεκεμβρίου 1996, για να υποβάλει ορισμένες ερωτήσεις της Alken-Maes αναφορικά με τη μελέτη για τις τιμές ([123]).

(92) Στις 11 Οκτωβρίου 1996, ο διευθύνων σύμβουλος Ευρώπης/Ασίας Ειρηνικού/Αφρικής της Interbrew απέστειλε φαξ σε μέλος μιας εκ των οικογενειών μετόχων της Interbrew. Αφορούσε κυρίως στις τρέχουσες σχέσεις με τις Danone/Kronenbourg/Alken-Maes ([124]): «Εδώ και ένα χρόνο συζητούμε το ενδεχόμενο εποικοδομητικού ανταγωνισμού στο Βέλγιο. Δεν έχει ακόμη υπάρξει τίποτα το ουσιαστικό. Υπεύθυνοι γι' αυτό είμαστε μάλλον όλοι. Θα προσπαθήσουμε να δώσουμε νέα ώθηση σε αυτή τη διαδικασία την ερχόμενη εβδομάδα» ([125]).

4.3.2.5. Το έτος 1997

(93) Σύνοψη

Το 1997, οι επαφές έπαψαν να είναι τόσο εντατικές, ενδεχομένως επειδή η Interbrew άρχισε να εφαρμόζει νέο σύστημα τιμολόγησης από 1ης Ιανουαρίου. Τελικά, και η Alken-Maes έθεσε σε εφαρμογή το νέο σύστημά της τιμολογήσεων λίγο μετά την Interbrew, αν και δεν ήταν αυτή η πρόθεσή της προηγουμένως.

(94) Το νέο σύστημα τιμολογήσεων της Interbrew τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου ([126]).

(95) Στις 17 Απριλίου 1997, ο διευθύνων σύμβουλος Ευρώπης/Ασίας Ειρηνικού/Αφρικής της Interbrew και ο γενικός διευθυντής για το Βέλγιο συναντήθηκαν στο Παρίσι με τον γενικό διευθυντή του τμήματος ζύθου της Danone και με τον γενικό διευθυντή της Alken-Maes ([127]).

(96) Αναφορικά με αυτή τη συνάντηση, στις 17 Απριλίου, ο τότε γενικός διευθυντής της Interbrew ανέφερε τα ακόλουθα ([128]):

> «Υπήρξαν συνεδριάσεις ανώτατου επιπέδου (...) στις οποίες δεν παραβρέθηκα. Μετά από αυτές τις συνεδριάσεις ανωτάτου επιπέδου υπήρξαν "συνεδριάσεις οδηγιών" στις οποίες πήραμε όλοι μέρος (γενικοί διευθυντές και διευθυντές για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και τον τομέα Horeca) (...) Η συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στις 17 Απριλίου 1997 ήταν απλώς μια από αυτές τις συνεδριάσεις κατευθυντήριων γραμμών με τη Danone (η Danone εκπροσωπήθηκε από τον [γενικός διευθυντής του τμήματος ζύθου]). Εμείς ("Βέλγιο" και "Γαλλία", αλλά ο καθένας χωριστά) έπρεπε να υποβάλουμε αναφορά για τη συνεργασία μας. Στη συνεδρίαση αυτή εξετάσαμε τα κέρδη και τις ζημίες μας αναλυτικά και εξετάσαμε συστηματικά με ποιον τρόπο θα ήταν δυνατό να μειώσουμε το κόστος και να αυξήσουμε την αποδοτικότητα. Συζητήθηκαν τα ακόλουθα θέματα: 1. παραγωγή· 2. συμφωνία κοινής διανομής· 3. εκπτώσεις στις τιμές πριν ή μετά τους ειδικούς δασμούς κατανάλωσης (το ζήτημα αυτό εξετάστηκε επίσης στη CBB)· 4. μάρκετινγκ και επενδύσεις για διαφήμιση ("share of voice")· 5. ανάπτυξη του τομέα του ζύθου και μέθοδοι αύξησης των ποσοτήτων (...)».

([121]) Απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παραρτήματα 37 και 38 της απάντησης (έγγραφο 37614 01373, 01383, 01972-01975)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παράρτημα 42 της επιστολής (έγγραφο 37614 7884, 8509-8513)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 92.

([122]) Παράρτημα 42 της επιστολής της Interbrew της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 8512). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([123]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παραρτήματα 42 και 44 της επιστολής (έγγραφο 37614 7884, 8513, 8528-8530), με αναφορές στα ακόλουθα έγγραφα: έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο AvW19 (έγγραφο 37614 00150-00153) και έγγραφο MV17 (έγγραφο 37614 00532-00541)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 93.

([124]) Έλεγχος στα γραφεία της Interbrew, έγγραφο MV18 (έγγραφο 37614 8844-8845)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 94.

([125]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «We have been talking about a constructive competition in Belgium since 1 year now. Fundamentally nothing has happened. And most probably the responsibility for this is shared. We will try to restart this process in the following week.»

([126]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7884).

([127]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο DvE6 (έγγραφο 37614 00271)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999. στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02010-02011, 02115) και ιδίως παράρτημα B25 της απάντησης· παραρτήματα I.1 και I.4 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02595, 02613)· παράρτημα 10 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7443)· επιστολή της Interbrew, της 8ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 32 της επιστολής (έγγραφο 37614 7484, 7525)· επιστολή της Interbrew, της 28ης Φεβρουαρίου 2000, και ιδίως παράρτημα 7 της επιστολής (έγγραφο 37614 7553, 7589-7592)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7884)· παράρτημα 22 της απάντησης της Danone στην αίτηση παροχής πληροφοριών, της 10ης Μαΐου 2000 (έγγραφο 37614 9896-9898)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 97.

([128]) Παράρτημα I.4 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02609-02614)· παράρτημα 10 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7442-7447)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 98. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

(97) Σε εσωτερικό υπόμνημα της Alken-Maes, της 25ης Ιουνίου 1997, παρουσιάζεται η πραγματική εφαρμογή των τιμών που άρχισε να εφαρμόζει η Interbrew την 1η Ιανουαρίου 1997 και οι αποκλίσεις από αυτές τις τιμές που παρατηρήθηκαν στην πράξη ([129]).

(98) Σε άλλο εσωτερικό υπόμνημα, της 4ης Αυγούστου 1997, η Alken-Maes εξετάζει την κατάσταση και αναφέρεται στα ενδεχόμενα προβλήματα με τη βελγική ομοσπονδία αντιπροσώπων ζύθου, σε περίπτωση που εφαρμοζόταν το νέο σύστημα τιμών ([130]).

(99) Με επιστολή της 1ης Σεπτεμβρίου 1997, η Interbrew ζήτησε από τους πελάτες της να συνεργαστούν για την αξιολόγηση αυτού του νέου συστήματος τιμολόγησης ([131]).

(100) Τον Οκτώβριο του 1997, η Alken-Maes αποφάσισε να θεσπίσει μια νέα μέθοδο εφοδιαστικής τιμολόγησης. Μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου του 1997, πραγματοποιούσε προσομοιώσεις για το νέο σύστημα εφοδιαστικής και εμπορικής τιμολόγησης ([132]). Ο διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes αναφέρει ότι δεν υπήρξε περαιτέρω συνεργασία με την Interbrew μετά την ημερομηνία αυτή, δηλαδή μετά τον Νοέμβριο του 1997 ([133]).

4.3.2.6. Το έτος 1998

(101) Σύνοψη

Στις αρχές του 1998 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes για να γίνει απολογισμός της πολυετούς συνεργασίας τους. Ειδικότερα, εξετάστηκαν λεπτομερώς τα αποτελέσματα μετά τη συμφωνία κυρίων του 1994. Μετά τη συνεδρίαση αυτή, η συνεργασία μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes φαίνεται ότι τερματίστηκε.

(102) Την 1η Ιανουαρίου 1998, η Alken-Maes έθεσε σε εφαρμογή το νέο της σύστημα εφοδιαστικής τιμολόγησης και την 1η Ιανουαρίου 1999 ([134]) θέσπισε το νέο σύστημα εμπορικής τιμολόγησης.

(103) Στις 28 Ιανουαρίου 1998, ο διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για το Βέλγιο και ο διευθυντής μάρκετινγκ της Alken-Maes συναντήθηκαν στο Anderlecht στις Βρυξέλλες. Η συζήτηση αφορούσε την εξέλιξη των σχέσεων ανάμεσα στην Interbrew και την Alken-Maes ([135]). Στη συνάντηση αυτή ήταν παρών και ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο και διευθυντής στον τομέα των λιανικών πωλήσεων ([136]).

(104) Ο διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για το Βέλγιο κράτησε τις ακόλουθες σημειώσεις από αυτή τη συνομιλία ([137]):

«1. Θέματα

1. οργάνωση των συζητήσεων
2. τρέχοντα θέματα

τομέας Horeca	(...)
λιανικές πωλήσεις	Λιμβούργο
	τιμές μεταλλικών δοχείων

3. γενικά θέματα

2. Αναδρομική ισχύς 12 Οκτωβρίου 1994

— τερματισμός της δαπανηρής επιθετικής πολιτικής

— μείωση των μη παραγωγικών δαπανών

— προώθηση της κατανάλωσης ζύθου

θετικά αποτελέσματα:

- εκπτώσεις στις τιμές απαλλαγμένες από ειδικούς φόρους κατανάλωσης
- προσαρμογή του συστήματος διαφημιστικής πίστωσης (βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 147]

διευθέτηση παλαιών διαφορών

καθορισμός τιμών

κοινά θέματα

([129]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο 2PS2 (έγγραφο 37614 00318-00320)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7884-7885).

([130]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο 2PS1 (έγγραφο 37614 00316-00317)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7885).

([131]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο AvW25 (έγγραφο 37614 00208-00212)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7885).

([132]) «Εφοδιαστική τιμολόγηση» είναι το σκέλος του συστήματος τιμολόγησης που καθορίζεται από την «εφοδιαστική» συμπεριφορά των πελατών και συνδέεται με το κόστος της ζυθοποιίας το οποίο εξαρτάται από αυτή τη συμπεριφορά· π.χ. κάποιος πελάτης δίνει πολλές παραγγελίες για μικρές ποσότητες ή λίγες παραγγελίες για μεγάλες ποσότητες. Η «εμπορική τιμολόγηση» καλύπτει τις άλλες συνιστώσες του συστήματος τιμολόγησης.

([133]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7885)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 102.

([134]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7885).

([135]) Απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παράρτημα II της απάντησης (έγγραφο 37614 02011, 02015-02016)· παράρτημα I.3 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02607-02608).

([136]) Παράρτημα 21 της απάντησης της Alken-Maes της 10ης Δεκεμβρίου 1999 στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01859)· παράρτημα 12 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7452)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 105.

([137]) Παράρτημα II της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 3761402015-02016)· βλέπε επίσης σημείο 106 της κοινοποίησης αιτιάσεων.

- διατήρηση των εγκαταστάσεων παροχής ζύθου χύδην

  σεβασμός των δεσμευτικών συμβάσεων των μερών

  σύμφωνο μη επιθετικότητας

- τυποποίηση συσκευασίας

μη επιτευχθέντες στόχοι:

- ρύθμιση των επενδύσεων
- συμμετοχή άλλων οικονομικών φορέων
- εξωτερική διαφήμιση

τομέας επιτόπιας κατανάλωσης: στόχοι

"τήρηση των υποχρεώσεων και δικαιώματα προμήθειας

ρύθμιση των επενδύσεων

στάση/μέτρα απέναντι στις πρακτικές μικρών ζυθοποιών και ιδιωτικών ετικετών (...)"

3. Τομέας επιτόπιας κατανάλωσης: διαβούλευση

— τρεις φορές ετησίως, επίσημη διαβούλευση με ημερήσια διάταξη

— άμεση επικοινωνία για επίμαχα θέματα και τον ανταγωνισμό για τους "εθνικούς" πελάτες» ([138]).

(105) Στο σημείο αυτό, ο τότε διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για τον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης αναφέρει τα ακόλουθα ([139]):

> «Το έγγραφο με ημερομηνία 28 Ιανουαρίου 1998 περιέχει τις σημειώσεις μου από μία συνάντηση (...) με (...) το νέο διευθυντή μάρκετινγκ (και για τον τομέα Horeca και για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων) της AM. Δεν γνώριζε απολύτως τίποτα για το ιστορικό. Δεν είχα άλλη επαφή με την AM στη συνέχεια και από τη συνάντηση αυτή δεν προέκυψε κανένα αποτέλεσμα. Το 1998, δεν ασκήθηκε πίεση ούτε στην AM ούτε σε εμάς από την ιεραρχία, με αποτέλεσμα να μην υπάρξει καμία συνέχεια.»

Ο αντιπρόσωπος της Alken-Maes που έλαβε μέρος σε αυτή τη συνεδρίαση γράφει ([140]):

> «Όπως γνωρίζετε, ήμουν πάντοτε επιφυλακτικός και προσεκτικός απέναντι στον μεγαλύτερο ανταγωνιστή της Alken-Maes. Οι ελάχιστες συνομιλίες που αναφέρονται δεν είχαν ποτέ κάποιο συγκεκριμένο αποτέλεσμα.»

4.3.3. *Τα πραγματικά περιστατικά: συμπληρωματικές δηλώσεις*

(106) Εκτός από τα περιστατικά που έχουν άμεση σχέση με συγκεκριμένες συνεδριάσεις ή γεγονότα, υποβλήθηκαν δηλώσεις γενικότερου περιεχομένου σχετικά με το τι συνέβη την περίοδο 1992-1998, τόσο από την Interbrew ή απασχολούμενους ή πρώην απασχολούμενους της Interbrew, που διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο την εποχή εκείνη, όσο και από την Alken-Maes.

4.3.3.1. Ατομικές δηλώσεις

(107) Ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο, μετέπειτα διευθύνων σύμβουλος Ευρώπης/Ασίας Ειρηνικού/Αφρικής αναφέρει ([141]):

> «Υπήρχαν πράγματι τακτικές επαφές στις συνεδριάσεις μεταξύ της ITW και των AM/Kronenbourg/Danone. Πρόθεση της ITW ήταν να δημιουργηθεί κλίμα καλής πίστης για τη Danone, ενόψει συγχώνευσης ή εξαγοράς των δραστηριοτήτων της στον τομέα του ζύθου. Η στρατηγική βασιζόταν σε συζητήσεις, πολλές συζητήσεις, και στην επίτευξη συμφωνίας για τη λήψη μέτρων που θα επέτρεπαν τη διαμόρφωση συναντίληψης
>
> (...).
>
> Μέτρα για τη συγκράτηση επιθετικής συμπεριφοράς και της ανεξέλεγκτης αύξησης των δαπανών ("Université de Lille")
>
> Την πρωτοβουλία ανέλαβε η AM, και κατά συνέπεια η Danone. Επιθυμούσαμε να υπάρξει εξισορρόπηση της θέσης μας στις αγορές του Βελγίου και της Γαλλίας, όπου η ITW ήταν πολύ ασθενής. Υπήρξε σαφής εκβιασμός σε σχέση με την κατάσταση στη γαλλική αγορά. Φοβούμασταν αντίποινα στη Γαλλία. Για τον λόγο αυτό, θελήσαμε να αποκόψουμε τη διαρθρωτική σύνδεση με τη Γαλλία, απομονώνοντας την AM από τη Danone. Το πρόβλημα ήταν ποια μέτρα θα μπορούσαν να ληφθούν για να αποτρέψουμε από κοινού την ανεξέλεγκτη αύξηση των δαπανών:
>
> — επενδύσεις σε καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης οινοπνευματωδών,
>
> — προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων.

([138]) Πρωτότυπο κείμενο στην ολλανδική γλώσσα: «respect des obligations et droit de livraison, régulation des investissements, attitude/actions envers pratiques petits brasseurs et private labels (...)»

([139]) Παράρτημα I.3 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02607-02608)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 107. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([140]) Παράρτημα 21 της απάντησης της Alken-Maes της 10ης Δεκεμβρίου 1999 στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01859)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 107. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([141]) Παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02586-02590)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 109. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

Ακολούθησαν συναντήσεις ομοιόβαθμων εκπροσώπων των τμημάτων μάρκετινγκ. Συναντιόμασταν κάθε δύο μήνες για να συζητήσουμε την πρόοδο.

Τα αποτελέσματα ήταν ελάχιστα.

Στον τομέα των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση, υπήρξαν συμφωνίες για τους "εθνικούς πελάτες" και για τον περιορισμό των επενδύσεων, αλλά ο [διευθυντής μάρκετινγκ για τον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης στο Βέλγιο] δεν τις εφάρμοσε ποτέ (...).

Στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, καθορίστηκαν τιμές από τον ([διευθυντής της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και μετέπειτα γενικός διευθυντής για το Βέλγιο] και τον [διευθυντής μάρκετινγκ της Alken-Maes]), αλλά ούτε και αυτές οι συμφωνίες τηρήθηκαν (...).

Όσον αφορά το σύστημα τιμολόγησης, δεν ασχολήθηκα με αυτό το θέμα προσωπικά. Γνωρίζω ότι γίνονταν διαβουλεύσεις. Σε κάποιο στάδιο, ο στόχος ήταν να καθορίσουμε τις τιμές από κοινού με την AM, αλλά αυτή ήταν απρόθυμη. Η ITW προχώρησε μόνη της και στη συνέχεια ακολούθησε η AM.»

(108) Ο διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για τον τομέα Horeca στο Βέλγιο αναφέρει ([142]):

«Ο όρος "Université de Lille" δήλωνε αρχικά ένα είδος συμπεριφοράς στην αγορά, σύμφωνα με την οποία έπρεπε να συμπεριφερόμαστε σαν "κύριοι". Θα υπήρχε μεν ανταγωνισμός, αλλά χωρίς υπερβολές. Πολύ αργότερα, σήμαινε ότι θα έπρεπε οι σχέσεις μας στη βελγική αγορά να είναι ισορροπημένες με την κατάσταση που επικρατούσε στη Γαλλία.»

(109) Ο διευθυντής της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και μετέπειτα γενικός διευθυντής αναφέρει ([143]):

«Στον τομέα των λιανικών πωλήσεων πετύχαμε πολλά, πολύ περισσότερα από τον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης, όπου ομολογουμένως υπήρξαν ελάχιστα ή καθόλου αποτελέσματα.

Στον τομέα των λιανικών πωλήσεων συμφωνήσαμε για τα ακόλουθα θέματα:

— εκπτώσεις σχετικά με τις προσφορές στον καταναλωτή (π.χ. 5 + 1 δωρεάν),

— σε θέματα μάρκετινγκ (π.χ. αξία κουπονιού σε ειδικές προσφορές),

— συχνότητα διανομής διαφημιστικών φυλλαδίων (π.χ. το πολύ 10 φυλλάδια για τα κιβώτια μπίρας στο GIB).

Ο [διευθυντής μάρκετινγκ της Alken-Maes] έθετε επίσης συχνά το ζήτημα της τυποποίησης της συσκευασίας (εφόσον ήταν συνυπεύθυνος για το σχέδιο τυποποίησης της CBB).

Αυτό δεν μας εμπόδισε να είμαστε πολύ επιθετικοί στο θέμα των τιμών· ο ανταγωνισμός ήταν ασυγκράτητος, ιδίως από το 1994 και μετά. Οι στατιστικές της Nielsen το αποδεικνύουν.»

Σε απάντηση σε αίτηση παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών προσθέτει ([144]):

«Κατά την περίοδο εκείνη (άνοιξη 1996) (...) αναζητούσαμε τρόπους για να βελτιώσουμε τη χρησιμοποίηση των πόρων μας για τη διαφήμιση με στόχο να αυξήσουμε εκ νέου τις ποσότητές μας.

Συμφωνίες για συγκεκριμένα θέματα:

— για την προώθηση συσκευασιών με πολλά τεμάχια (π.χ. έξι τεμάχια) θα περιοριζόμασταν σε 5 + 1 τεμάχιο δωρεάν, αντί για 4 + 2 [...]. Για ειδικές μπίρες, η ελάχιστη προσφορά ήταν 3 + 1 (σε συσκευασία τεσσάρων τεμαχίων),

— σε ειδικές εκδηλώσεις προώθησης και δοκιμών των προϊόντων μας στα πολυκαταστήματα και υπερκαταστήματα τα Σαββατοκύριακα (εγκαίνια, επέτειοι) οφείλαμε να περιοριζόμαστε στη διανομή κουπονιών αξίας 30 BEF (= η έκπτωση στο ταμείο) (...),

— Με το ίδιο πνεύμα, επιβλήθηκε αυστηρότερη πειθαρχία όσον αφορά τα ένθετα των διαφημιστικών φυλλαδίων στα υπερκαταστήματα και τις ελάχιστες τιμές προσφοράς που προτείνονταν στα φυλλάδια (όχι για τις τιμές στα ράφια των καταστημάτων) (...) [...]. Οι τιμές των διαφημιστικών φυλλαδίων ήταν ήδη πολύ επιθετικές (μέχρι 249 BEF για την Maes) και προσπαθήσαμε να αποτρέψουμε την περαιτέρω

([142]) Παράρτημα I.3 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 1999 (έγγραφο 37614 02605-02608)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 110. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([143]) Παράρτημα I.4 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02610-02614)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 111. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([144]) Παράρτημα 10 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7443-7447)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 111. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

μείωσή τους και να εξασφαλίσουμε εκ μέρους των πελατών μας μια ελάχιστη τιμή για τις προσφορές μέσω διαφημιστικών φυλλαδίων.»

(110) Ο διευθυντής της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, που είχε προηγουμένως εργαστεί στο τμήμα άμεσης διανομής του Βελγίου, ανέφερε ([145]):

«Πληροφορήθηκα ότι υπήρχαν τακτικές συνομιλίες με την Alken-Maes και ότι υπήρχαν και τακτικές τηλεφωνικές επικοινωνίες. Όταν ρώτησα αν αυτό ήταν νόμιμο, ο [γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο] μου είπε ότι δεν υπήρχε πρόβλημα. Μου ανέφεραν επίσης ότι αυτό εντασσόταν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που αφορούσε τη βελγική και τη γαλλική αγορά.»

Επίσης, απαντώντας σε αίτηση παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών, προσθέτει, κάτω από τον τίτλο «Συντονισμένο σχέδιο για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων όσον αφορά τις προσφορές» ([146]):

«Όπως εξήγησα νωρίτερα, διεξάγονταν συζητήσεις σχετικά με την πίεση που ασκούνταν με τα διαφημιστικά φυλλάδια (αριθμός φυλλαδίων σε μια συγκεκριμένη περίοδο), τα επίπεδα των προσφορών και τον αριθμό των δώρων. Εξ όσων θυμούμαι και γνωρίζω, το 1996 συζητούνταν το θέμα των τιμών των προσφορών και το 1997 το θέμα του αριθμού των φυλλαδίων, των επιπέδων των τιμών και των δώρων.»

4.3.3.2. Γενικές δηλώσεις

(111) Η Interbrew έχει παραδεχθεί την ύπαρξη των ακόλουθων πρακτικών ([147]):

«Η συνεργασία με τις BSN (μετέπειτα Danone) ή/και Kronenbourg σχετικά με την ανταγωνιστική συμπεριφορά και τη συνεργασία στη βελγική αγορά (περίπου από τον Μάρτιο του 1993 μέχρι τον Ιανουάριο του 1998) (...) περιελάμβανε:

— συντονισμένα μέτρα στον τομέα Horeca (μείωση των μη παραγωγικών επενδύσεων, μείωση των δαπανών διαφήμισης, υπηρεσίες καταστημάτων επιτόπιας κατανάλωσης...),

— αμοιβαία τήρηση των συμβάσεων αποκλειστικής προμήθειας,

— κατανομή της αγοράς σε όρους πελατών μιας χώρας,

— συμφωνίες για τις προσφορές στα καταστήματα τροφίμων,

— ανταλλαγή πληροφοριών για τη διάρθρωση του νέου συστήματος τιμολόγησης (1996)» ([148]).

(112) Η Alken-Maes παραδέχθηκε ότι συμμετείχε στα ακόλουθα, στο τέλος του 1994 ([149]):

«Συμφωνία μη επιθετικής συμπεριφοράς, μείωση των επενδύσεων μάρκετινγκ στον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης και της εξωτερικής διαφήμισης και συντονισμό για τον καθορισμό των τιμών. Η ορθή εφαρμογή της συμφωνίας φαίνεται ότι ήταν αντικείμενο διαδικασίας τακτικών διαβουλεύσεων ανάμεσα στα διευθυντικά στελέχη των δύο εταιρειών» ([150]).

«Πραγματοποιήθηκαν πολλές συνεδριάσεις των διευθυντικών στελεχών της Alken-Maes, κυρίως του [γενικός διευθυντής], ο οποίος ήταν διευθύνων σύμβουλος από το 1992 έως το 1998, και των στελεχών της Interbrew, ιδίως των [διαδοχικοί γενικοί διευθυντές], κατά τις οποίες υπήρχαν διαβουλεύσεις για το ζήτημα της διανομής και των πωλήσεων ζύθου στο Βέλγιο» ([151]).

([145]) Παράρτημα I.5 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02616-02618)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 112. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([146]) Παράρτημα 12 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7451-7454). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([147]) Επιστολή της Interbrew της 29ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7696-7697).

([148]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Concertation with BSN (later Danone) and/or Kronenbourg about competitive behaviour and co-operation on the Belgian market (as from about March 1993 to January 1998) (...), including: *concerted measures in Horeca (reduction of unproductive investments, reduction of advertisement spendings, draught services...). * respect of each other's ties. *market sharing in respect of national accounts. *agreements on promotions in the Food market * exchange of information about the structure of the new tarification system (1996).»

([149]) Επιστολή της Alken-Maes, της 27ης Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 02521-02523)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7880).

([150]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «un pacte de non-agression, de limitation des investissements commerciaux dans le domaine de l'horeca et de la publicité extérieure, et une concertation tarifaire. La bonne application de l'accord aurait fait l'objet d'une procédure de consultation régulière directement entre les dirigeants des deux sociétés».

([151]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Il y a eu de nombreuses réunions entre des collaborateurs d'Alken-Maes et principalement Monsieur ..., alors administrateur délégué, entre 1992 et 1998 avec des collaborateurs d'Interbrew, principalement Messieurs ... et ..., durant lesquelles la distribution et la vente de bière en Belgique ont fait l'objet d'une concertation»· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων σημείο 114.

4.4. **Η διμερής ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ Interbrew και Alken-Maes**

(113) Σύνοψη

Από πολλά έγγραφα προκύπτει σαφώς ότι οι Interbrew και Alken-Maes αντάλλασσαν λεπτομερή στοιχεία για τις πωλήσεις σε μηνιαία βάση ([152]). Η Alken-Maes και απασχολούμενοι της Interbrew ανέφεραν ότι η ανταλλαγή αυτή ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Interbrew ([153]). Σύμφωνα και με τα δύο μέρη, η ανταλλαγή πληροφοριών άρχισε προς τα τέλη του 1991 βάσει προφορικής συμφωνίας. Αυτοί που είχαν ορισθεί ως υπεύθυνοι επαφής από την Alken-Maes και την Interbrew αντάλλασσαν πληροφορίες τηλεφωνικά ([154]). Το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes βοηθούσε στην εφαρμογή των προαναφερθεισών συμφωνιών (σημείο 4.3).

(114) Δεν είναι γνωστό πότε ακριβώς άρχισε η ανταλλαγή των πληροφοριών. Τα στοιχεία που περιέχουν οι δηλώσεις για το θέμα αυτό δεν συμφωνούν. Αλλού αναφέρεται ότι είχαν αρχίσει ήδη από το 1989 ([155]) αλλά, από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, συνάγεται ότι άρχισαν το αργότερο στα τέλη του 1991. Σύμφωνα με την Interbrew, άρχισαν τον Δεκέμβριο του 1991, ενώ σύμφωνα με την Alken-Maes το Νοέμβριο του 1991. Αυτή η πρώτη ανταλλαγή πληροφοριών αφορούσε τις ποσοστιαίες μεταβολές στις συνολικές πωλήσεις μπίρας τύπου lager και ζύθου χωρίς αλκοόλη, τόσο στα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης όσο και στα καταστήματα τροφίμων, και πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο ή Νοέμβριο του 1991 ([156]).

(115) Από τον Απρίλιο του 1992, ανταλλάσσονταν πληροφορίες επίσης και με τις πωλήσεις (και όχι μόνο για την ποσοστιαία μεταβολή) για τη μπίρα τύπου lager (pils), τις μπίρες χωρίς αλκοόλη και τις ελαφριές μπίρες (με χαμηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλη). Επίσης, οι πωλήσεις κατανέμονταν κατά δίκτυο διανομής [που προσδιορίζεται με τους αγγλικούς όρους «food» (καταστήματα λιανικής πώλησης) και «trad» [«traditional», παραδοσιακοί πελάτες του τομέα Horeca)], καθώς και κατά συσκευασία [«barrels» (βαρέλια) και «others» (άλλες συσκευασίες)]. Στις 22 Απριλίου 1992, παραδείγματος χάρη, διανεμήθηκαν στο εσωτερικό της Interbrew τα στοιχεία για τον Μάρτιο του 1992 ([157]). Στη συνέχεια, διαβιβάστηκαν επίσης δεδομένα για προηγούμενες πωλήσεις του 1991 ([158]).

(116) Το αργότερο από τον Οκτώβριο του 1992 και μετά, πραγματοποιούνταν ανταλλαγές πληροφοριών για τις πωλήσεις σε ποσότητες για όλους τους τομείς της αγοράς ([159]). Αριθμητικά στοιχεία για τον Σεπτέμβριο του 1992 κυκλοφόρησαν στο εσωτερικό της Interbrew στις 15 Οκτωβρίου ([160]). Το χρονικό διάστημα των δύο εβδομάδων από το τέλος του μήνα μέχρι την ανταλλαγή των πληροφοριών για τον μήνα αυτό διατηρήθηκε έως ότου τερματίστηκε η ανταλλαγή πληροφοριών ([161]).

(117) Από τον Απρίλιο του 1994 και μετά, τα αριθμητικά στοιχεία της Interbrew δεν περιελάμβαναν πλέον τις ποσότητες που παρήγε η Interbrew με άδεια εκμετάλλευσης και πωλούνταν από τρίτους (δηλαδή για τις μπίρες Carlsberg και Tuborg) ([162]).

(118) Από το 1997, τα αριθμητικά δεδομένα διαχωρίζονταν για τις ποσότητες μπίρας που πωλούνταν με το σήμα του ίδιου του παραγωγού και για τις ποσότητες των πωλήσεων με το ιδιωτικό σήμα του διανομέα («ιδιωτική ετικέτα») ([163]).

(119) Στις 8 Σεπτεμβρίου 1997, πραγματοποιήθηκε συνάντηση του διαχειριστικού ελεγκτή της Alken-Maes με τον διευθυντή πληροφόρησης σε θέματα μάρκετινγκ και άλλο στέλεχος του τομέα του μάρκετινγκ της Interbrew, όπου συζητήθηκαν οι ανταλλαγείσες πληροφορίες ([164]). Όσον αφορά τη συνεδρίαση αυτή, η Alken-Maes αναφέρει τα ακόλουθα ([165]):

«Στις 8 Σεπτεμβρίου 1997, μετά από αίτηση του [γενικού διευθυντή της Alken-Maes], ο [διαχειριστικός ελεγκτής

([152]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφα FK2-1 (έγγραφο 37614 00597), NvHR 4 έως 26 (έγγραφο 37614 00599-01038)· παραρτήματα 1 έως 11 της απάντησης της Alken-Maes στην αίτηση παροχής πληροφοριών, της 10ης Δεκεμβρίου 1999 (έγγραφο 37614 01406-01845)· παραρτήματα III και A 1 έως 3 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, (έγγραφο 37614 02017-02029).

([153]) Παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02587) και παράρτημα 18 της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 07682)· επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 07868-07885).

([154]) Απάντηση της Alken-Maes της 10ης Δεκεμβρίου στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01370-01374)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, (έγγραφο 37614 01982-01983).

([155]) Παραρτήματα I.5 και I.6 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02616-02618).

([156]) Απάντηση της Alken-Maes της 10ης Δεκεμβρίο 1999 στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 01370-01371)· απάντηση της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παράρτημα A.1 της απάντησης (έγγραφο 37614 01982, 02022).

([157]) Παράρτημα A.2 της απάντησης της Interbrew στην αίτηση παροχής πληροφοριών, 23.12.1999 (έγγραφο 37614 02023-02024).

([158]) Απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, (έγγραφο 37614 01371)· έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο NvHR26 (έγγραφο 37614 01033-01038).

([159]) Pils, μπίρες χωρίς αλκοόλη, ελαφριές μπίρες, επιτραπέζιες μπίρες, pils πολυτελείας, αρωματικές μπίρες, μπίρες αββαείου και trappist, gueuze και μπίρες με γεύση φρούτου, πικρές μπίρες, λευκές μπίρες, δυνατές ξανθιές μπίρες, τοπικές μπίρες και μπίρες αγγλικού τύπου.

([160]) Παράρτημα A.3 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02025-02029).

([161]) Βλέπε παράρτημα III της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών· το υπόμνημα έχει ημερομηνία 12.7.1999 και αφορά πληροφορίες για τον Ιούνιο του 1999 (έγγραφο 37614 02017-02021).

([162]) Απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παράρτημα 10 της απάντησης (έγγραφα 37614 01371 και 01834).

([163]) Απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παράρτημα 11 της απάντησης (έγγραφα 37614 01371 και 01842-01845).

([164]) Απάντηση της Alken-Maes, της 10ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών, και ιδίως παράρτημα 40 της απάντησης (έγγραφα 37614 01373-01374 και 01978).

([165]) Επιστολή της Alken-Maes, της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7848-7865).

της Alken-Maes] συνάντησε τους [διευθυντής ενημέρωσης μάρκετινγκ της Interbrew και ένα άλλο στέλεχος μάρκετινγκ της Interbrew] στο εστιατόριο Le Roi d'Espagne των Βρυξελλών, για να διερευνήσουν ποιος θα ήταν ο καλύτερος τρόπος για να εμφανίζονται οι πωλήσεις προϊόντων με ιδιωτική ετικέτα στις στατιστικές που αντάλλαζαν κάθε μήνα η Interbrew και η Alken-Maes. Κατά τη συνάντηση αυτή συζητήθηκε επίσης η γενική κατάτμηση των δεδομένων. Σύμφωνα με τον [διαχειριστικός ελεγκτής της Alken-Maes], η συνάντηση αυτή πραγματοποιήθηκε μετά την είσοδο της Interbrew στον τομέα της παραγωγής ζύθου που πωλείται με το σήμα του διανομέα. Η Interbrew επιθυμούσε να παρακολουθήσει την εξέλιξη του μεριδίου των πωλήσεών της σε αυτό το τμήμα της αγοράς, στο οποίο ήλπιζε να εξασφαλίσει το ίδιο μερίδιο αγοράς με αυτό που κατείχε στον τομέα των πωλήσεων με το δικό της εμπορικό σήμα» ([166]).

(120) Από διάφορα έγγραφα προκύπτει σαφώς ότι υπήρξαν επανειλημμένες τηλεφωνικές επικοινωνίες για να υπάρξει άριστη ανταλλαγή πληροφοριών ([167]). Στις αρχές του 1999, παραδείγματος χάρη, υπήρξε επικοινωνία για περαιτέρω κατάτμηση των δεδομένων για τις πωλήσεις μπίρας pils ανά τύπο συσκευασίας. Αρχικά υπήρξε συμφωνία ανάμεσα στους διευθυντές μάρκετινγκ της Interbrew και της Alken-Maes. Όμως, αυτή η προφορική συμφωνία δεν τέθηκε ποτέ σε εφαρμογή.

(121) Με επιστολή της 5ης Νοεμβρίου 1999, η Alken-Maes ανακοίνωσε στην Interbrew ότι «στις 27 Οκτωβρίου 1999 αποφασίσαμε να σταματήσουμε την κοινοποίηση των αριθμητικών στοιχείων για τις μηνιαίες πωλήσεις μας» ([168]).

(122) Ο πρώην γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο αναφέρει τα ακόλουθα σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών ([169]):

«Απ' όσο θυμάμαι, αυτό το σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή από τον [τότε γενικός διευθυντής για το Βέλγιο] το 1992. (...) Στόχος ήταν να λαμβάνονται ταχύτερα και περισσότερο ακριβείς πληροφορίες, τόσο για τις πωλήσεις για επιτόπια κατανάλωση όσο και για τις λιανικές πωλήσεις. (...) Υπήρχαν και άλλες διαθέσιμες στατιστικές για την αγορά, αλλά ήταν λιγότερο αξιόπιστες και η ροή τους ήταν περισσότερο αργή (...) Λάβαμε επίσης στατιστικές της CBB, αλλά ο ρυθμός κοινοποίησης ήταν πολύ αργός, εφόσον παρέχονταν σε τριμηνιαία βάση. Τα στοιχεία δεν συζητούνταν ποτέ με την AM, αλλά διατυπώνονταν κατά καιρούς γενικά σχόλια σχετικά με τις τάσεις. Αυτό εντασσόταν στη συμφωνία μας με τον [πρόεδρος και γενικός διευθυντής της Danone] και είχαμε συμφέρον να "προσεγγίζουμε την αγορά με νηφαλιότητα". Εξετάζαμε, λοιπόν, αυτά τα δεδομένα για να διαπιστώσουμε πόσο καλές ήταν οι επιδόσεις της ITW σε ένα συγκεκριμένο τομέα σε σχέση με τις επιδόσεις της AM κ.λπ.»

(123) Σε απάντησή της στην αίτηση παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών που απέστειλε η Επιτροπή στην Interbrew με τηλεομοιοτυπία στις 21 Ιανουαρίου 2000 ([170]), η δήλωση αυτή συμπληρώθηκε ως εξής. Στην ερώτηση αν η ανταλλαγή πληροφοριών χρησιμοποιούνταν για να ελέγχεται η τήρηση των συμφωνιών με την Alken-Maes, η απάντηση ήταν η ακόλουθη ([171]):

«Όχι. Αν και η Kronenbourg είχε ζητήσει να υπάρξουν συμφωνίες για τα μερίδια αγοράς, δεν συνήφθησαν παρόμοιες συμφωνίες. Κατά συνέπεια, δεν υπήρχε ανάγκη παρακολούθησης. Αλλά ούτε και το ότι γινόταν γενικός σχολιασμός σήμαινε ότι δίνονταν εσωτερικές οδηγίες βάσει των αριθμητικών στοιχείων. Επρόκειτο για σχόλια σχετικά με τους αριθμούς. Ποτέ αυτά δεν αφορούσαν συγκεκριμένη δράση.»

(124) Ο διευθυντής της Interbrew για τον τομέα των πωλήσεων, μετέπειτα γενικός διευθυντής για το Βέλγιο, ανέφερε τα ακόλουθα ([172]):

«Ήμουν ενήμερος για το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της ITW και της AM. Ήταν κάτι που το επιδιώκαμε, διότι το σύστημα αυτό ήταν πρακτικό και γρήγορο. (...) Επεξεργαζόμασταν τα στοιχεία με τη μεγαλύτερη δυνατή προσοχή για να έχουμε στη διάθεσή μας ακριβείς πληροφορίες για την αγορά. Γνωρίζαμε το μερίδιο αγοράς μας στο Βέλγιο με ακρίβεια δεκάτου μιας εκατοστιαίας μονάδας. Οι πληροφορίες που λαμβάναμε ήταν πολύ σημαντικές. Εξετάζαμε πρώτα αυτές τις πληροφορίες, στη συνέχεια τα στοιχεία της CBB και μετά της Nielsen (εφόσον υπήρχαν). Για την αξιολόγηση της αγοράς, χρησιμοποιούσαμε κυρίως τις ανταλλαγείσες

([166]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «le 8 septembre 1997, suite à la demande de Monsieur [...], Monsieur [...] a rencontré Messieurs [...] et [...] d'Interbrew au restaurant Le Roi d'Espagne à Bruxelles afin d'examiner la meilleure façon de prendre en compte les ventes des produits sous marques de distributeurs dans les données statistiques échangées mensuellement entre Interbrew et Alken-Maes. Lors de cette rencontre, la segmentation générale des données a aussi été discutée. D'après Monsieur [...], cette réunion fait suite à l'entrée par Interbrew dans le segment de la production de bière vendue sous des marques de distributeurs. Interbrew désirait pouvoir suivre l'évolution de sa part des ventes dans ce segment, dans lequel elle espérait obtenir la même part que pour ses ventes de bière sous ses marques propres». Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 121.

([167]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο NvHR26 (έγγραφο 37614 00963-00965).

([168]) Παράρτημα της επιστολής της Alken-Maes της 5ης Νοεμβρίου 1999 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (έγγραφο 37614 01343-01345). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([169]) Παράρτημα I.1 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (έγγραφο 37614 02586-02587)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 124. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([170]) Τηλεομοιοτυπία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της 21ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02675-02681).

([171]) Παράρτημα 2 της επιστολής της Interbrew, της 2ας Φεβρουαρίου 2000, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (έγγραφο 37614 7333-7337)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 125. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([172]) Παράρτημα I.4 της επιστολής της Interbrew, της 14ης Ιανουαρίου 2000, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (έγγραφο 37614 02610 — 02611)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 126. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

πληροφορίες. Όμως, οι πληροφορίες δεν επηρέαζαν καμία απόφαση. Ο κύριος ανταγωνιστής δεν ήταν η AM, αλλά τα ιδιωτικά σήματα.»

(125) Η Interbrew παραδέχθηκε [173] την ύπαρξη ανταλλαγών πληροφοριών με την Alken-Maes αναφορικά με τις συνολικές ποσότητες πωλήσεων ζύθου στη βελγική αγορά (Δεκέμβριος 1991) και τις μηνιαίες ανταλλαγές για τις πωλήσεις ζύθου τύπου lager και χωρίς αλκοόλη (από τις αρχές του 1992). Από τον Οκτώβριο του 1992 έως το Νοέμβριο του 1999 γίνονταν ανταλλαγές πληροφοριών σε μηνιαία βάση για όλα τα τμήματα της αγοράς (ποσότητες) [174].

4.5. **Οι συνεδριάσεις της CBB**

(126) Σύνοψη

Κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο 1990 έως τον Ιούνιο του 1997 πραγματοποιήθηκαν πολλές συνεδριάσεις ομάδων εργασίας στις οποίες τα μέλη της CBB συζητούσαν τον μηχανισμό τιμολογήσεων και άλλα κοινά μέτρα. Οι συνεδριάσεις αυτές ήταν κυρίως συνεδριάσεις της «Ομάδας εργασίας για το σύστημα τιμολόγησης» και των ομάδων που τη διαδέχθηκαν, της ομάδας «Vision 2000» και της επιτροπής «Πολιτική της αγοράς». Στην ομάδα εργασίας «Vision 2000», στην επιτροπή «Πολιτική της αγοράς» και στις υποομάδες εργασίας, οι Interbrew και Alken-Maes διαδραμάτισαν καθοδηγητικό ρόλο.

(127) Μέχρι τον Αύγουστο του 1993, πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας της CBB για τα συστήματα τιμολογήσεων. Το 1990 και 1991, η ομάδα εργασίας συνεδρίασε περίπου δέκα φορές. Το 1992 και το πρώτο εξάμηνο του 1993 η δραστηριότητά της δεν ήταν τόσο έντονη [175]. Κατά το μεγαλύτερο μέρος αυτού του διαστήματος, πρόεδρος της ομάδας εργασίας ήταν απασχολούμενος της Interbrew. Εκ μέρους της Alken-Maes συμμετείχε διευθυντής πωλήσεων [176].

(128) Από τη συνεδρίαση της 4ης Αυγούστου 1993 και μετά, η ομάδα εργασίας για τα συστήματα τιμολογήσεων μετονομάστηκε σε «Vision 2000». Αποτελούνταν από τον διευθυντή της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, δύο απασχολούμενους της Alken-Maes, τον διευθυντή μάρκετινγκ της Haacht και έναν εργαζόμενο της CBB [177]. Σε αυτή την πρώτη συνεδρίαση της μετονομασθείσας ομάδας συζητήθηκε το ζήτημα της εναρμόνισης των υφισταμένων συστημάτων τιμολόγησης για τις παραδόσεις στον τομέα των λιανικών πωλήσεων στο Βέλγιο και στο εξωτερικό. Όσον αφορά τον τομέα Horeca, συμφωνήθηκε να χρησιμοποιείται η ίδια μέθοδος υπολογισμού των εκπτώσεων με αυτή που εφαρμοζόταν για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων [178].

(129) Στη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας της 15ης Οκτωβρίου 1993 εξετάστηκε η δυνατότητα πραγματοποίησης μελέτης για να υπάρξει «καλύτερη κατανόηση των πιθανών μελλοντικών εξελίξεων στους τομείς της χονδρικής πώλησης και των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση» και «για να εξετασθούν ειδικά προβλήματα: παράλληλες εισαγωγές» [179]. Έγγραφα της CBB με ημερομηνία 9 και 12 Νοεμβρίου 1993 περιγράφουν τους στόχους του σχεδίου «Scenario 2000». Τα έγγραφα αναφέρουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«2. Άνοιγμα των συνόρων της ΕΟΚ

Συνέπειες:

— μεταβολές του μηχανισμού τιμολόγησης,

— παράλληλες εισαγωγές,

— διείσδυση ξένων εταιρειών.

3. Επαγγελματικές διαφορές — σύγκριση της αγοράς του Βελγίου με αυτές των γειτονικών Κάτω Χωρών και Γαλλίας.

Στους καθορισθέντες στόχους του σχεδίου περιλαμβάνεται κατανόηση των σημερινών και μελλοντικών αλλαγών στον τομέα χονδρικής πώλησης ζύθου και στον τομέα Horeca στο Βέλγιο, με στόχο να μπορέσουμε να αναπτύξουμε τη δική μας μεσοπρόθεσμη στρατηγική μάρκετινγκ» [180].

(130) Το σχέδιο υλοποιήθηκε τελικά για λογαριασμό της CBB από την Arthur D. Little. Η μελέτη «Scenario 2000» συνέκρινε τη βελγική αγορά με αυτές των Κάτω Χωρών και της Γαλλίας, σε θέματα όπως οι τιμές, το σύστημα διανομής, οι επενδύσεις στον τομέα Horeca και τα περιθώρια κέρδους των αντιπροσώπων ζύθου στο Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες και τη Γαλλία [181].

([173]) Επιστολή της Interbrew, της 29ης Φεβρουαρίου 2000, με επισυναπτόμενη δήλωση της εταιρείας, με ημερομηνία 28.2.2000 (έγγραφο 37614 7689-7700).

([174]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Exchanges of information with Alken-Maes: total volumes of sales of beer on the Belgian market (Dezember 1991); monthly exchanges on volumes for pils and non-alcoholics (as from early 1992). As from October 1992 until November 1999: monthly exchanges of information on all segments (volumes).»

([175]) Επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παραρτήματα 1 έως 30 της επιστολής (έγγραφο 37614 7873-7879, 7889-8064).

([176]) Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 129.

([177]) Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 130.

([178]) Επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παράρτημα 31 της επιστολής (έγγραφο 37614 7879, 8065-8067).

([179]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK18 (έγγραφο 37614 01275-01283). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([180]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK16 (έγγραφο 37614 01268-01272)· παράρτημα 32 της επιστολής της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 8069-8072). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([181]) Επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7879).

(131) Η ομάδα εργασίας Vision 2000 επέβλεπε την υλοποίηση του σχεδίου. Συνεδρίασε γι αυτό το σκοπό στις 17 Ιανουαρίου ([182]), 22 Φεβρουαρίου ([183]), 24 Μαΐου ([184]) και 25 Αυγούστου 1994 ([185]).

(132) Τα πρακτικά της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου της CBB, της 21ης Σεπτεμβρίου 1994, στο θέμα «Vision 2000» αναφέρουν τα ακόλουθα: «Ο πρόεδρος υπενθύμισε ότι, στο πλαίσιο του ανοίγματος των συνόρων και λόγω της αύξησης των παράλληλων εισαγωγών, το συμβούλιο αποφάσισε να αναθέσει στην Arthur D. Little να συντάξει έκθεση για τη διάρθρωση των τιμών στο Βέλγιο και τις γειτονικές χώρες» ([186]). Στις 26 Οκτωβρίου 1994, το διοικητικό συμβούλιο συζήτησε λεπτομερώς την έκθεση της Arthur D. Little ([187]).

(133) Από διάφορα έγγραφα συνάγεται ότι η Interbrew και η Alken-Maes, στο πλαίσιο των διμερών επαφών τους, λειτουργούσαν συντονισμένα στη CBB και κατανόησαν τα πλεονεκτήματα της ανάληψης συγκεκριμένων πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της οργάνωσης. Σύμφωνα με εσωτερικό έγγραφο της Interbrew που περιγράφει συνεδρίαση με την Alken-Maes στις 29 Αυγούστου 1994 ([188]):

> «3. Συμφωνήσαμε ότι η συζήτηση στο πλαίσιο της CBB για το σχέδιο "Horeca 2000" της Arthur D. Little μπορεί να αποτελέσει το κατάλληλο πλαίσιο για να εξετάσουμε τους τρόπους μείωσης του κόστους στον τομέα Horeca» ([189]).

(134) Σε αρκετά άλλα έγγραφα που αφορούν κυρίως τις συμφωνίες μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes, γίνεται αναφορά στη δυνατότητα να επιδιώξουν οι δύο ζυθοποιίες την επίτευξη των κοινών στόχων και συμφωνιών τους μέσω της CBB ([190]).

(135) Τα αποτελέσματα της μελέτης «Scenario 2000» παρουσιάστηκαν στη CBB από την Arthur D. Little στις 22 Νοεμβρίου 1994 ([191]).

(136) Η ομάδα εργασίας συνεδρίασε εκ νέου στις 12 Δεκεμβρίου 1994. Η έκθεση της Arthur D. Little αποτέλεσε την αφετηρία για τις περαιτέρω συζητήσεις. Η συνεδρίαση εξέτασε τον ρόλο των διαφόρων συντελεστών στην αλυσίδα διανομής, τα κέρδη και τις τιμές καθώς και τις επενδύσεις για τα υλικά προσφορών στα καταστήματα πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση, τα οποία προτάθηκε να βασίζονται στις πωλήσεις μπίρας από βαρέλι ([192]).

(137) Η ομάδα εργασίας συνεδρίασε στις 17 ([193]) και 31 Ιανουαρίου 1995. Στη συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου συστάθηκαν ορισμένες υποομάδες για να εξετάσουν έξι πρακτικά θέματα, περιλαμβανομένων ([194]):

> «(...) 4. Επενδύσεις σε υλικά προσφορών (ποτήρια και σουβέρ)
>
> (πρόεδρος: [διευθυντής της Alken-Maes στον τομέα των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση])
>
> Στόχος:
>
> — αποφυγή του ανταγωνισμού σε αυτό τον τομέα,
>
> — εναρμόνιση.
>
> 5. Διαχείριση των τιμών παράδοσης και εργοστασίου
>
> (πρόεδρος: [γενικός διευθυντής της Alken-Maes])
>
> Στόχος:
>
> — κατάσταση στις γειτονικές χώρες,
>
> — "επικαιροποίηση" των εφοδιαστικών επιβαρύνσεων,
>
> — καθορισμός προτύπων για τις μεταφορές.

([182]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK15 (έγγραφο 37614 01266-01267).

([183]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφα ROK13 (έγγραφο 37614 01255) και ROK14 (έγγραφο 37614 01256-01265).

([184]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK12 (έγγραφο 37614 01230-01254).

([185]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK10 (έγγραφο 37614 01222-01224).

([186]) Παράρτημα 12 της απάντησης της CBB, της 24ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02222, 02226). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([187]) Παράρτημα 12 της απάντησης της CBB, της 24ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02222, 02222).

([188]) Παράρτημα II της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02014)· βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 58 ανωτέρω.

([189]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «(...) 3. We agreed that discussion in the CBB on the Arthur D. Little Horeca 2000 project can be a good forum to study ways and means to reduce the cost of doing business in Horeca (...)»

([190]) Παραρτήματα B5, B9 και B11 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02041-02043, 02062-02063, 02066)· βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 58 και 66 ανωτέρω.

([191]) Παράρτημα 36 της επιστολής της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 8363-8443).

([192]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK8 (έγγραφο 37614 01214-01216)· έλεγχος στα γραφεία της Interbrew, έγγραφο MV11 (έγγραφο 37614 8802-8804).

([193]) Παράρτημα 15 της απάντησης της CBB, της 24ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02493).

([194]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK7 (έγγραφο 37614 01211-01213)· επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7880)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 139.

6. Επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων

(πρόεδροι: [διευθυντής μάρκετινγκ της Interbrew για τον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης στο Βέλγιο και διευθυντής της Alken-Maes για τον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης])

Στόχος:

— πρακτικές συστάσεις,

— προβλήματα και δυνατότητες.» ([195]).

(138) Στις 25 Ιανουαρίου διανεμήθηκε έγγραφο γενικού περιεχομένου με τίτλο «Προοπτικές» για να συζητηθεί στη συνεδρίαση της 15ης Φεβρουαρίου. Καθορίστηκαν οι ακόλουθοι στόχοι για την ομάδα εργασίας ([196]):

«Προσδιορισμός του ρόλου κάθε κρίκου στην αλυσίδα διανομής

Καθορισμός πλαισίου ορθής αμοιβής του κάθε εταίρου σε συνάρτηση με την πραγματική του συνεισφορά» ([197]).

(139) Αναφορικά με την εργασία της υποομάδας 5, πρόεδρος της οποίας ήταν ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes, απεστάλη ερωτηματολόγιο που αφορούσε τις ρυθμίσεις για τα ζητήματα του εφοδιασμού στις Interbrew, Alken-Maes, Haacht, Palm, Silly και Moortgat στις 16 Φεβρουαρίου 1995, αμέσως μετά την συνεδρίαση της ομάδας εργασίας στις 15 Φεβρουαρίου, η οποία αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 138 ([198]).

(140) Η υποομάδα 6, αρμόδια για τις επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων, συνέχιζε να εξετάζει την εναρμόνιση του επιπέδου των επενδύσεων στον τομέα των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση, η οποία είχε αρχίσει προηγουμένως από την ομάδα εργασίας για τις διαρθρώσεις των τιμών. Η υποομάδα αυτή χρησιμοποίησε τις υπηρεσίες του συμβούλου Opdebeeck ([199]).

(141) Στις 30 Μαρτίου 1995 πραγματοποιήθηκε άλλη μία συνεδρίαση της ομάδας εργασίας Vision 2000. Από τις εκθέσεις των υποομάδων προκύπτει ότι τα σχέδια της υποομάδας 4, για τις επενδύσεις στον τομέα της διαφήμισης, άρχισαν να συγκεκριμενοποιούνται και ότι οι εργασίες της υποομάδας 5 αρμόδιας για τις τιμές παράδοσης και εργοστασίου, ανεστάλησαν, για να δοθεί στα μέλη της περίοδος προβληματισμού ([200]).

(142) Η πρόοδος της ομάδας εργασίας Vision 2000 συζητήθηκε σε συνεδρίαση στις 18 Απριλίου 1995, στην οποία έλαβαν μέρος ο γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο, ο διευθυντής μάρκετινγκ της εταιρείας του τομέα Horeca στο Βέλγιο και ο διευθυντής της για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων καθώς και ο γενικός διευθυντής της Alken-Maes, ο διευθυντής της για τον τομέα Horeca και ο διευθυντής της για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων ([201]).

(143) Η ομάδα εργασίας Vision 2000 συνεδρίασε εκ νέου στις 7 Ιουλίου 1995 ([202]). Στη συνεδρίαση αυτή συζητήθηκαν οι συστάσεις της υποομάδας 4, υπεύθυνης για τις επενδύσεις στα διαφημιστικά υλικά, οι οποίες εγκρίθηκαν ομόφωνα. Το βασικό συμπέρασμα ήταν ότι οι ζυθοποιίες όφειλαν να εφαρμόσουν τον κανόνα της επένδυσης 60 BEF ανά εκατόλιτρο. Οι δραστηριότητες της υποομάδας 5, αρμόδιας για τη διαχείριση των τιμών παράδοσης και εργοστασίου, εξακολουθούσαν να είναι σε αναστολή. Η υποομάδα 6, αρμόδια για τις επενδύσεις στα σημεία πώλησης, συμφώνησε ότι έπρεπε να υπάρξει από κοινού ορθολογική οργάνωση των επενδύσεων, αλλά δεν συμφώνησε για τη διαδικασία που έπρεπε να ακολουθηθεί.

(144) Ένα νέο στοιχείο είναι ότι εξετάστηκε επίσης το ζήτημα του περιορισμού της εξωτερικής διαφήμισης. Συστάθηκε χωριστή υποομάδα εργασίας για το θέμα αυτό, με πρόεδρο τον γενικό διευθυντή της Alken-Maes. Η έκθεση περιέχει την παρατήρηση: «Τα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο είναι δυνατό να προβλεφθούν μόνον εφόσον είναι σύμφωνα με τη βελγική και ευρωπαϊκή νομοθεσία» ([203]).

(145) Τον Ιούλιο του 1995, η Alken-Maes έλαβε αντίγραφο υπομνήματος που παρουσίαζε τη νέα εμπορική πολιτική της Interbrew, που απεστάλη από τον διευθυντή της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων στη CBB ([204]). Το υπόμνημα εξηγούσε τον ισχύοντα μηχανισμό τιμολογήσεων της Interbrew και τα μειονεκτήματά του και κατέληγε στο συμπέρασμα ότι απαιτούνταν ένα νέο σύστημα τιμολόγησης. Στόχος της πρότασης ήταν να διαμορφωθεί «ανταγωνισμός σε υψηλότερο επίπεδο τιμών». Αναφερόταν επίσης ότι απαραίτητη προϋπόθεση επιτυχίας ήταν να «συμπερι-

([195]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «4. Investissements dans les articles publicitaires: (verres et sous-bocs), (Président: ...), But: *éviter la concurrence dans ce domaine, *harmonisation, 5. Gestion de la tarification franco/enlèvement, (Président: ...), But: *situation dans les pays limitrophes et possibilité d'harmonisation, *"mise au point" des indemnités logistiques, *fixation des normes pour transporteurs, 6. Investissements dans des points de vente: (Présidents: ... et ...), But: *recommandations concrètes, *problèmes et opportunités».

([196]) Παράρτημα 15 της απάντησης της CBB, της 24ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02493-02513).

([197]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Établir le rôle de chaque maillon de la chaîne de distribution; Établir un cadre qui rémunérera correctement chaque partenaire en fonction du rôle effectif qu'il joue».

([198]) Παραρτήματα 14 και 15 της απάντησης της CBB, της 24ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02490-02513)· επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000, και ιδίως παράρτημα 38 της επιστολής (έγγραφο 37614, 7880, 8444-8493)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 140

([199]) Επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7880).

([200]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK6 (έγγραφο 37614 01208-01210).

([201]) Παράρτημα B19 της απάντησης της Interbrew, της 23ης Δεκεμβρίου 1999, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 02093)· βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 73 ανωτέρω· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 143.

([202]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο ROK5 (έγγραφο 37614 01200-01207).

([203]) Πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα: «Les mesures reprises dans ce document ne pourront être envisagées que sous réserve de leur conformité à la législation belge et européenne». Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 144.

([204]) Έλεγχος στα γραφεία της Alken-Maes, έγγραφο MV12 (έγγραφο 37614 00460-00471)· επιστολή της Alken-Maes της 7ης Μαρτίου 2000 (έγγραφο 37614 7881)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 145. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

φέρονται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όλοι οι βέλγοι προμηθευτές ζύθου (CBB)».

(146) Σύμφωνα με δήλωση του τότε διευθυντή της Interbrew για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων, το αναφερόμενο στην αιτιολογική σκέψη 145 υπόμνημα ήταν της 8ης Δεκεμβρίου 1994 και ότι, μετά από συζήτηση με πελάτες, υποβλήθηκε και στα άλλα μέλη της CBB. Μέσω αυτού του διαύλου απετέλεσε βάση συζητήσεων, ιδίως στις επιτροπές της CBB ([205]).

(147) Στη συνεδρίαση της αρμόδιας για την πολιτική της αγοράς επιτροπής, στις 9 Ιανουαρίου 1996, τα μέλη της επιβεβαίωσαν ότι η παράδοση του διαφημιστικού υλικού έπρεπε να πραγματοποιείται βάσει του αριθμού εκατολίτρων, χωρίς διάκριση ανάμεσα στον ζύθο pils και στους ειδικούς ζύθους και ότι θα υπήρχε έτοιμη πρόταση στα τέλη Φεβρουαρίου ([206]). Ο τότε διευθυντής της Interbrew για τον τομέα Horeca στο Βέλγιο αναφέρει τα ακόλουθα ([207]):

> «Πραγματοποιήθηκε κατανομή ορισμένων μονάδων ανά εκατόλιτρο ή ανά βαρέλι. Αυτό θα συνιστούσε δικαίωμα σε διαφημιστικό υλικό σε αναλογική βάση. Το θέμα αυτό συζητήθηκε επίσης στη CBB.»

Το σύστημα αυτό ονομάστηκε σύστημα «κουπονιού διαφημιστικής πίστωσης» (publicitair krediet bon — «PKB»).

(148) Η επόμενη συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαρτίου 1996. Στη συνεδρίαση αυτή προέκυψε ότι η ζυθοποιία Haacht δεν επιθυμούσε πλέον να συζητήσει για τις επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων ή για τη δημιουργία ενιαίου συστήματος υπολογισμού γι' αυτό το σκοπό. Η συνεδρίαση έκρινε ότι έπρεπε να λειτουργήσει ξανά η ομάδα εργασίας για τις εξωτερικές διαφημίσεις, ενόψει της δυνατότητας να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα ([208]).

(149) Κατά τη συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 1996 εξετάστηκε για άλλη μία φορά η πρόοδος της εργασίας όλων των υποομάδων ([209]).

(150) Η επιτροπή για την πολιτική της αγοράς της CBB συνεδρίασε εκ νέου στις 9 Σεπτεμβρίου 1996. Στη συνεδρίαση αυτή επανεξετάστηκε η πρόοδος της εργασίας των υποομάδων. Όσον αφορά την υποομάδα για τις επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων, διαπιστώθηκε ότι μόνο δύο από τις έξι ζυθοποιίες που ενδιαφέρονταν αρχικά ήταν διατεθειμένες να συνεχίσουν. Δεν είναι γνωστό ποιες ήταν αυτές οι ζυθοποιίες. Βάσει των προηγούμενων περιστατικών, είναι εύλογο να υποθέσουμε ότι οι δύο ζυθοποιίες ήταν η Interbrew και η Alken-Maes. Τέθηκε το ερώτημα εάν εξακολουθούσε να υπάρχει ενδιαφέρον στην ομάδα εργασίας ή εάν θα έπρεπε να διαλυθεί αυτή η ομάδα. Όσον αφορά την υποομάδα για τις επενδύσεις στο διαφημιστικό υλικό, αναφέρθηκε ότι το σχέδιο είχε ήδη υποβληθεί στο διοικητικό συμβούλιο της CBB και ότι θα μπορούσε να τεθεί σε εφαρμογή το αργότερο ως την 1η Ιανουαρίου 1997. Η αρμόδια για την εξωτερική διαφήμιση υποομάδα ανακοίνωσε ότι θα υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις στην επόμενη συνεδρίαση ([210]).

(151) Το διοικητικό συμβούλιο της CBB συνεδρίασε στις 18 Σεπτεμβρίου 1996 και εξέτασε διεξοδικά την πρόοδο της αρμόδιας για την πολιτική της αγοράς επιτροπής ([211]).

(152) Η αρμόδια για την πολιτική της αγοράς επιτροπή συνεδρίασε στις 14 Νοεμβρίου 1996 και επανεξέτασε την πρόοδο της εργασίας των διαφόρων υποομάδων ([212]).

(153) Στη συνεδρίαση της επιτροπής, στις 5 Φεβρουαρίου 1997, συζητήθηκαν διάφορα θέματα, μεταξύ των οποίων οι προτάσεις για την εξωτερική διαφήμιση. Στόχος ήταν να επιτευχθεί συμφωνία για κοινά πρότυπα ([213]).

(154) Στις 13 Μαΐου 1997 πραγματοποιήθηκε η τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής για την πολιτική της αγοράς, για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα έγγραφα. Στη συνεδρίαση αυτή αναφέρθηκε ότι είχε ληφθεί απόφαση σχετικά με τις επενδύσεις σε διαφημιστικό υλικό, ότι η Alken-Maes θα έστελνε επιστολή στους ιδιοκτήτες καταστημάτων επιτόπιας κατανάλωσης την 1η Ιουλίου 1997 και ότι θα ακολουθούσαν και οι άλλες ζυθοποιίες. Οι συμμετέχοντες έκριναν ότι δεν ήταν απαραίτητο να εγγραφεί ξανά αυτό το θέμα στην ημερήσια διάταξη.

(155) Όσον αφορά τα ζητήματα που εξετάστηκαν από τις αρμόδιες για τις επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων και για την εξωτερική διαφήμιση ομάδες εργασίας, διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν δυνατό να υπάρξει ομοφωνία ([214]).

4.6. **Οι συμφωνίες σχετικά με τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα** ([215])

(156) Σύνοψη

Σε αρκετές συνεδριάσεις συζητήθηκε και πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή πληροφοριών αναφορικά με την κατάσταση της αγοράς ζύθων που διατίθενται στη βελγική αγορά με ιδιωτική ετικέτα. Κανένα από τα μέρη δεν αρνείται ότι πραγματοποιήθηκαν αυτές οι συνεδριάσεις. Όμως, οι πληροφορίες που έδωσαν είναι αντικρουόμενες. Για το λόγο αυτό, δεν είναι δυνατό να διαπιστωθούν με απόλυτη

([205]) Παράρτημα 11 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7449)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 145.

([206]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο CD2 (έγγραφο 37614 01126-01127).

([207]) Παράρτημα I.3 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02608)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 146. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

([208]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφα CD1 και CD3 (έγγραφο 37614 01125, 01128-01135).

([209]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφα WJ3 (έγγραφο 37614 01076-01077) και CD4 (έγγραφο 37614 01136-01141).

([210]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφα WJ1, WJ2 (έγγραφο 37614 1074-1077) και CD7 (έγγραφο 37614 01151-01155).

([211]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο WJ1 (έγγραφο 37614 01071-01073).

([212]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο WJ9 (έγγραφο 37614 01089-01090).

([213]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφο CD8 (έγγραφο 37614 01156-01161).

([214]) Έλεγχος στα γραφεία της CBB, έγγραφα WJ6 (έγγραφο 37614 01082-01084), CD 9 και CD 10 (έγγραφο 37614 01162-01168).

([215]) Οι εν λόγω συμφωνίες εξετάζονται στον βαθμό που αφορούν παραδόσεις στη βελγική αγορά ζύθου με το εμπορικό σήμα του διανομέα.

βεβαιότητα οι λεπτομέρειες. Δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί καν με ακρίβεια πόσες συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν· είναι όμως βέβαιο ότι έλαβαν χώρα τουλάχιστον οι τέσσερις ακόλουθες συνεδριάσεις ([216]).

Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Τόπος
Φθινόπωρο/χειμώνας 1997 (κατά πάσα πιθανότητα 9 Οκτωβρίου 1997)	Interbrew: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Alken-Maes: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Haacht: διευθυντής μάρκετινγκ και λιανικών πωλήσεων Martens: διευθύνων σύμβουλος	Holiday Inn, Diegem, Βέλγιο
Άνοιξη 1998	Interbrew: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Alken-Maes: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Haacht: διευθυντής μάρκετινγκ και λιανικών πωλήσεων Martens: διευθύνων σύμβουλος	Elewijt Business Center, Zemst, Βέλγιο
Άνοιξη 1998 (κατά πάσα πιθανότητα 15 Ιουνίου 1998)	Interbrew: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Alken-Maes: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Haacht: διευθυντής μάρκετινγκ και λιανικών πωλήσεων Martens: διευθύνων σύμβουλος Αντιπρόσωποι δύο ολλανδικών εταιρειών ζυθοποιίας ([217])	Novotel, Breda, Κάτω Χώρες
Θέρος 1998 (κατά πάσα πιθανότητα 7 Ιουλίου 1998)	Interbrew: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Alken-Maes: διευθυντής λιανικών πωλήσεων Haacht: διευθυντής μάρκετινγκ και λιανικών πωλήσεων Martens: διευθύνων σύμβουλος Αντιπρόσωποι δύο ολλανδικών εταιρειών ζυθοποιίας	Novotel, Breda, Κάτω Χώρες

([216]) Παράρτημα I.5 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02615-02618)· παραρτήματα 12 και 13 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7450-7456)· απαντήσεις της Alken-Maes, της 5ης Απριλίου 2000, σε αιτήσεις παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 8920-8934), Haacht της 5ης Απριλίου 2000 (έγγραφο 37614 8951-8952) και Martens της 6ης Απριλίου 2000 (έγγραφο 37614 8953-8954)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 154.

([217]) Για λόγους εμπιστευτικότητας, δεν αναφέρονται στην παρούσα απόφαση οι ονομασίες των δύο ολλανδικών εταιρειών ζυθοποιίας.

(157) Ο τότε διευθυντής λιανικών πωλήσεων της Interbrew και στη συνέχεια γενικός διευθυντής για το Βέλγιο, ο οποίος ήταν παρών στις συνεδριάσεις, αναφέρει τα ακόλουθα ([218]):

«Υπήρξαν επίσης συνεδριάσεις στις οποίες συμμετείχαν ζυθοποιίες παραγωγής ζύθων που πωλούνται με ιδιωτική ετικέτα. Αυτό πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του [γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο] και του [γενικός διευθυντής της Alken-Maes]».

«Η πρώτη συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στο Holiday Inn στο Diegem, στις 9 Οκτωβρίου 1997, με οδηγία του [γενικός διευθυντής της Interbrew για το Βέλγιο]. (...) Στόχος των συνεδριάσεων ήταν να χαρτογραφηθεί η αγορά ζύθου στο Βέλγιο που πωλείται με το εμπορικό σήμα του διανομέα. Δόθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία (παράδειγμα) [ακολουθεί εικονικός πίνακας που περιλαμβάνει τις ακόλουθες στήλες:] προϊόν, ποσότητα, πελάτης, τύπος σύμβασης, ζυθοποιία, τιμή. Δεν είμαι σίγουρος ότι υπήρξε ανταλλαγή των στοιχείων της τελευταίας στήλης, αλλά υπήρχε σαφής πρόθεση. Στόχος ήταν να μην ξεσπάσει πόλεμος τιμών ανάμεσα στις τέσσερις προαναφερθείσες ζυθοποιίες σε περίπτωση νέας πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Ο ζυθοποιός που είχε τη σύμβαση θα πρόσφερε την τιμή του, ενώ οι άλλοι θα έκαναν υψηλότερη προσφορά. Επειδή διακόπηκε η συνεννόηση, δεν έγινε καμία διόρθωση, με εξαίρεση το ότι η Interbrew δεν υπέβαλε προσφορά για μια σύμβαση της Aldi. Η αλυσίδα καταστημάτων Aldi είχε σύμβαση με άλλη ζυθοποιία, εξ όσων θυμούμαι την Martens».

«Μετά από αίτημα του [διευθύνων σύμβουλος της Martens], που διαθέτει επίσης ποσότητες στις Κάτω Χώρες, συγκλήθηκε συνεδρίαση στην οποία έλαβαν μέρος οι τέσσερις βελγικές και δύο ολλανδικές ζυθοποιίες, (...) Ο [διευθύνων σύμβουλος της Martens] ήταν προετοιμασμένος να μεταβεί για συνομιλίες στο Βέλγιο μόνον εφόσον συνέβαινε το ίδιο και σε άλλες αγορές, όπου η Martens διατίθεται στην αγορά με το εμπορικό σήμα του διανομέα, δηλαδή στις Κάτω Χώρες και τη Γερμανία. Στην περίπτωση αυτή, η Interbrew Βελγίου διαδραμάτισε ρόλο διαμεσολαβητή (...)».

«Το όλο θέμα έκλεισε, επειδή οι συμμετέχοντες έκριναν ότι ήταν υπερβολικά επικίνδυνο.»

(158) Οι Alken-Maes, Haacht και Martens ισχυρίζονται ότι στόχος των συνεδριάσεων ήταν να εξετασθεί το επίδομα διαλογής, δηλαδή η επιβάρυνση που καταβάλλεται στα καταστήματα λιανικής πώλησης για τον χειρισμό κιβωτίων

([218]) Παράρτημα I.5 της επιστολής της Interbrew της 14ης Ιανουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 02615-02618)· παραρτήματα 12 και 13 της επιστολής της Interbrew της 2ας Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7450-7456)· βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 155. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.

με άδειες φιάλες· η Haacht προσθέτει ότι συζητήθηκαν επίσης το ζήτημα της αύξησης των ποσοτήτων που διατίθενται στην αγορά με ιδιωτική ετικέτα και η δεσπόζουσα θέση των μεγάλων εταιρειών διανομής ([219]).

(159) Η Haacht αναφέρει τα ακόλουθα ([220]):

«Οι διαφορές μεταξύ των τιμών των εμπορικών σημάτων Α και των ιδιωτικών ετικετών αυξάνονταν διαρκώς και (...) ήταν επείγουσα ανάγκη να υπάρξει ανταλλαγή πληροφοριών για την κατάσταση με ορισμένες ζυθοποιίες στις χώρες Μπενελούξ.»

Σχετικά με τις συνεδριάσεις στις Κάτω Χώρες:

«Επειδή δεν δραστηριοποιούμασταν στην ολλανδική αγορά μας ενδιέφερε πραγματικά το θέμα.»

«Πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή πληροφοριών για πελάτες, τις συσκευασίες και τις ποσότητες. (...) Το συμπέρασμα που προέκυψε από τις συνεδριάσεις ήταν ότι οφείλαμε να τηρήσουμε πιο καθαρή στάση στο θέμα των τιμών που ήταν ήδη χαμηλές, αλλά αυτό δεν συνέβη ποτέ, εφόσον δεν αναχαιτίσθηκε η πτώση των τιμών.»

(160) Σύμφωνα με τις δηλώσεις της Alken-Maes ([221]): «Ο κάθε συμμετέχων κράτησε τις δικές του σημειώσεις για τις ποσότητες, τις κατηγορίες προϊόντος και τους παραγωγούς. Όσον αφορά την ολλανδική αγορά, υπήρξε άρνηση για οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών.» Στην τελευταία από αυτές τις τέσσερις συνεδριάσεις: «Συζητήθηκε η εξέλιξη της αγοράς όσον αφορά τους ζύθους που διατίθενται στις μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων με ιδιωτική ετικέτα. Επεσήμανα [διευθυντής μάρκετινγκ της Alken-Maes ([222])] ότι υπήρχε μεγάλη καχυποψία μεταξύ των διαφόρων εταιρειών σε αυτή τη συνεδρίαση. Κατέληξα στο συμπέρασμα ότι η συνεδρίαση αυτή ήταν άσκοπη.»

(161) Η Interbrew παραδέχθηκε ([223]) ότι ήταν συμβαλλόμενη σε «συμφωνία για το επίπεδο των τιμών και για την κατανομή της αγοράς στον τομέα των ζύθων που διατίθενται με ιδιωτική ετικέτα (1997-1998)» ([224]).

([219]) Βλέπε υποσημείωση 216.
([220]) Βλέπε υποσημείωση 216. Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.
([221]) Παραρτήματα 3 και 4 της απάντησης της Alken-Maes, της 5ης Απριλίου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 8930-8934). Πρωτότυπο στην ολλανδική γλώσσα.
([222]) Βλέπε επίσης κοινοποίηση αιτιάσεων, σημείο 158.
([223]) Επιστολή της Interbrew της 29ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 7697).
([224]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Agreement on price level and market sharing in the private label market (1997-1998)»

5. ΟΙ ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ

5.1. **Danone και Alken-Maes**

(162) Στη γραπτή απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Danone έκανε τις ακόλουθες παρατηρήσεις. Η Alken-Maes δήλωσε ότι συμφωνεί με την άποψη της Danone για το θέμα αυτό.

5.1.1. *Οι διμερείς συμφωνίες μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes*

(163) Η υποτιθέμενη σύνδεση με τη γαλλική αγορά

Κατ' αρχήν, η Danone παρατηρεί ότι η Επιτροπή δέχεται ότι η Danone απειλούσε την Interbrew στη Γαλλία, αν και από το φάκελο δεν είναι σαφές αν πραγματοποιήθηκε έρευνα για την κατάσταση στη γαλλική αγορά κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Αυτό συνιστά παραβίαση του δικαιώματος της Danone να υπερασπισθεί τον εαυτό της.

(164) Η Danone αρνείται κατηγορηματικά ότι ζήτησε από την Interbrew να παραχωρήσει στην Alken-Maes ποσότητα 500 000 εκατολίτρων το 1994 και ότι, σε αντίθετη περίπτωση, η κατάσταση θα γινόταν δύσκολη για την Interbrew στη γαλλική αγορά (αιτιολογική σκέψη 53). Η Danone υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός αυτός βασίζεται αποκλειστικά σε δηλώσεις που έκαναν απασχολούμενοι της Interbrew το 2000 (αιτιολογική σκέψη 54). Σε κανένα από τα έγγραφα του 1994 δεν αναφέρεται ότι υπήρξε παρόμοια απαίτηση ή απειλή. Η Danone θεωρεί ότι το έγγραφο της Heineken που αναφέρεται ότι επιβεβαιώνει την απαίτηση της Danone (αιτιολογική σκέψη 55) είναι αμφίβολης αξιοπιστίας ως αποδεικτικό στοιχείο, διότι δεν είναι σαφές ποιος είναι ο συντάκτης του και κάτω από ποιες συνθήκες γράφτηκε.

(165) Το ότι δεν υπήρξε απειλή συνάγεται, κατά την άποψη της Danone, και από το γεγονός ότι η Kronenbourg δεν ήταν σε θέση να εξοστρακίσει την Interbrew από την αγορά. Επιπλέον, οι ειδικές μπίρες Leffe και Hoegaarden της Interbrew κατείχαν πολύ σημαντική θέση στη Γαλλία. Το 1994, η Danone άσκησε πίεση στην Alken-Maes για να την αναγκάσει να εφαρμόσει επιθετική εμπορική πολιτική στο Βέλγιο (αιτιολογική σκέψη 58), γεγονός που, κατά την άποψη της Danone, δείχνει ότι δρούσε ανταγωνιστικά. Η Danone επισημαίνει ότι η Interbrew είχε συμφέρον να διατηρήσει τη δεσπόζουσα θέση της στη βελγική αγορά (αιτιολογική σκέψη 167 κατωτέρω).

(166) Η Danone υποστηρίζει ότι, στη συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 1994, αντιπρόσωπός της ζήτησε από την Interbrew να σταματήσει την καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της στο Βέλγιο (αιτιολογική σκέψη 167 κατωτέρω), διαφορετικά η Danone θα τηρούσε σκληρή στάση απέναντι στην Interbrew στη Γαλλία. Τα μέτρα που προέβλεπε να λάβει αφορούσαν τις παράλληλες εισαγωγές από τη Γαλλία στο Βέλγιο και την αυστηρή εφαρμογή των γαλλικών συμβάσεων διανομής· σύμφωνα με τη Danone, τα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης οινοπνευματωδών τα οποία είχαν αποκλειστική σύμβαση με την Kronenbourg διέθεταν και τις ειδικές μπίρες της Interbrew. Η Danone ισχυρίζεται ότι ο αριθμός των 500 000 εκατολίτρων αναφέρθηκε από την Alken-Maes σε συνεδρίαση με την Interbrew, η οποία αφορούσε την επιθετική πολιτική που εφάρμοζε η Alken-Maes. Σύμφωνα με τη Danone, η ποσότητα αυτή αντιστοιχούσε στη συμπληρωματική ποσότητα η οποία ήταν αναγκαία για την Alken-Maes προκειμένου να έχει κέρδος. Δεν τέθηκε θέμα απαίτησης να παραχωρήσει η Interbrew την ποσότητα αυτή στην Alken-Maes. Στη συνεδρίαση με τη Danone, στις 11 Μαΐου 1994, η Interbrew ήταν αυτή που ζήτησε να συζητήσει για την ενίσχυση της θέσης της στη γαλλική αγορά και επεδίωξε να υπάρξει σύνδεση ανάμεσα στη γαλλική και τη βελγική αγορά. Η Interbrew θέλησε να ενισχύσει τη θέση της στη Γαλλία εξαγοράζοντας το τμήμα ζύθου της Danone, ή μέρη του, και βελτιώνοντας το σύστημα διανομής των ειδικών ζύθων της. Πρόθεση της Danone κατά τη συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 1994 ήταν απλώς να παρουσιάσει το νέο γενικό διευθυντή της του τμήματος ζύθου.

(167) Η μη συνεκτίμηση της καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης της Interbrew στη βελγική αγορά

Δεύτερον, η Danone υποστηρίζει ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η δεσπόζουσα θέση της Interbrew στη βελγική αγορά. Η Interbrew δεν κατέχει μόνο μερίδιο 56 % στη βελγική αγορά, αλλά διαθέτει και τις μπίρες με τη μεγαλύτερη ζήτηση. Στα έξι από τα οκτώ τμήματα αγοράς ζύθου, η μπίρα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις είναι σήμα της Interbrew. Από το 1990 και μετά, η Interbrew έχει ενισχύσει τη θέση της στον τομέα Horeca εξαγοράζοντας αντιπροσωπείες ζύθου, με συνέπεια πολλοί άλλοι ζυθοποιοί να εξαρτώνται πλέον από αυτήν για τη διανομή των προϊόντων τους σε αυτή την αγορά. Επίσης, από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, η Interbrew έχει επεκταθεί διεθνώς, σε σημείο ώστε να είναι σήμερα η μεγαλύτερη ζυθοποιία στην Ευρώπη και η δεύτερη σε μέγεθος στον κόσμο. Σύμφωνα με τη Danone, αυτή η διεθνής επέκταση χρηματοδοτήθηκε από την ισχυρή θέση που κατέχει η Interbrew στη βελγική αγορά. Κατά την άποψη της Danone, ήταν σημαντικό για την Interbrew να διατηρήσει αυτή τη θέση της· μετά την επιθετική πολιτική τιμών που ακολούθησε η Alken-Maes από το 1992 και μετά, η Interbrew έλαβε την πρωτοβουλία να αρχίσει συνομιλίες με την Alken-Maes.

(168) Λόγω της δεσπόζουσας θέσης της, η Interbrew είχε τη δυνατότητα να καθορίσει το νέο σύστημα τιμολογήσεων που όφειλε να υιοθετήσει η βιομηχανία ζύθου στο σύνολό της. Σύμφωνα με τη Danone, η Interbrew απέρριψε το σύστημα τιμολογήσεων που επιθυμούσε η Alken-Maes, με αποτέλεσμα να μην έχει η Alken-Maes άλλη εναλλακτική επιλογή από το να βασισθεί στο σύστημα τιμών της Interbrew. Στη συνέχεια, η Interbrew αποφάσισε να θέσει σε εφαρμογή το δικό της νέο σύστημα τιμολογήσεων, την 1η Ιανουαρίου 1997, και έτσι επέβαλε στην Alken-Maes τη διάρθρωση τιμών που είχε επιλέξει.

(169) Η Danone ισχυρίζεται ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο η Interbrew άσκησε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της. Κατά τη Danone, η Επιτροπή αναγνώρισε την κατάχρηση εκ μέρους της, εφόσον άρχισε έρευνα για το θέμα αυτό, αλλά δεν λαμβάνει υπόψη αυτό το στοιχείο στην κοινοποίηση αιτιάσεών της. Η Danone θεωρεί ότι αυτό δεν είναι δίκαιο, διότι το στοιχείο της καταχρηστικής εκμετάλλευσης θα εξηγούσε τις σχέσεις της Interbrew με τους ανταγωνιστές της, περιλαμβανομένης της Alken-Maes, κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Κατά συνέπεια, κακώς η Επιτροπή αναφέρεται σε πιέσεις που ασκήθηκαν στην Interbrew από την Alken-Maes και τη Danone με στόχο να ακολουθήσουν εναρμονισμένη πρακτική στη βελγική αγορά.

(170) Κατά τη Danone, η Interbrew άσκησε καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης της προσφέροντας ζύθο σε τιμές χαμηλότερες από την τιμή κόστους, στην προσπάθειά της να αναγκάσει τα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης οινοπνευματωδών να λύσουν τις συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας που είχαν με την Alken-Maes. Στη συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 1994 (αιτιολογική σκέψη 68), η Alken-Maes ζήτησε από την Interbrew να σταματήσει την καταχρηστική της συμπεριφορά και, υπό αυτές τις συνθήκες, οι Interbrew και Alken-Maes αποφάσισαν να σέβονται τις αμοιβαίες δεσμεύσεις τους με τα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης. Η Alken-Maes επανέλαβε το αίτημά της στην Interbrew να τερματίσει την καταχρηστική συμπεριφορά της, με επιστολή της 30ής Ιανουαρίου 1995 (αιτιολογική σκέψη 72).

(171) Ο έλεγχος των τιμών στο Βέλγιο

Τρίτον, η Danone ισχυρίζεται ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη το σύστημα ελέγχου τιμών, βάσει του οποίου οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις όφειλαν να ζητούν έγκριση για οποιαδήποτε αύξηση των τιμών. Σύμφωνα με τη Danone, αυτό στην πράξη σήμαινε ότι οι ζυθοποιίες όφειλαν να συνεννοούνται μεταξύ τους αναφορικά με τις τιμές ορισμένων κατηγοριών μπίρας και να αιτιολογούν με τεκμηριωμένο τρόπο τη διάρθρωση του κόστους τους. Με τον τρόπο αυτό, οι ζυθοποιίες γνώριζαν τη διάρθρωση του κόστους και τις τιμολογιακές πολιτικές τους, τις οποίες συζητούσαν μεταξύ τους στο πλαίσιο απόλυτης νομιμότητας.

(172) Η συνεδρίαση με την ομοσπονδία των αντιπροσώπων ζύθου πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιανουαρίου 1993 σε αυτό το πλαίσιο και τα εμπλεκόμενα μέρη δεν γνώριζαν ότι παραβίαζαν τους κανόνες ανταγωνισμού. Κατά την περίοδο εκείνη, οι τιμές εξακολουθούσαν να τελούν υπό κρατική επίβλεψη και οι ζυθοποιοί ανέμεναν την απάντηση του Υπουργείου Οικονομικών σε αίτηση για αύξηση τιμών η οποία είχε υποβληθεί από τη CBB. Επιπλέον, λόγω του συστήματος ελέγχου των τιμών, οι Danone και Alken-Maes δεν είχαν επίγνωση του παράνομου χαρακτήρα της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes.

(173) Η Interbrew ασκούσε καθοδηγητικό ρόλο

Η Danone υποστηρίζει ότι η Interbrew έλαβε την πρωτοβουλία των συνομιλιών και συμφωνιών με την Alken-Maes. Τον Νοέμβριο του 1993, η Interbrew ανέλαβε την πρωτοβουλία να αυξήσει τις τιμές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων και ζήτησε, στη συνέχεια, από τη Danone τη βοήθεια της Alken-Maes (αιτιολογική σκέψη 167). Η συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 1994 πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Interbrew (αιτιολογική σκέψη 166). Επίσης, το 1995, η Interbrew ανέλαβε την πρωτοβουλία των συνομιλιών με την Alken-Maes για τη νέα διάρθρωση των τιμών ([225]). Η Danone ισχυρίζεται επίσης ότι η Interbrew ανέλαβε και την πρωτοβουλία για την ανταλλαγή πληροφοριών ([226]).

(174) Απουσία συμφωνιών για τις τιμές και για την κατανομή των αγορών

Τέλος, η Danone αρνείται ότι οι Alken-Maes και Interbrew συνήψαν συμφωνίες για τις τιμές και την κατανομή της αγοράς κατά την περίοδο από το 1993 έως το 1998. Το 1993 και 1994, οι Alken-Maes και Interbrew είχαν πράγματι συνομιλίες για να σταματήσουν την πτώση των τιμών στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, αλλά η Danone ισχυρίζεται ότι, σε συνθήκες ελέγχου των τιμών, αυτό δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως διμερής συμφωνία για τις τιμές. Σύμφωνα με τη Danone, οι άλλες συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 1993 δεν αφορούσαν τις τιμές, αλλά τον περιορισμό των εμπορικών επενδύσεων στον τομέα Horeca. Δεν συνήφθη συμφωνία για τις τιμές στη συνεδρίαση της 9ης Νοεμβρίου 1994 (αιτιολογική σκέψη 66)· τα μέρη απλά επεσήμαναν ότι οι διανομείς δεν μπορούσαν να πωλούν ένα κιβώτιο Jupiler, Stella ή Maes pils σε τιμή χαμηλότερη των 275 BEF χωρίς ζημία. Η Danone παραδέχεται ότι, από τον Οκτώβριο του 1994 και μετά, οι Interbrew και Alken-Maes πραγματοποιούσαν διαβουλεύσεις όσον αφορά τα συστήματα διανομής στο Βέλγιο και, ειδικότερα, τη διανομή στον τομέα των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση. Η Danone παραδέχεται επίσης ότι το 1994 πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις για τη σύναψη συμφώνου μη επιθετικής συμπεριφοράς στον τομέα Horeca και ότι, κατά το ίδιο έτος, οι Interbrew και Alken-Maes βρισκόντουσαν σε επαφή για τον περιορισμό των επενδύσεων στους τομείς Horeca και εξωτερικής διαφήμισης. Σύμφωνα με τη Danone, οι συζητήσεις για τον μηχανισμό τιμολογήσεων στον τομέα Horeca άρχισαν την ίδια περίοδο. Όμως, καμία από τις συζητήσεις αυτές δεν είχε ούτε ως στόχο ούτε ως αποτέλεσμα τον καθορισμό του επιπέδου των τιμών. Το 1995, σύμφωνα με τη Danone, συζητήθηκε μόνο ο νέος μηχανισμός τιμολογήσεων και δεν συζητήθηκαν ούτε οι τιμές ούτε η κατανομή της αγοράς. Η συζήτηση για τον μηχανισμό τιμολογήσεων τερματίστηκε τον Ιούλιο του 1996, αφού προηγουμένως η Interbrew αποφάσισε μονομερώς να θέσει σε εφαρμογή τη δική της διάρθρωση των τιμών την 1η Ιανουαρίου 1997. Η Danone υποστηρίζει ότι από τα στοιχεία της Επιτροπής για την περίοδο από τον Ιούλιο του 1996 και μετά δεν συνάγεται ότι υπήρξε η παραμικρή συνέχεια των επίμαχων πρακτικών (αιτιολογικές σκέψεις 91 έως 105).

5.1.2. *Συνεδριάσεις στο πλαίσιο της CBB*

(175) Σύμφωνα με τη Danone, η Interbrew καθόριζε τις πολιτικές αποφάσεις που λαμβάνονταν στο πλαίσιο της CBB. Τα θέματα που συζητούνταν στη CBB αντανακλούσαν τις βασικές ανησυχίες της Interbrew κατά την περίοδο εκείνη: τις παράλληλες εισαγωγές, ένα νέο μηχανισμό τιμολογήσεων και τη μείωση των επενδύσεων στον τομέα Horeca. Το τελευταίο από τα ανωτέρω θέματα ενδιέφερε επίσης και την Alken-Maes. Η Danone ισχυρίζεται ότι απασχολούμενοι της Interbrew κατείχαν σημαντικές θέσεις στις ομάδες εργασίας της CBB κατά την περίοδο εκείνη και ότι ο πρόεδρος της CBB ήταν ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της Interbrew.

5.1.3. *Οι συμφωνίες για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα*

(176) Η Danone επισημαίνει ότι, όταν η Fedis ζήτησε από τις ζυθοποιίες να καταβάλλουν επίδομα διαλογής ανά κιβώτιο ζύθου ιδιωτικής ετικέτας (αιτιολογική σκέψη 81), τα μέρη αποφάσισαν να ανταλλάξουν στοιχεία για τις ποσότητες, προκειμένου να είναι σε θέση να αντιδράσουν. Η Fedis δεν απαιτούσε το εν λόγω επίδομα διαλογής να καταβάλλεται για τους ζύθους που πωλούνται με ιδιωτική ετικέτα και υποστηρίζει ότι, λόγω του περιορισμένου όγκου που αντιπροσωπεύει αυτή η κατηγορία προϊόντων, δεν υπήρχε κανένας κίνδυνος να επωφεληθούν αδικαιολόγητα οι διανομείς από αυτό το σύστημα. Κατά την άποψη των μερών, οι ποσότητες ήταν μεγαλύτερες από αυτές που υποστηρίζει η Fedis και ότι αποφάσισαν να ανταλλάξουν τα δικά τους δεδομένα για τις ποσότητες και τις τιμές, διότι δεν υπήρχαν αξιόπιστες στατιστικές. Η ανταλλαγή πληροφοριών αναφορικά με τις τιμές είχε ενδεχομένως ως αποτέλεσμα να αναχαιτισθεί η περαιτέρω πτώση των τιμών.

(177) Κατά τη Danone, δεν υπήρξε επίσημο σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής. Ακόμη και αν υπήρξε εμμέσως παρόμοιο σύμφωνο, η Danone υποστηρίζει ότι αυτό δεν είχε κανένα

([225]) Η Danone αναφέρεται ιδίως στο υπόμνημα του γενικού διευθυντή της Interbrew για το Βέλγιο, με ημερομηνία 12.7.1995 (αιτιολογική σκέψη 78).

([226]) Στο σημείο αυτό η Danone παραθέτει τις δηλώσεις εργαζομένων της Interbrew (αιτιολογική σκέψη 113).

αποτέλεσμα. Επιπλέον, η αγορά ζύθων με ιδιωτική ετικέτα δεν καλυπτόταν στο σύνολό της, εφόσον οι αλλοδαποί παραγωγοί αρνήθηκαν να συνεργασθούν.

(178) Και στην περίπτωση αυτή, η Danone εμμένει στην άποψη ότι η Interbrew διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο κατά τις συζητήσεις. Η Interbrew ήταν διατεθειμένη να καταβάλει επιβάρυνση [...] BEF, παραδείγματος χάρη, γεγονός που έθεσε τις άλλες ζυθοποιίες σε οικονομικά αβάστακτη θέση.

5.1.4. *Χρηματικές ποινές*

(179) Όσον αφορά το ζήτημα των χρηματικών ποινών, η Danone ισχυρίζεται ότι κατά την εποχή της παράβασης αποτελούσε μια οικονομική οντότητα με την Alken-Maes. Η Danone δεν αρνείται το ότι έλαβε μέρος σε ορισμένες συναντήσεις που αφορούσαν τη βελγική αγορά και ότι, ως μητρική εταιρεία της Alken-Maes, ήταν ενήμερη για ορισμένα περιστατικά για τα οποία κατηγορείται η Alken-Maes. Η Danone πιστεύει ότι, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθεί η Επιτροπή στις αποφάσεις της και με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει ένα μόνο πρόστιμο, είτε στην Alken-Maes είτε από κοινού στην Alken-Maes και τη Danone.

(180) Η Danone επικαλείται την πρακτική που εφαρμόζει η Επιτροπή στις αποφάσεις της και τη νομολογία του Δικαστηρίου και εφιστά την προσοχή στις ακόλουθες ελαφρυντικές περιστάσεις.

(181) Πρώτον, η Alken-Maes, με την έγκριση της Danone, συνεργάστηκε για να πραγματοποιηθεί η έρευνα, παραδέχθηκε τα πραγματικά περιστατικά και έθεσε αμέσως τέρμα στην ανταλλαγή πληροφοριών με την Interbrew.

(182) Δεύτερον, οι συζητήσεις δεν είχαν επίπτωση στα μερίδια της αγοράς, στις τιμές που πληρώνουν οι καταναλωτές ή στον τρόπο σύναψης συμβάσεων προμήθειας με νέα καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης και ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι υπήρξε κατανομή συγκεκριμένων πελατών. Οι συζητήσεις για τις τιμές και η πολιτική προσφορών εφαρμόστηκαν στην πράξη σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Επιπλέον, οι συζητήσεις σχετικά με τις ιδιωτικές ετικέτες δεν επέφεραν κανένα αποτέλεσμα. Κατά τη Danone, από τα στοιχεία για τις πωλήσεις και την έρευνα αγοράς για την περίοδο 1993–1998 συνάγεται ότι οι συνομιλίες μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes δεν είχαν επίπτωση στα μερίδια αγορών ή στις τιμές τους.

(183) Τρίτον, οι συνομιλίες είχαν επίπτωση σε πολύ περιορισμένη γεωγραφική έκταση, εφόσον αφορούσαν μόνο το Βέλγιο. Δεν υπήρξε παρεμπόδιση του ανταγωνισμού εκ μέρους αλλοδαπών εταιρειών.

(184) Τέταρτον, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι μέχρι την 1η Μαΐου 1993 εφαρμοζόταν στο Βέλγιο καθεστώς ελέγχου των τιμών. Για το θέμα αυτό, η Danone παραπέμπει στην απόφαση της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1998 για την υπόθεση Greek ferries.

(185) Πέμπτον, η Danone υπενθυμίζει ότι οι επίμαχες πρακτικές αναπτύχθηκαν σε συνθήκες κρίσης. Υπήρχε μείωση της ζήτησης, υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα και πίεση από τον τομέα του λιανικού εμπορίου. Σε καμία στιγμή κατά την περίοδο που καλύπτεται από την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Alken-Maes δεν παρουσίαζε κέρδη και, κατά συνέπεια, δεν εξασφάλισε κανένα πλεονέκτημα από τις συζητήσεις με την Interbrew.

(186) Τέλος, η Danone υποστηρίζει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η Interbrew κατείχε δεσπόζουσα θέση στην αγορά και ότι η Alken-Maes προσπάθησε να πείσει την Interbrew να θέσει τέρμα στην καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της. Η Alken-Maes εξαρτιόταν από την Interbrew για τη διανομή των ζύθων της και, ευρισκόμενη σε αυτή τη θέση οικονομικής αδυναμίας και εξάρτησης, προσέφυγε σε διαβουλεύσεις με την Interbrew για να εμποδίσει την Interbrew να την καταστρέψει.

5.2. **Interbrew**

(187) Η απάντηση της Interbrew στην κοινοποίηση αιτιάσεων αφορά κυρίως το ενδεχόμενο επιβολής χρηματικών ποινών. Η Interbrew επικαλείται τις ακόλουθες ελαφρυντικές περιστάσεις.

(188) Η Interbrew υποστηρίζει ότι από τα αποδεικτικά στοιχεία συνάγεται ότι δεν είχε αρχικά την πρόθεση να συμμετάσχει σε σύμπραξη. Όμως, υπό την πίεση της Danone, η οποία την απείλησε να την καταστρέψει στη Γαλλία σε περίπτωση που δεν συνεργαζόταν με την Alken-Maes, η Interbrew αναγκάστηκε να συνεργαστεί με την Alken-Maes. Η Interbrew υποστηρίζει ότι, κατά την εποχή εκείνη, κατείχε μερίδιο [...] της γαλλικής αγοράς, στην οποία κυριαρχούσε η Danone με [...] και η Heineken με [...]. Κατά την Interbrew, πρώτη η Danone έλαβε την πρωτοβουλία, εκμεταλλευόμενη την αδύναμη θέση της Interbrew στη γαλλική αγορά. Υπήρξαν, κατά την περίοδο εκείνη επανειλημμένες συνομιλίες ανάμεσα στην Interbrew και τη Danone για να διερευνηθεί η δυνατότητα εξαγοράς ή μερικής εξαγοράς του τμήματος ζύθου της Danone. Η Interbrew είχε, λοιπόν, την τάση να είναι κατευναστική απέναντι στην Alken-Maes για να δημιουργήσει ευνοϊκό κλίμα στη Danone.

(189) Η Interbrew υποστηρίζει ότι οι συμφωνίες είχαν περιορισμένη μόνο επίπτωση στη βελγική αγορά, παρά το γεγονός ότι οι συνομιλίες μεταξύ των Danone, Alken-Maes και Interbrew πραγματοποιήθηκαν σε υψηλό επίπεδο. Οι εμπλεκόμενες εταιρείες έθεσαν εν μέρει μόνο σε εφαρμογή τις συμφωνίες, αν όχι καθόλου, και ότι οι συνομιλίες στο

πλαίσιο της CBB είχαν ελάχιστα αποτελέσματα. Οι συμφωνίες για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα περιορίστηκαν σε ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκομένων και δεν είχαν σε καμία περίπτωση σαν αποτέλεσμα να εφαρμοσθούν στην πράξη τα όσα είχαν συζητηθεί.

(190) Η Interbrew δεν αμφισβητεί τη διάρκεια των παραβάσεων οι οποίες, κατά την άποψη της Επιτροπής, διήρκεσαν πέντε έτη και μία ημέρα όσον αφορά τη διμερή σύμπραξη και εννέα μήνες όσον αφορά τη συμφωνία για τις ιδιωτικές ετικέτες.

(191) Η Interbrew επικαλείται επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε υποθέσεις συμπράξεων ([227]), με το επιχείρημα ότι πληροί τους όρους για ουσιαστική μείωση του ποσού του προστίμου, κατά την έννοια των όσων αναφέρονται στο τμήμα Γ της ανακοίνωσης και, εν πάση περιπτώσει, για σημαντική μείωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο τμήμα Δ. Η Interbrew πιστεύει ότι πληροί τους όρους για μείωση του προστίμου, με τα ακόλουθα επιχειρήματα.

(192) Πρώτον, η Interbrew δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων η Επιτροπή διατύπωσε τις αιτιάσεις της.

(193) Δεύτερον, από τον Νοέμβριο του 1999 και μετά, όταν η Επιτροπή απέστειλε επίσημη αίτηση παροχής πληροφοριών, η Interbrew συνεργάστηκε στενά με την Επιτροπή στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, με τρόπο μάλιστα που υπερέβη εξαρχής την απλή απάντηση στην αίτηση παροχής πληροφοριών. Τα στοιχεία και τα έγγραφα που κοινοποίησε η Interbrew αποτελούν σημαντικό μέρος της κοινοποίησης αιτιάσεων. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 1999, η Interbrew άρχισε εσωτερική έρευνα και κοινοποίησε στην Επιτροπή νέα στοιχεία για πρακτικές που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού. Η Interbrew απεκάλυψε την ύπαρξη συμφωνίας για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα σε μια χρονική στιγμή που η Επιτροπή δεν διέθετε καμία πληροφορία γι' αυτό το θέμα.

(194) Τρίτον, η Interbrew ήταν εξαρχής απρόθυμη να συνάψει οιανδήποτε συμφωνία με την Alken-Maes για τη βελγική αγορά, αλλά όταν η Danone την απείλησε να την εξοστρακίσει από τη γαλλική αγορά, η Interbrew βρέθηκε αναγκασμένη να συνεργασθεί με τη Danone και την Alken-Maes.

(195) Τέλος, σε αντίθεση με όσα αναφέρονται στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Interbrew έθεσε τέρμα σε όλες τις παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού και έλαβε μέτρα για να αποτρέψει παρόμοιες παραβάσεις στο μέλλον.

([227]) Βλέπε υποσημείωση 23.

5.3. **Haacht**

(196) Η Haacht δεν αμφισβητεί τα περιστατικά που αφορούν τη συμφωνία για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα. Η Haacht επισημαίνει, ωστόσο, ότι μόνο οι δύο πρώτες συνεδριάσεις αφορούσαν αποκλειστικά τη βελγική αγορά. Κατά την τρίτη συνεδρίαση, οι βέλγοι ζυθοποιοί παρουσίασαν στους δύο ολλανδούς ζυθοποιούς που ήταν παρόντες το σύστημα που είχαν θέσει σε εφαρμογή για τις πωλήσεις μπίρας με ιδιωτική ετικέτα και η ανταλλαγή πληροφοριών κατά την τελευταία συνεδρίαση αφορούσε αποκλειστικά την ολλανδική αγορά. Η Haacht παραδέχεται όντως ότι και στις τέσσερις συνεδριάσεις οι συμμετέχοντες πραγματοποίησαν ανταλλαγή απόψεων που αφορούσαν και τις τιμές στο Βέλγιο. Η Haacht παραδέχεται επίσης την άποψη της Επιτροπής ότι η ανταλλαγή πληροφοριών και η συζήτηση στις συνεδριάσεις έπρεπε να θεωρείται ως μορφή συμφωνίας για τις τιμές και την κατανομή πελατών.

(197) Η Haacht επισημαίνει, εντούτοις, ότι στο τμήμα των πωλήσεων ζύθου με ιδιωτική ετικέτα, τα μεγάλα καταστήματα ασκούσαν από πολύ καιρό πιέσεις για τη μείωση των τιμών και ότι οι τιμές ζύθου που διατίθεται με ιδιωτική ετικέτα μειώθηκαν σημαντικά κατά την περίοδο από το 1990 έως το 2000, ενώ οι τιμές των ζύθων με την επωνυμία της Haacht αυξήθηκαν σημαντικά κατά την ίδια περίοδο. Η Haacht εκτιμά ότι οι συνολικές ποσότητες που διατέθηκαν στην αγορά του Βελγίου το 1999 με ιδιωτική ετικέτα ανήλθαν σε [...] εκατόλιτρα. Η Haacht προμήθευσε περίπου το [...] % αυτής της ποσότητας. [...].

(198) Για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, η Haacht θεωρεί ότι η Επιτροπή οφείλει να λάβει υπόψη τις ακόλουθες ελαφρυντικές περιστάσεις. Πρώτον, οι συμφωνίες δεν τέθηκαν ποτέ σε εφαρμογή, τουλάχιστον από την Haacht. Δεύτερον, οι συναντήσεις πραγματοποιούνταν με πρωτοβουλία της Interbrew και της Alken-Maes, ενώ η Haacht απλώς ακολουθούσε. Τρίτον, η Haacht ήταν η μόνη εταιρεία με ελάχιστη διεθνή δραστηριότητα και, κατά συνέπεια, ήταν λιγότερο εξοικειωμένη με τις λεπτομερείς διατάξεις του ευρωπαϊκού δικαίου ανταγωνισμού. Δεν ανήκε σε διεθνή όμιλο με ευρεία εμπειρία του ευρωπαϊκού δικαίου και ειδικευμένα τμήματα που να χειρίζονται αυτά τα ζητήματα. Τέλος, η Haacht επισημαίνει ότι στην πράξη συνεργάστηκε με την Επιτροπή, παρέχοντάς της αυθόρμητα όλες τις πληροφορίες που της ζητήθηκαν, καθιστώντας, με τον τρόπο αυτό, άσκοπη τη διενέργεια ελέγχου στις εγκαταστάσεις της.

(199) Όσον αφορά το τελικό ποσό του προστίμου, η Haacht ισχυρίζεται ότι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιεί στο τμήμα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα δεν αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του [...] % του συνολικού κύκλου εργασιών της. Επειδή τα κέρδη της δεν χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση άλλων δραστηριοτήτων, η Haacht υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος να υπολογισθεί πρόστιμο βάσει του συνολικού της κύκλου εργασιών.

(200) Η Haacht πιστεύει επίσης ότι πληροί τους όρους για ουσιαστική μείωση του προστίμου, κατά την έννοια των όσων αναφέρονται στο τμήμα Δ της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ([228]), με το επιχείρημα ότι στην επιστολή της 5ης Απριλίου 2000, πριν να λάβει την κοινοποίηση αιτιάσεων, επιβεβαίωσε ρητά ότι κατά τις συνεδριάσεις είχε συναφθεί συμφωνία σχετικά με τις τιμές και ότι δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίστηκε η κοινοποίηση αιτιάσεων.

5.4. **Martens**

(201) Στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Martens εκθέτει τις παρατηρήσεις της τόσο για τα πραγματικά περιστατικά όσο και για τη νομική εκτίμηση και τις ενδεχόμενες κυρώσεις.

5.4.1. *Τα πραγματικά περιστατικά και η νομική τους εκτίμηση*

(202) Η Martens αναφέρει ότι, λόγω του ενδιαφέροντός της για τις μπίρες που πωλούνται με ιδιωτική ετικέτα και δεδομένης της συνεργασίας και του κλίματος εμπιστοσύνης που υπήρχε στο πλαίσιο της CBB, περιλαμβανομένων των πωλήσεων ζύθου με ιδιωτική ετικέτα, δέχθηκε την πρόσκληση της Interbrew να παραστεί στις συνεδριάσεις. Η Martens ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν στοιχεία ότι προσδοκούσε κάτι περισσότερο από το να ενημερώνεται για τις εξελίξεις στην αγορά και ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν είχε καμία πρόθεση να περιορίσει τον ανταγωνισμό.

(203) Σύμφωνα με τη Martens, δεν πραγματοποιούνταν στις συνεδριάσεις συμφωνίες για τις τιμές ή για την κατανομή της αγοράς. Η Martens επικαλείται τις δηλώσεις απασχολουμένων των Alken-Maes, Haacht και Interbrew, τις οποίες έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή. Υποστηρίζει ότι το μόνο αδιαμφισβήτητο στοιχείο για την ύπαρξη συμφωνιών για τις τιμές είναι η δήλωση της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000. Όμως, η Martens αμφισβητεί την αξιοπιστία αυτής της δήλωσης, λόγω της συμμετοχής της Interbrew στη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes και της έρευνας που πραγματοποιεί η Επιτροπή για ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ εκ μέρους της Interbrew. Η Martens υποστηρίζει, επιπλέον, ότι το μόνο που συνάγεται από τη δήλωση της Interbrew είναι ότι η Interbrew συμμετείχε σε παρόμοιες συμφωνίες, αλλά όχι ότι συμμετείχε και η Martens.

(204) Η Martens παραδέχεται ότι, λόγω του ενδιαφέροντός της για την περιοχή της νότιας Ολλανδίας, επιθυμούσε να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις και ολλανδοί ζυθοποιοί.

(205) Η Martens υποστηρίζει ότι από τις δηλώσεις των συμμετεχόντων στις συνεδριάσεις καθίσταται σαφές ότι δεν υπήρξαν συμφωνίες κατά την έννοια του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ. Ούτε υπήρξε εναρμονισμένη πρακτική, εφόσον δεν πληρούνται τα κριτήρια που θέσπισε το Δικαστήριο στην υπόθεση Hüls αναφορικά με την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής. Δεν υπήρξαν διαβουλεύσεις μεταξύ των επιχειρήσεων ούτε συνακόλουθη δράση στην αγορά και σχέση αιτιώδους συνάφειας ανάμεσα σε αυτά τα δύο στοιχεία ([229]). Η συνεδρίαση δεν είχε αποκλειστικό αντικείμενο.

(206) Η Martens πιστεύει ότι οι συνεδριάσεις δεν προκάλεσαν αλλαγή της συμπεριφοράς των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων στην αγορά, εφόσον οι τιμές εξακολούθησαν να παρουσιάζουν τάση μείωσης μετά τις συνεδριάσεις των τεσσάρων ζυθοποιών και ότι, ακόμα και μετά τον Ιούλιο του 1998, η Martens συνέχισε να αποδέχεται διαδικασίες υποβολής προσφορών από εν δυνάμει πελάτες για ιδιωτικές ετικέτες. Κατά την άποψή της, το γεγονός ότι η Interbrew παραδέχεται ότι δεν υπέβαλε προσφορά για σύμβαση Aldi δεν έχει καμία σημασία, διότι δεν είναι γνωστό αν η Interbrew είχε υποβάλει στο παρελθόν την παραμικρή προσφορά στην Aldi και, λόγω των μακροχρόνιων σχέσεων μεταξύ της Aldi και της Martens, είναι απίθανο να ενδιαφερόταν στο παρελθόν η Interbrew για την Aldi.

(207) Η Martens επικαλείται επίσης ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση John Deere, η ανταλλαγή πληροφοριών καθεαυτή δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ ([230]).

(208) Η Martens αναφέρεται και στην απόφαση της Επιτροπής για την υπόθεση Zinc Producer Group ([231]) και ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή κακώς παρέλειψε να αποδείξει ότι υπήρξε παράλληλη συμπεριφορά καθορισμού τιμών στην παρούσα υπόθεση.

(209) Η Martens ισχυρίζεται ότι, λόγω του μικρού μεριδίου της στη σχετική αγορά, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι προκάλεσε σημαντική επίπτωση στον ανταγωνισμό. Για το θέμα αυτό, η Martens παραπέμπει στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ([232]). Η Martens ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατό να υπολογισθούν σωρευτικά τα μερίδια αγοράς των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, εφόσον δεν υφίσταται συμφωνία.

([228]) Βλέπε υποσημείωση 23.

([229]) Απόφαση του Δικαστηρίου, της 8ης Ιουλίου 1999, στην υπόθεση C-199/92P Hüls κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4287.

([230]) Απόφαση του Δικαστηρίου, της 28ης Μαΐου 1998, στην υπόθεση C-7/95P John Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998. σ. I-3111.

([231]) Απόφαση 84/405/ΕΟΚ της Επιτροπής (IV/30.350-Zinc Producer Group) (ΕΕ L 220 της 17.8.1984, σ. 27).

([232]) ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 13.

5.4.2. *Χρηματικές ποινές*

(210) Η Martens ζητεί από την Επιτροπή να μην της επιβάλει πρόστιμο λόγω απουσίας πρόθεσης ή αμελείας. Η Martens υποστηρίζει ότι δεν παραβίασε εκ προθέσεως τους κανόνες ανταγωνισμού, διότι δεν γνώριζε ότι το αντικείμενο των συνομιλιών θα μπορούσε ενδεχομένως να προκαλέσει περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, η Martens ισχυρίζεται ότι υπήρξε συγχωρήσιμο λάθος ή καλή πίστη εκ μέρους της, εφόσον οι επίμαχες συνομιλίες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της CBB.

(211) Σε διαφορετική περίπτωση, η Martens πιστεύει ότι, σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση Fenex ([233]), η Martens πληροί τους όρους για να της επιβληθεί καθαρά συμβολικό πρόστιμο, επειδή η συμμετοχή της στις συνεδριάσεις οφειλόταν σε έλλειψη εμπειρίας. Η Martens δεν είχε την πρόθεση να παραβιάσει τους κανόνες του ανταγωνισμού και μπορούσε ευλόγως να πιστεύει ότι οι συνεδριάσεις αυτές εντάσσονταν σε διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της CBB.

(212) Ως δεύτερη εναλλακτική δυνατότητα, η Martens υποστηρίζει ότι πληροί τους όρους για μειωμένο πρόστιμο με την ακόλουθη αιτιολογία. Δεν υπήρξαν πραγματικές συμφωνίες για τις τιμές και οι συναντήσεις δεν είχαν στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, η οικονομική δυνατότητα της Martens να επηρεάσει σημαντικά τον ανταγωνισμό είναι περιορισμένη. Η Martens δεν διέθετε νομικές και οικονομικές γνώσεις, εφόσον είναι μικρός φορέας της αγοράς και δεν ανήκει σε κάποιον μεγάλο οικονομικό όμιλο. Η Martens ισχυρίζεται επίσης ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη το ειδικό βάρος της και η πραγματική επίπτωση της επιλήψιμης συμπεριφοράς της στον ανταγωνισμό.

(213) Η Martens επικαλείται τις ακόλουθες ελαφρυντικές περιστάσεις. Υποστηρίζει ότι δεν διαδραμάτισε ενεργό ρόλο, αλλά έλαβε μέρος στις συνεδριάσεις στη σκιά της Interbrew. Η παράβαση δεν είχε ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, ή είχε μόνο ασήμαντες επιπτώσεις, και ότι οι συνεδριάσεις δεν επέφεραν αλλαγή της συμπεριφοράς στην αγορά. Δεν προκλήθηκε ζημία στους καταναλωτές, διότι οι τιμές συνέχισαν να μειώνονται μετά τις συνεδριάσεις. Η Martens τονίζει ότι δεν αποκόμισε κάποιο όφελος από τη συμμετοχή της στις συνεδριάσεις· υποστηρίζει ότι αυτό αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου, εφόσον η Επιτροπή έχει δηλώσει, στην εικοστή πρώτη έκθεση ανταγωνισμού, ότι κατά τον καθορισμό των προστίμων μπορεί να λαμβάνει ως βάση το οικονομικό όφελος των επιχειρήσεων. Η Martens επικαλείται επίσης τη συνεργασία κατά τη διοικητική διαδικασία: όχι μόνον απάντησε στην αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, αλλά έδωσε και συμπληρωματικά στοιχεία μετά την κοινοποίηση αιτιάσεων. Επιπλέον, συνεργάστηκε κατά τρόπο που επιτάχυνε την εξέλιξη της διαδικασίας. Η Martens υποστηρίζει, επιπλέον, ότι η επιβολή προστίμου θα δυσχέραινε ακόμη περισσότερο την οικονομική της κατάσταση. Τέλος, η Martens παρατηρεί ότι η διάρκεια της παράβασης ήταν μικρή και ότι είχε τερματιστεί πριν αρχίσει η Επιτροπή την έρευνά της.

(214) Η Martens πιστεύει ότι, εν πάση περιπτώσει, πληροί τους όρους για τη μείωση του προστίμου κατά την έννοια του τίτλου Δ της κοινοποίησης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ([234]), διότι συνεργάστηκε με την Επιτροπή σε όλες τις περιστάσεις και τερμάτισε τη συμμετοχή της στην παράβαση όταν άρχισε η έρευνα της Επιτροπής. Επιπλέον, η συμμετοχή της στη σύμπραξη δεν ήταν ενεργή.

6 **ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

6.1. **Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ**

(215) Σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και ιδίως εκείνες που συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής, στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, και στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.

6.2. **Συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές**

(216) Η απαγόρευση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ αφορά συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και εναρμονισμένες πρακτικές.

([233]) Απόφαση 96/438/ΕΚ της 5ης Ιουνίου 1996 (IV/34.983-FENEX) (ΕΕ L 181 της 20.7.1997, σ. 28).

([234]) Βλέπε υποσημείωση 23.

(217) Κατά πάγια νομολογία, για να υπάρξει συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης αρκεί οι εμπλεκόμενες εταιρείες να έχουν εκφράσει την κοινή τους βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά ένα συγκεκριμένο τρόπο ([235]).

(218) Δεν απαιτείται η ύπαρξη εγγράφου. Δεν απαιτείται επισημότητα ούτε ο καθορισμός συμβατικών κυρώσεων ή διαδικασιών εκτέλεσης. Η ύπαρξη της συμφωνίας μπορεί να είναι ρητή ή να προκύπτει έμμεσα από τη συμπεριφορά των μερών.

(219) Το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ κάνει διάκριση ανάμεσα στις «εναρμονισμένες πρακτικές» και τις «συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων» ή «αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων»· στόχος αυτής της διάκρισης είναι η απαγόρευση του εν λόγω άρθρου να περιλάβει μια μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων που χωρίς να φθάνει μέχρι τη σύναψη κατά κυριολεξία συμβάσεως αντικαθιστά ηθελημένα τους κινδύνους που ενέχει ο ανταγωνισμός με την έμπρακτη συνεργασία των επιχειρήσεων ([236]).

(220) Τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας ελάχιστα απαιτούν την επεξεργασία συγκεκριμένου σχεδίου και πρέπει να νοούνται με βάση την αντίληψη η οποία είναι συνυφασμένη με τις σχετικές προς τον ανταγωνισμό διατάξεις της Συνθήκης, κατά την οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά. Αν και αυτή η απαίτηση αυτονομίας δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρήσεων να προσαρμόζονται επιτηδείως στη διαπιστούμενη ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, πλην όμως αντιτίθεται αυστηρώς σε κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών αυτών, που θα μπορούσε είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά ενός υφισταμένου ή εν δυνάμει ανταγωνιστή στην αγορά είτε να αποκαλύψει σε έναν ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που οι ίδιες οι επιχειρήσεις έχουν αποφασίσει ή σκέπτονται να ακολουθήσουν στην αγορά ([237]).

(221) Η συμπεριφορά αυτή είναι δυνατό να θεωρηθεί ως «εναρμονισμένη πρακτική», έστω και αν τα μέρη δεν έχουν υιοθετήσει κοινό σχέδιο που να καθορίζει τη δράση τους στην αγορά, αλλά υιοθετούν ή εφαρμόζουν αθέμιτες μεθόδους που διευκολύνουν τον συντονισμό της εμπορικής τους συμπεριφοράς ([238]).

(222) Αν και, σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής απαιτεί πέρα από τη διαβούλευση μεταξύ επιχειρήσεων και συμπεριφορά στην αγορά συνακόλουθη προς αυτή τη διαβούλευση και σχέση αιτίου και αιτιατού μεταξύ των δύο αυτών στοιχείων, είναι δυνατό να τεκμαίρεται, πλην αποδείξεως του εναντίου, ότι οι επιχειρήσεις που μετείχαν στη διαβούλευση και εξακολουθούν να δρουν στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που αντάλλαξαν με τους ανταγωνιστές τους για να καθορίσουν τη συμπεριφορά τους στην αγορά. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν η διαβούλευση γίνεται σε τακτά διαστήματα και επί μακρό χρονικό διάστημα. Συντονισμένη πρακτική υφίσταται, σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 1, ακόμη και αν δεν έχει επιπτώσεις σε βάρος του ανταγωνισμού στην αγορά ([239]).

(223) Δεν είναι απαραίτητο, ιδίως στην περίπτωση μιας μακροχρόνιας σύνθετης παράβασης, να της αποδώσει η Επιτροπή τον αποκλειστικό χαρακτηρισμό της μίας ή της άλλης από αυτές τις μορφές παράνομης συμπεριφοράς. Οι έννοιες της «συμφωνίας» και της «εναρμονισμένης πρακτικής» είναι ρευστές και ενδεχομένως επικαλυπτόμενες. Πράγματι, ενδέχεται να μην είναι καν εφικτή παρόμοια διάκριση, εφόσον η παράβαση είναι δυνατό να παρουσιάζει ταυτόχρονα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και των δύο μορφών απαγορευμένης συμπεριφοράς, ενώ εάν εξετασθούν χωριστά, ορισμένες από τις εκδηλώσεις της θα μπορούσαν με ακρίβεια να χαρακτηρισθούν ως συμφωνία μάλλον παρά ως εναρμονισμένη πρακτική και αντιστρόφως. Δεν θα ήταν, εντούτοις, σωστό από αναλυτική άποψη να διαχωρίσουμε σε επιμέρους χωριστές μορφές παράβασης αυτό που σαφώς συνιστά διαρκή κοινή πρακτική η οποία έχει έναν και τον αυτό γενικό στόχο. Μια σύμπραξη είναι, συνεπώς, δυνατό να συνίσταται ταυτόχρονα και σε μια συμφωνία και σε μια εναρμονισμένη πρακτική ([240]).

(224) Στην απόφασή του για την υπόθεση PVC II, το Πρωτοδικείο επιβεβαιώνει ότι: «δεν είναι δυνατό να αναμένεται από την Επιτροπή να προβεί σε ακριβή κατάταξη της παράβασης, για κάθε επιχείρηση και για κάθε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, εφόσον, σε κάθε περίπτωση, και οι δύο αυτές μορφές παράβασης καλύπτονται από το άρθρο [81] της συνθήκης» ([241]).

([235]) Βλέπε μεταξύ άλλων την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-305/94 κ.λπ., Limburgse Vinyl Maatschappij κατά Επιτροπής (PVC II), Συλλογή 1999, σ. II-931, παράγραφος 715.

([236]) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 48/69 Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής, Συλλογή 1972 σ. 619, παράγραφος 64.

([237]) Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40-48/73 κ.λπ. Suiker Unie κατά Επιτροπής Συλλογή 1975 σ, 1663· απόφαση του Πρωτοδικείου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-202/98, 204/98 και 207/98 Tate & Lyle κατά Επιτροπής, δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί.

([238]) Βλέπε επίσης απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση Τ-7/89 Hercules κατά Επιτροπής Συλλογή 1991, σ. II-1711, παράγραφος 255.

([239]) Απόφαση στην υπόθεση Hüls, βλέπε υποσημείωση 229, παράγραφοι 161-163.

([240]) Απόφαση στην υπόθεση Hercules, βλέπε υποσημείωση 238, παράγραφος 264.

([241]) Απόφαση στην υπόθεση Limburgse Vinyl Maatschappij, βλέπε υποσημείωση 235, παράγραφος 696.

(225) Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε στην υπόθεση Anic ότι από τη συγκεκριμένη διατύπωση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ συνάγεται ότι μια παράβαση δεν απορρέει μόνο από μια μεμονωμένη πράξη, αλλά από σειρά πράξεων ή από μια συνεχιζόμενη συμπεριφορά ([242]).

(226) Μια σύνθετη σύμπραξη μπορεί να θεωρηθεί ως ενιαία και διαρκής παράβαση για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται. Η συμφωνία ενδέχεται να διαφοροποιείται με την πάροδο του χρόνου ή να προσαρμόζονται και να ενισχύονται οι μηχανισμοί εφαρμογής της σε συνάρτηση με τις νέες εξελίξεις. Η εγκυρότητα αυτού του χαρακτηρισμού δεν ακυρώνεται από το ενδεχόμενο ένα ή περισσότερα στοιχεία μιας σειράς πράξεων ή μιας συνεχούς συμπεριφοράς να συνιστούν καθεαυτά παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(227) Αν και μια σύμπραξη αποτελεί μορφή συλλογικής συμπεριφοράς, κάθε συμμετέχων στη συμφωνία μπορεί να ενεργεί με το δικό του τρόπο. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορούν να ασκούν κυρίαρχο ρόλο. Η ύπαρξη εσωτερικών συγκρούσεων και αντιζηλιών, ακόμα και εξαπάτησης, δεν σημαίνει ότι η εν λόγω ρύθμιση δεν συνιστά συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, εφόσον τα μέρη επιδιώκουν έναν κοινό και διαρκή στόχο.

(228) Μια επιχείρηση που συμμετέχει σε παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1, με δική της συμπεριφορά που συνιστά συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική η οποία έχει ως στόχο σε βάρος του ανταγωνισμού κατά την έννοια αυτού του άρθρου και η οποία έχει πρόθεση να συμβάλει στην επίτευξη του κοινά επιδιωκόμενου στόχου είναι συνυπαίτια, για όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της στην εν λόγω παράβαση, της συμπεριφοράς την οποία ανέπτυξαν άλλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της ίδιας παράβασης. Αυτό αληθεύει, πράγματι, όταν αποδεικνύεται ότι η εν λόγω επιχείρηση γνώριζε την παραβατική συμπεριφορά των άλλων συμμετεχόντων μερών ή ότι μπορούσε ευλόγως να την προβλέψει ή να την πληροφορηθεί και ότι αποδεχόταν το σχετικό κίνδυνο ([243]).

6.3. **Ο χαρακτήρας των παραβάσεων στην παρούσα υπόθεση**

(229) Η εξεταζόμενη υπόθεση αφορά δύο σαφώς χωριστές παραβάσεις. Η πρώτη είναι το σύμπλεγμα εναρμονισμένων πρακτικών ή/και συμφωνιών μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes/Danone, εντός ή εκτός του πλαισίου της CBB, οι οποίες στη συνέχεια αναφέρονται ως «η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes», και η δεύτερη είναι οι εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ των Interbrew, Alken-Maes, Haacht και Martens αναφορικά με τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα, οι οποίες στη συνέχεια αναφέρονται ως «σύμπραξη για τις ιδιωτικές ετικέτες».

6.3.1. *Η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes*

(230) Η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα συμφωνιών για τις τιμές και άλλους συμβατικούς όρους καθώς και την κατανομή πελατών.

(231) Οι Interbrew και Alken-Maes διατηρούσαν διμερείς επαφές τουλάχιστον από το Νοέμβριο του 1992 και μετά (αιτιολογική σκέψη 43). Κατά την ίδια περίπου περίοδο (Οκτώβριος 1992), οι δύο εταιρείες ολοκλήρωσαν τις ανταλλαγές πληροφοριών με αμοιβαίες κοινοποιήσεις των ποσοτήτων πωλήσεων για όλα τα τμήματα της αγοράς ζύθου (αιτιολογικές σκέψεις 116 και 125). Οι τιμές για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων εναρμονίστηκαν τουλάχιστον από τον Ιανουάριο του 1993 (αιτιολογικές σκέψεις 44 και 49). Τον Μάρτιο του 1993, η Interbrew εξακολουθούσε σαφώς να έχει ορισμένες επιφυλάξεις σχετικά με την επέκταση της συνεργασίας (σχέδιο «Université de Lille»), μεταξύ άλλων λόγω του κινδύνου να κινηθεί η αντιμονοπωλιακή διαδικασία (αιτιολογική σκέψη 45). Το δεύτερο εξάμηνο του 1993, η Interbrew συνέχισε τις συνομιλίες σχετικά με την αύξηση των τιμών για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων με μεγάλη εταιρεία λιανικών πωλήσεων και θέλησε να συμμετάσχει στις συνομιλίες αυτές και η Alken-Maes (αιτιολογικές σκέψεις 49 και 50). Την περίοδο εκείνη δεν εφαρμοζόταν πλέον στο Βέλγιο το καθεστώς ελέγχου των τιμών ζύθου (αιτιολογική σκέψη 10).

(232) Τελώντας σαφώς υπό την πίεση της Danone, η Interbrew μετέβαλε τη θέση της αναφορικά με την επέκταση της συνεργασίας το 1994. Σε συνεδρίαση, τον Μάιο του 1994, η Danone άσκησε πίεση στην Interbrew συνδέοντας τις σχέσεις μεταξύ των δύο εταιρειών στη βελγική αγορά με τις σχέσεις τους στη γαλλική αγορά. Σε αντίθεση με τη βελγική αγορά, όπου η Interbrew κατείχε μεγάλο και η Alken-Maes μικρό μερίδιο αγοράς, η Interbrew ήταν το 1994 ο μικρότερος ανταγωνιστής, σε σχετικούς όρους, στη γαλλική αγορά, με μερίδιο [...] % περίπου, ενώ η Danone και η Heineken κατείχαν στην αγορά αυτή μερίδια [...] % και [...] % αντιστοίχως. Το μήνυμα της Danone ήταν ότι, εάν η Interbrew δεν βοηθούσε την Alken-Maes στη βελγική αγορά εκχωρώντας της ποσότητα 500 000 εκατολίτρων, ή ποσοστό 4,7 % της συνολικής κατανάλωσης ζύθου στο

([242]) Απόφαση στην υπόθεση C-49/92 P Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni Συλλογή 1999, σ. I-4125, παράγραφος 81.

([243]) Απόφαση στην υπόθεση Anic, παράγραφος 83, βλέπε υποσημείωση 242.

Βέλγιο κατά την περίοδο εκείνη ([244]), τότε η Danone (από κοινού με την Heineken) θα «έκαναν δύσκολη τη ζωή» της Interbrew στη γαλλική αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 53 και 54).

(233) Ο ισχυρισμός της Danone ότι δεν τέθηκε ζήτημα απαίτησης να εκχωρήσει η Interbrew ποσότητα 500 000 εκατολίτρων με απειλή την καταστροφή της Interbrew στη γαλλική αγορά, μπορεί να απορριφθεί για τους εξής ακόλουθους. Είναι σαφές ότι υπήρξε όντως παρόμοια απαίτηση, όπως συνάγεται όχι μόνο από προσωπικές δηλώσεις απασχολουμένων της Interbrew (αιτιολογική σκέψη 54), αλλά και από έγγραφο της Heineken (αιτιολογική σκέψη 55). Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη της Danone ότι η αποδεικτική αξία του εγγράφου της Heineken είναι αμφίβολη επειδή δεν αναγράφονται όνομα και ημερομηνία. Στην επίσημη αίτηση παροχής πληροφοριών της 14ης Απριλίου 2000, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες με έγγραφο που βρέθηκε κατά την έρευνα στα γραφεία της Heineken, τον Μάρτιο του 2000, στο μεσαίο συρτάρι του γραφείου ενός κατονομαζόμενου μέλους του διοικητικού συμβουλίου, στο οποίο η Επιτροπή έδωσε τον κωδικό A5.2. Το αντίγραφο που απέστειλε η Heineken είναι το έγγραφο που ζητήθηκε, εφόσον φέρει τον ίδιο κωδικό συν περιγραφή του σημείου στο οποίο βρέθηκε το έγγραφο ([245]). Άρα, έχει βεβαιωθεί η προέλευση του εγγράφου. Το γεγονός ότι το έγγραφο περιέχει εμπιστευτικά στοιχεία στα οποία δεν έχουν πρόσβαση οι εμπλεκόμενοι στην παρούσα υπόθεση, δεν περιορίζει την αποδεικτική του αξία.

(234) Το γεγονός ότι η Interbrew έλαβε την απειλή της Danone στα σοβαρά αποδεικνύεται από τη μεταβολή της στάσης της αναφορικά με την επέκταση της συνεργασίας με την Alken-Maes, μετά τον Μάιο του 1994 (αιτιολογική σκέψη 56). Οι εξηγήσεις που δίνει η Danone για την αλλαγή στάσης της Interbrew δεν είναι πειστικές. Πρέπει να επισημανθεί ότι, μέχρι το 1994, οι Interbrew και Alken-Maes είχαν συνάψει συμφωνίες μόνο για τις τιμές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων και ότι η Interbrew δίσταζε να επεκτείνει τη συνεργασία με την Alken-Maes, εν μέρει διότι θεωρούσε ότι δεν είχε ανάγκη αυτή τη συνεργασία εφόσον κατείχε την πρώτη θέση στην αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 45 και 50). Το επιχείρημα της Danone ότι η Interbrew ανέλαβε την πρωτοβουλία να συνάψει σύμφωνο μη επιθετικής συμπεριφοράς επειδή επιθυμούσε να διατηρήσει τη θέση της στη βελγική αγορά μετά την εφαρμογή επιθετικής πολιτικής στον τομέα των τιμών από την Alken-Maes δεν αρκεί για να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Από τα στοιχεία του φακέλου συνάγεται ότι η Interbrew είχε καταστήσει σαφές στην Alken-Maes ότι είχε πρόθεση να αντιδράσει στα μέτρα που έλαβε για τις τιμές. Η ίδια η Danone παραδέχθηκε ότι η Alken-Maes εξαναγκάσθηκε τελικά να εγκαταλείψει την επιθετική πολιτική της στο θέμα των τιμών: αυτό στρεφόταν σε βάρος της, διότι η Interbrew αντέγραψε την πολιτική της. Το επιχείρημα της Danone ότι ο μόνος στόχος της πριν από τη συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 1994 ήταν να παρουσιάσει το νέο γενικό διευθυντή της του τμήματος ζύθου δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό, εφόσον το ίδιο άτομο είχε ήδη συναντηθεί με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Interbrew στις αρχές του 1994 (αιτιολογική σκέψη 52).

(235) Διεξοδικότερη μελέτη της γαλλικής αγοράς ζύθου δεν θα μετέβαλλε το ανωτέρω συμπέρασμα. Η άποψη του πρώην γενικού διευθυντή του τμήματος ζύθου της Danone ([246]) ότι το μερίδιο της Danone στη γαλλική αγορά ήταν μόνο 16 % είναι ανακριβής. Έγγραφο της Danone του 1995 δείχνει ότι το μερίδιο αγοράς της Kronenbourg στη Γαλλία το 1994 ήταν [...] % ([...] % για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και [...] % όσον αφορά τις πωλήσεις για επιτόπια κατανάλωση) ([247]). Επιπλέον, όχι μόνον έχει αποδειχθεί ότι η Danone απαίτησε από την Interbrew την εκχώρηση ποσότητας εκατολίτρων στην Alken-Maes απειλώντας να την εξοστρακίσει από τη γαλλική αγορά, αλλά και ότι η Interbrew έλαβε την απειλή αυτή στα σοβαρά: αν και δεν ικανοποίησε την απαίτηση εκχώρησης ποσότητας 500 000 εκατολίτρων στην Alken-Maes, η Interbrew ήταν διατεθειμένη από τη στιγμή εκείνη να επεκτείνει τις συμφωνίες της με την Alken-Maes και να μην περιορίζεται σε ανταλλαγή πληροφοριών και σε συμφωνίες μόνο για τις τιμές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων. Έρευνα για τη γαλλική αγορά δεν θα μπορούσε να αλλοιώσει το συμπέρασμα ότι η Danone είχε ασκήσει με επιτυχία πιέσεις στην Interbrew. Ακόμη και αν, μετά από παρόμοια έρευνα, αποδεικνυόταν ότι η Danone δεν θα ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει αυτές τις απειλές, το συμπέρασμα ότι η Danone άσκησε επιτυχώς πιέσεις στην Interbrew εξακολουθεί να ισχύει, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή.

(236) Τελικά, η εκχώρηση μεγάλης ποσότητας ζύθου δεν πραγματοποιήθηκε (αιτιολογικές σκέψεις 57 και 58, αλλά τα μέρη συνήψαν ανακωχή τον Ιούλιο του 1994 (αιτιολογική σκέψη 56), η οποία εξελίχθηκε, στις 9 Νοεμβρίου του ίδιου έτους, σε συνολική συμφωνία κυρίων με την κωδική ονομασία «Université de Lille» την οποία χρησιμοποιούσε ήδη η Interbrew. Από εκείνη τη χρονική στιγμή και μετά, οι επαφές μεταξύ της Interbrew και της Danone/Alken-Maes δεν περιορίζονταν πλέον στις τιμές για τις λιανικές πωλήσεις και στη μείωση των εμπορικών επενδύσεων στον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης, αλλά το περιεχόμενό τους

([244]) Βλέπε παράρτημα I της απόφασης.

([245]) Αίτηση παροχής πληροφοριών της 14ης Απριλίου 2000 (έγγραφο 37614 9723) και απάντηση της Heineken με ημερομηνία 11 Μαΐου 2000 (έγγραφο 37614 9947).

([246]) Παράρτημα της απάντησης της Danone στην κοινοποίηση αιτιάσεων.

([247]) Παράρτημα L-7β της επιστολής της Interbrew της 28ης Φεβρουαρίου 2000 (έγγραφο 37614 8996-9025).

επεκτάθηκε σημαντικά. Η συμφωνία που συνήφθη το Νοέμβριο του 1994 χωρίστηκε στα ακόλουθα μέρη: γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής, συμφωνίες για τις τιμές και τις προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, κατανομή πελατών στον τομέα Horeca [η οποία αρχικά περιοριζόταν στο «παραδοσιακό» τμήμα του τομέα ([248])] με διατήρηση του status quo, συμφωνίες για τη διαφήμιση και τις επενδύσεις στον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης και συμφωνίες σχετικά με ένα νέο σύστημα τιμών στους καταναλωτές τόσο στον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης όσο και των λιανικών πωλήσεων (αιτιολογικές σκέψεις 58 έως 68).

(237) Στη συνεδρίαση της 9ης Νοεμβρίου 1994, στην οποία έλαβαν μέρος οι Interbrew και Alken-Maes, όχι μόνο επιβεβαιώθηκε η συμφωνία κυρίων με την ονομασία «Université de Lille», αλλά συζητήθηκε και το ζήτημα σύναψης συμφωνίας για τις τιμές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων (αιτιολογική σκέψη 66). Η Danone αμφισβητεί ότι στη συνεδρίαση αυτή επετεύχθη συμφωνία για τις τιμές των λιανικών πωλήσεων (αιτιολογική σκέψη 174). Οι χειρόγραφες σημειώσεις «J=SA=A-M=275» (βλέπε υποσημείωση 79) αφορούσαν, κατά τη Danone, το συμπέρασμα της Alken-Maes και της Interbrew ότι οι διανομείς ζύθων pils τύπου lager (Jupiler, Stella και Maes) δεν ήταν δυνατό να χρεώνουν τους καταναλωτές με ποσό κατώτερο των 275 BEF ανά κιβώτιο μπίρας χωρίς να υποστούν ζημία. Όμως, αυτό το επιχείρημα της Danone δεν είναι πειστικό. Από πουθενά δεν συνάγεται ότι αυτό ήταν παρατήρηση των ζυθοποιών σχετικά με (την αποδοτικότητα) τις τιμές που εφάρμοζαν οι διανομείς. Αντίθετα, οι χειρόγραφες σημειώσεις κρατήθηκαν μετά τη φράση «Καθορισμός των τιμών των λιανικών πωλήσεων» ([249]). Επιπλέον, η συζήτηση της 9ης Νοεμβρίου 1994 αποτέλεσε συνέχεια προηγούμενων συζητήσεων του Οκτωβρίου του 1994, όπου είχε ήδη συζητηθεί το ζήτημα καθορισμού τιμών για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων (αιτιολογικές σκέψεις 60 έως 65).

(238) Η συμφωνία κυρίων του Νοεμβρίου 1994 συμπίπτει κατά κάποιον τρόπο με έκθεση που υποβλήθηκε στις 22 Νοεμβρίου 1994 για τη βελγική αγορά ζύθου, την οποία συνέταξε η εταιρεία συμβούλων Arthur D. Little κατόπιν παραγγελίας της CBB (αιτιολογική σκέψη 135). Οι Interbrew και Alken-Maes συμφώνησαν ότι θα μπορούσε να εφαρμοσθεί το μέρος της συμφωνίας αναφορικά με τις επενδύσεις για διαφήμιση στον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης, που επετεύχθη στο πλαίσιο της CBB (αιτιολογικές σκέψεις 59 και 66). Αυτό ανατέθηκε στην ομάδα εργασίας «Vision 2000» και ιδίως στις ακόλουθες υποομάδες, οι οποίες συστάθηκαν τον Ιανουάριο του 1995 και ήταν αρμόδιες για τα εξής θέματα: επενδύσεις σε διαφημιστικά υλικά, διαχείριση του συστήματος καθορισμού των τιμών παράδοσης και εργοστασίου (οι εργασίες αυτής της υποομάδας είχαν ανασταλεί λίγο μετά τη σύστασή της), επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων και εξωτερική διαφήμιση (συστάθηκε αργότερα).

(239) Κατά τα επόμενα έτη (μέχρι τον Ιανουάριο του 1998), συνεχίστηκε η εφαρμογή της συμφωνίας κυρίων. Πραγματοποιούνταν τακτικές διαβουλεύσεις μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes, στις οποίες περιστασιακά συμμετείχε η Danone, και κατά τις οποίες επανεξεταζόταν η τρέχουσα κατάσταση. Το 1995, η συμφωνία κατανομής πελατών στον τομέα των πωλήσεων για επιτόπια κατανάλωση διευρύνθηκε και στους εθνικούς πελάτες (αιτιολογική σκέψη 73). Ταυτόχρονα, υπό την προεδρία αντιπροσώπων της Interbrew και της Alken-Maes, πραγματοποιούνταν συζητήσεις σε ομάδες εργασίας, οι οποίες υπάγονταν στην ομάδα εργασίας «Vision 2000» της CBB αναφορικά με τους τρόπους μείωσης των επενδύσεων των ζυθοποιών στον τομέα της επιτόπιας κατανάλωσης (αιτιολογικές σκέψεις 133 έως 154).

(240) Από τα μέσα Μαΐου του 1995 έως τα τέλη του 1996, πραγματοποιούνταν εντατικές συνομιλίες σχετικά με ένα νέο σύστημα καθορισμού τιμών. Στην ημερήσια διάταξη των συζητήσεων περιλαμβανόταν, ειδικότερα, η διάρθρωση των τιμών και ο χρόνος έναρξης εφαρμογής αυτού του νέου συστήματος (αιτιολογικές σκέψεις 74 έως 91).

(241) Τελικά, οι συζητήσεις στο πλαίσιο της CBB, εκτός από εκείνες που αφορούσαν τις επενδύσεις σε διαφημιστικά υλικά για τον τομέα Horeca (όπως ποτήρια μπίρας και σουβέρ· βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 137), απέβησαν άκαρπες και εγκαταλείφθηκαν στα μέσα Μαΐου 1997 (αιτιολογικές σκέψεις 154 και 155).

(242) Τον Ιανουάριο του 1998, έγινε απολογισμός της συνεργασίας μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes μετά τη συμφωνία «Université de Lille» του Νοεμβρίου 1994 (αιτιολογικές σκέψεις 103 και 104). Στα «επιτεύγματα» περιλαμβάνονταν: προσαρμογή των κουπονιών διαφημιστικής πίστωσης (αποτέλεσμα των συζητήσεων στο πλαίσιο της CBB για το διαφημιστικό υλικό στον τομέα Horeca· βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 147 και 241), ο καθορισμός τιμών (και στον τομέα Horeca και των λιανικών πωλήσεων), ο σεβασμός των αμοιβαίων δεσμεύσεων των μερών (στον τομέα Horeca) και το σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής. Δεν υπήρξαν αποτελέσματα όσον αφορά τη ρύθμιση των επενδύσεων (στον τομέα Horeca), της συμμετοχής άλλων φορέων και της εξωτερικής διαφήμισης (στον τομέα Horeca, βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 241). Ταυτόχρονα, εκφράστηκε η σαφής πρόθεση να συναντώνται τρεις φορές ετησίως για να εξετάζουν τον τομέα Horeca, από τον Ιανουάριο του 1998. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι αυτό εφαρμόστηκε στην πράξη (αιτιολογικές σκέψεις 104 και 105).

([248]) Δηλαδή δεν περιλαμβάνει τους «εθνικούς πελάτες» όπως οι εταιρείες catering.

([249]) Πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα: «Preise im Einzelhandel festzusetzen»

(243) Κατά τη διάρκεια της σύμπραξης, υπήρχαν τακτικές διαβουλεύσεις και συνήφθησαν συμφωνίες για τα ακόλουθα θέματα:

α) γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής:

Τον Ιούλιο του 1994, συνήφθη σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής μεταξύ της Interbrew και της Danone με αντικείμενο τη βελγική αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 56, 104 και 112)·

β) τιμές και προσφορές στα καταστήματα λιανικής πώλησης:

ήδη από το 1993, οι Interbrew και Alken-Maes είχαν συνάψει συμφωνία για αυξήσεις τιμών και προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων· οι ρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνονταν και στη συμφωνία κυρίων του 1994 (αιτιολογικές σκέψεις 44, 46, 47, 50, 60, 64 έως 66, 107, 109 έως 112)·

γ) κατανομή πελατών στον τομέα Horeca (τόσο των «παραδοσιακών» όσο και των εθνικών πελατών):

το 1994, το ζήτημα του σεβασμού των αμοιβαίων δεσμεύσεων περιελήφθη στη συμφωνία «Université de Lille». Η συμφωνία ονομάστηκε επίσης «Project Green» το 1994. Αρχικά περιοριζόταν στους «παραδοσιακούς» πελάτες του τομέα Horeca, αλλά το 1995 επεκτάθηκε και στους εθνικούς πελάτες (αιτιολογικές σκέψεις 56, 60, 68, 73 και 111)·

δ) περιορισμός των επενδύσεων και της διαφήμισης στον τομέα Horeca:

αν και οι Interbrew και Alken-Maes είχαν συνάψει συμφωνίες για να μειωθούν οι επενδύσεις και η διαφήμιση στον τομέα Horeca μόλις από το 1994 (στο πλαίσιο της συμφωνίας «Université de Lille»), οι Interbrew και Danone είχαν ήδη συνομιλήσει για το θέμα αυτό το 1993. Το 1994, οι Interbrew και Alken-Maes συμφώνησαν να εξετάσουν το θέμα διεξοδικότερα στο πλαίσιο της CBB, το οποίο πράγματι συνέβη, τουλάχιστον μέχρι τον Μάιο του 1997 (αιτιολογικές σκέψεις 46, 47, 59, 65, 73, 107, 111 έως 112 και 133 έως 154)·

ε) το νέο μηχανισμό τιμολογήσεων στον τομέα Horeca και στον τομέα των λιανικών πωλήσεων:

ο νέος μηχανισμός τιμολόγησης είχε επίσης ήδη συζητηθεί από την Interbrew και τη Danone το 1993, ενώ από το 1994 περιελήφθη στη συμφωνία «Université de Lille». Από τον Μάιο του 1995 έως το Νοέμβριο του 1997, η συμφωνία εφαρμοζόταν όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών και, ιδίως το 1996, πραγματοποιήθηκαν εντατικές συνομιλίες μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes (αιτιολογικές σκέψεις 45, 47, 65, 76, 78, 84, 84 έως 91 και 100)·

στ) η ανταλλαγή πληροφοριών για τις πωλήσεις στον τομέα Horeca και των λιανικών πωλήσεων:

τουλάχιστον από τα τέλη του 1991 έως τον Νοέμβριο του 1999, οι Interbrew και Alken-Maes αντάλλασσαν πληροφορίες για τις πωλήσεις σε μηνιαία βάση. Από το 1992 και μετά, τα αριθμητικά στοιχεία ήταν εκφρασμένα σε ποσότητες (ενώ προηγουμένως εκφράζονταν σε ποσοστά), ανά κατηγορία ζύθου, δίκτυο διανομής και μορφή συσκευασίας (σημείο 4.4).

(244) Όλες οι εν λόγω συμφωνίες και μορφές διαβούλευσης είναι αλληλοσυνδεόμενες. Αρχικά, το 1993, οι Interbrew και Alken-Maes είχαν συνάψει συμφωνίες αναφορικά με τις τιμές και τις προσφορές στα σημεία λιανικών πωλήσεων. Κατά την περίοδο εκείνη, οι Interbrew και Danone συζητούσαν επίσης τη δυνατότητα να επεκτείνουν τη «συνεργασία» στο Βέλγιο, το ζήτημα της μείωσης των εμπορικών επενδύσεων και των επενδύσεων στον τομέα Horeca καθώς και για το νέο σύστημα τιμολογήσεων (αιτιολογικές σκέψεις 45 έως 47). Στο πλαίσιο της συμφωνίας «Université de Lille», που συνήφθη το 1994 και τέθηκε σε εφαρμογή με πίεση της Danone, δεν εξετάστηκαν μόνον όλα τα ανωτέρω ζητήματα, αλλά συνήφθη και συμφωνία για την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca. Το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών της Interbrew και της Alken-Maes και η συνακόλουθη «ποιότητα των πληροφοριών για την αγορά» είχε καθοριστική σημασία για την εφαρμογή αυτών των συμφωνιών (αιτιολογικές σκέψεις 122 και 124).

(245) Οι προαναφερθείσες συμφωνίες και συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν στο ανώτατο επίπεδο διευθυντών των εμπλεκόμενων εταιρειών. Από την Interbrew συμμετείχαν κυρίως ο διευθύνων σύμβουλος, ο διευθυντής Ευρώπης/Ασίας Ειρηνικού/Αφρικής, ο γενικός διευθυντής για το Βέλγιο, ο διευθυντής για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και ο διευθυντής μάνατζμεντ για τον τομέα Horeca. Από την Alken-Maes συμμετείχαν κυρίως ο γενικός διευθυντής, ο διευθυντής για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων και ο διευθυντής για τον τομέα Horeca και από τη Danone ο πρόεδρος και ο γενικός διευθυντής καθώς και ο γενικός διευθυντής του τμήματος ζύθου.

(246) Η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes που συνιστούσαν νόθευση του ανταγωνισμού έγινε παραδεκτή από (αντιπροσώπους των) Interbrew και Alken-Maes, αφού προηγουμένως η Επιτροπή είχε άρχισε τη διενέργεια έρευνας (αιτιολογικές σκέψεις 106 έως 112 και 125).

(247) Η δικαιολογία την οποία έδωσε η Danone αναφορικά με τις συμφωνίες για τις τιμές το 1993 και την ανταλλαγή πληροφοριών είναι ότι, μέχρι την 1η Μαΐου 1993, οι τιμές στο Βέλγιο ήταν ελεγχόμενες (αιτιολογικές σκέψεις 171 έως 172). Όμως, τα επιχειρήματα της Danone πρέπει να απορριφθούν για τους ακόλουθους λόγους. Το σύστημα ελέγχου των τιμών ζύθου στο Βέλγιο εφαρμοζόταν μόνο μέχρι την 1η Μαΐου 1993. Επιπλέον, οι νομοθετικές

διατάξεις επέτρεπαν στις εταιρείες να υποβάλλουν δηλώσεις αύξησης των τιμών είτε ατομικά είτε συλλογικά. Οι ζυθοποιίες ήταν, συνεπώς, ελεύθερες να υποβάλλουν ατομικές δηλώσεις. Εντούτοις, σε περίπτωση που επέλεγαν να υποβάλουν συλλογική αίτηση, αυτή έπρεπε να υποβληθεί μέσω της επαγγελματικής τους οργάνωσης. Αυτό σημαίνει ότι η πρόθεση του νομοθέτη δεν ήταν σε καμία περίπτωση να υποβάλλουν οι εταιρείες από κοινού δήλωση, δηλαδή χωρίς τη συμφωνία μιας επαγγελματικής οργάνωσης ή να ζητούν συλλογικά αύξηση των τιμών. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα μέλη της CBB ήταν ελεύθερα να καθορίσουν σε ποιον βαθμό και ποια χρονική στιγμή θα εφάρμοζαν την επιτρεπόμενη αύξηση των τιμών. Ακόμη και αν η Επιτροπή αποδεχόταν —που δεν το αποδέχεται— ότι το σύστημα ελέγχου των τιμών ήταν αυτό που ωθούσε τους ζυθοποιούς να συζητούν για τις τιμές, έχει σημασία να επισημανθεί ότι η CBB υπέβαλε συλλογική αίτηση για αύξηση των τιμών για τελευταία φορά στις 23 Δεκεμβρίου 1992. Η συμφωνία της 28ης Ιανουαρίου 1993 (αιτιολογική σκέψη 44) πραγματοποιήθηκε μετά από αυτή την ημερομηνία και, συνεπώς, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ως συμφωνία μεταξύ ζυθοποιών στο πλαίσιο της CBB με αντικείμενο τη συλλογική δήλωση για αύξηση των τιμών. Αυτό συνάγεται με σαφήνεια και από την απάντηση της Danone στην κοινοποίηση αιτιάσεων, στην οποία η Danone αναφέρεται σε συνεδριάσεις με τους αντιπροσώπους ζύθου. Εξίσου σημαντική είναι η άδεια που εξέδωσε στις 6 Φεβρουαρίου 1993 το αρμόδιο υπουργείο για αύξηση των τιμών, υπό τη σαφή προϋπόθεση ότι δεν θα υπήρχε νέα προσαρμογή των τιμών εντός του 1993 (αιτιολογική σκέψη 10). Κατά συνέπεια, ο έλεγχος των τιμών δεν μπορεί κατά κανένα τρόπο να αποτελέσει δικαιολογία για τους περιορισμούς του ανταγωνισμού ως προς τις τιμές ([250]).

(248) Όμως, ο έλεγχος των τιμών δεν δικαιολογεί ούτε την ανταλλαγή πληροφοριών. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι η αίτηση για αύξηση των τιμών έπρεπε να συνοδεύεται με λεπτομερείς πληροφορίες. Όμως, οι ζυθοποιίες όφειλαν να κοινοποιούν αυτά τα στοιχεία στη CBB, η οποία υπέβαλε τη συλλογική αίτηση, και όχι να τα ανταλλάσσουν μεταξύ τους. Επιπλέον, οι πληροφορίες αυτές παρέχονταν στη CBB μόνον όταν επρόκειτο να υποβληθεί αίτηση για αύξηση των τιμών και όχι κάθε μήνα, όπως συνέβαινε στην περίπτωση της Interbrew και της Alken-Maes. Επιπλέον, η Danone παραδέχθηκε ότι η ανταλλαγή πληροφοριών δεν γινόταν στο πλαίσιο του ελέγχου των τιμών, αλλά ξεκίνησε όταν η Alken-Maes, μετά από απεργία στην Interbrew το 1989, πραγματοποίησε παραδόσεις ζύθου Interbrew σε συμβεβλημένα με την Interbrew καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης. Η Επιτροπή έχει λάβει επίσης υπόψη το γεγονός ότι ο έλεγχος τιμών για τον τομέα του ζύθου καταργήθηκε από την 1η Μαΐου 1993.

([250]) Βλέπε επίσης απόφαση της Επιτροπής της 10ης Ιουλίου 1986 (IV/31.371 — Bitumineuze dakbedekking) (ΕΕ L 232 της 19.8.1986, σ. 15).

(249) Για να δικαιολογήσει τις συμφωνίες κατανομής των αγορών, η Danone ισχυρίζεται ότι η Interbrew καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση της σε βάρος της Alken-Maes, προσπαθώντας να αναγκάσει καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης που είχαν σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας με την Alken-Maes να λύσουν τη σύμβαση, μεταξύ άλλων πραγματοποιώντας πωλήσεις ζύθου σε τιμές κάτω του κόστους. Η Alken-Maes προσπάθησε να πείσει την Interbrew να σταματήσει αυτή την καταχρηστική συμπεριφορά, με αποτέλεσμα να καταλήξουν σε συμφωνία σεβασμού των συμβάσεων της κάθε μιας με τα καταστήματα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό δεν δικαιολογεί τις συμφωνίες κατανομής των αγορών. Σε καμία περίπτωση ο επιδιωκόμενος στόχος δεν είναι να συνάπτουν οι εταιρείες αμοιβαίες συμφωνίες μη επιθετικής συμπεριφοράς, παραβιάζοντας με τον τρόπο αυτό το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ, για να θέσουν τέρμα σε μια ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 82. Επίσης, το γεγονός ότι η Επιτροπή κίνησε, στο μεταξύ, διαδικασία έρευνας για να διαπιστώσει την ενδεχόμενη διάπραξη παράβασης του άρθρου 82 εκ μέρους της Interbrew, δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι η προαναφερθείσα συμπεριφορά της Interbrew πρέπει να θεωρείται ως παράβαση των διατάξεων αυτού του άρθρου.

6.3.2. *Η σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα*

(250) Κατά το διάστημα από το φθινόπωρο/χειμώνα του 1997 έως το θέρος του 1998 πραγματοποιήθηκαν τέσσερις συνεδριάσεις με αντικείμενο τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα (αιτιολογική σκέψη 156).

(251) Στις συνεδριάσεις αυτές, οι συζητήσεις των εμπλεκόμενων βέλγων ζυθοποιών αφορούσαν το τμήμα της αγοράς ζύθων που πωλούνται με ιδιωτική ετικέτα στο Βέλγιο και, ιδίως, τους πελάτες και τις τιμές. Αναφορικά με τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα στο Βέλγιο, αντάλλαξαν επίσης πληροφορίες για όλα τα ζητήματα που αφορούν τους πελάτες και τις ποσότητες (που αντιστοιχούν σε πελάτες) και ενδεχομένως και τις τιμές (αιτιολογικές σκέψεις 157, 159 και 160). Οι συζητήσεις και ανταλλαγές πληροφοριών είχαν στόχο την κατανομή των πελατών στο Βέλγιο και τη σύναψη συμφωνίας ή διαβουλεύσεων για τις τιμές (αιτιολογικές σκέψεις 157 και 159 έως 161).

(252) Η Martens αρνείται ότι αυτό ήταν το αντικείμενο των συζητήσεων (αιτιολογική σκέψη 203). Όμως, από τις δηλώσεις (πρώην) απασχολουμένων της Interbrew καθίσταται σαφές ότι στις συνεδριάσεις με αντικείμενο τις πωλήσεις ζύθου με το σήμα του καταστήματος συζητήθηκαν και τα θέματα της κατανομής των πελατών και του επιπέδου των τιμών (η Martens συμμετείχε σε όλες τις συνεδριάσεις). Η απάντηση της Haacht σε αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής επιβεβαιώνει ότι το επίπεδο των τιμών ήταν το αντικείμενο των τεσσάρων συνεδριάσεων. Το ότι το συμπέρασμα αυτό δεν βασίζεται σε λανθασμένη ερμηνεία αυτών των δηλώσεων καθίσταται σαφές και από τις γραπτές

απαντήσεις της Haacht και της Interbrew στην κοινοποίηση αιτιάσεων, με τις οποίες παραδέχονται ότι τα θέματα των τιμών και της κατανομής πελατών συζητήθηκαν όντως στις συνεδριάσεις. Πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι η Danone, στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η οποία υπεβλήθη και για λογαριασμό της Alken-Maes, δεν αρνήθηκε ότι κατά τις συνεδριάσεις αυτές συζητήθηκαν και τα θέματα των τιμών και της κατανομής των πελατών.

(253) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το αποδεικτικό στοιχείο της εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ των τεσσάρων ζυθοποιών έγκειται αποκλειστικά στις δηλώσεις των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, αλλά δεν συμφωνεί με τον ισχυρισμό της Martens ότι αυτό δεν είναι αρκετό για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι διαπράχθηκε παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ. Δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό το επιχείρημα της Martens ότι οι δηλώσεις της Interbrew είναι αναξιόπιστες, λόγω της εμπλοκής της σε άλλες διαδικασίες που έχει κινήσει η Επιτροπή για θέματα ανταγωνισμού (αιτιολογική σκέψη 203). Η απάντηση της Haacht επιβεβαιώνει την άποψη της Επιτροπής, η οποία δεν αμφισβητήθηκε ούτε από τη Danone ούτε από την Alken-Maes. Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι κάθε παράβαση και οι συνέπειές της για την (τις) εμπλεκόμενη(-ες) επιχείρηση(-εις) εκτιμάται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

(254) Αν και δεν είναι δυνατό, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, να διαπιστωθεί με βεβαιότητα ότι υπήρξε συμφωνία μεταξύ των τεσσάρων ζυθοποιών, έχει οπωσδήποτε αποδειχθεί ότι υπήρξε εναρμονισμένη πρακτική. Οι συνεδριάσεις είχαν στόχο να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών στην αγορά και να υπαγορεύσουν τη συμπεριφορά που έπρεπε να ακολουθήσουν στην αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 157 και 159 έως 161). Στις συνεδριάσεις δεν ανταλλάσσονταν μόνο πληροφορίες, αλλά συζητούνταν θέματα που αφορούν τις τιμές και τους πελάτες. Από τις δηλώσεις της Interbrew και της Haacht είναι σαφές ότι στόχος των συνεδριάσεων ήταν, κατ' αρχήν, να αποτραπεί ένας πόλεμος τιμών και να καθορισθεί η στάση στο θέμα των τιμών και, δεύτερον, να γίνει κατανομή πελατών με το να μην υποβάλλονται (πραγματικές) προσφορές σε πελάτες άλλων ζυθοποιών. Στον βαθμό που οι στόχοι αυτών των συνεδριάσεων ήταν σαφώς κατά του ανταγωνισμού, δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί ότι είχαν και δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό.

(255) Εφόσον έχει διαπιστωθεί ότι η Martens έλαβε όντως μέρος στις συνεδριάσεις, ο χαρακτήρας των οποίων ήταν προδήλως σε βάρος του ανταγωνισμού, πρέπει να θεωρηθεί ότι με τη συμμετοχή της αποσκοπούσε στον περιορισμό του ανταγωνισμού, εκτός αν η εταιρεία είναι σε θέση να αποδείξει ότι είχε πράγματι δηλώσει στους ανταγωνιστές της ότι συμμετείχε σε αυτές με διαφορετικό πνεύμα ([251]). Όμως, η Martens δεν μπόρεσε να αποδείξει κάτι τέτοιο. Επιπλέον, δεν έπαψε να συμμετέχει στη σύμπραξη στον τομέα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα μετά την πρώτη συνεδρίαση, αλλά συμμετείχε και στις επόμενες συνεδριάσεις και μάλιστα προσπάθησε, λόγω των δραστηριοτήτων της στην ολλανδική αγορά, να προσκαλέσει στις συνεδριάσεις και ολλανδούς ζυθοποιούς.

(256) Η Martens αρνείται ότι μετέβαλε τη στάση της στην αγορά λόγω της συμμετοχής της στις συνεδριάσεις (αιτιολογική σκέψη 206). Σύμφωνα με το Δικαστήριο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το τεκμήριο, με την επιφύλαξη της αποδείξεως του εναντίου, ότι οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν μέρος σε διαβουλεύσεις και εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που ανταλλάσσουν με τους ανταγωνιστές τους με στόχο να καθορίσουν τη συμπεριφορά τους στην αγορά ([252]). Όμως, από τα στοιχεία που έδωσε η Martens συνάγεται μόνον ότι η Martens δεν εφάρμοσε στην πράξη τα αποτελέσματα των συνεδριάσεων, δηλαδή της ανταλλαγής πληροφοριών και των συζητήσεων για τους πελάτες που είχαν στόχο να μην ξεσπάσει πόλεμος τιμών στον τομέα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα και την κατανομή πελατών ([253]).

(257) Είναι μάταιο να επικαλείται η Martens την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ([254]) (αιτιολογική σκέψη 209). Σύμφωνα με την παράγραφο 6, η ανακοίνωση εφαρμόζεται και στις εναρμονισμένες πρακτικές. Κατά συνέπεια, και στην περίπτωση των εναρμονισμένων πρακτικών, για να εκτιμηθεί αν πρέπει να εφαρμοστεί η ανακοίνωση πρέπει να λαμβάνονται ως βάση τα συνολικά μερίδια αγοράς όλων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων.

(258) Είναι εξίσου άσκοπο να επικαλείται η Martens την απόφαση του Δικαστηρίου για την υπόθεση John Deere (αιτιολογική σκέψη 207). Στην παρούσα υπόθεση, σε αντίθεση με την υπόθεση John Deere, δεν υπάρχει απλή ανταλλαγή πληροφοριών: οι ζυθοποιοί συζητούσαν επίσης για τις τιμές και τα μερίδια αγορών.

([251]) Απόφαση στην υπόθεση Hüls, παράγραφος 155, βλέπε υποσημείωση 229.

([252]) Απόφαση στην υπόθεση Hüls, παράγραφος 162, βλέπε υποσημείωση 229.

([253]) Απόφαση στην υπόθεση Anic, παράγραφος 127, βλέπε υποσημείωση 242.

([254]) Βλέπε υποσημείωση 232.

(259) Ο ισχυρισμός της Martens ότι η Επιτροπή οφείλει να αποδείξει ότι υπήρχε παράλληλη συμπεριφορά στο θέμα των τιμών (αιτιολογική σκέψη 208) βασίζεται σε λανθασμένη ερμηνεία της απόφασης την οποία επικαλείται η εταιρεία. Στην υπόθεση Zinc Producer Group, η Επιτροπή θεώρησε ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, η παράλληλη συμπεριφορά σε θέματα τιμών, χωρίς απευθείας επαφές μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, δεν είναι επαρκές αποδεικτικό στοιχείο εναρμονισμένης πρακτικής. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να συναχθεί από την εν λόγω απόφαση ότι η ύπαρξη αποδεικτικών στοιχείων για συνεδριάσεις δεν είναι από μόνη της επαρκής για να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι διαπράττεται παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ.

(260) Το γεγονός ότι οι συνεδριάσεις με αντικείμενο τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα οργανώθηκαν λόγω του αιτήματος της Fedis για την καταβολή επιδόματος διαλογής, όπως επεσήμανε η Danone (αιτιολογική σκέψη 176), δεν δικαιολογεί το ότι οι συζητήσεις αφορούσαν τις τιμές και τους πελάτες και την ανταλλαγή πληροφοριών. Για να ανταποκριθούν στο αίτημα της Fedis, θα ήταν αρκετό οι ζυθοποιοί που παράγουν μπίρες οι οποίες πωλούνται με ιδιωτική ετικέτα να ανακοινώσουν τα στοιχεία για τις ποσότητες σε έναν ουδέτερο τρίτο, όπως η CBB, η οποία θα συνένωνε τα επιμέρους δεδομένα σε μια συνολική μελέτη.

6.4. **Περιορισμός του ανταγωνισμού**

(261) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ αναφέρει ρητά ότι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές οι οποίες (μεταξύ άλλων) συνίστανται:

— στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής, ή

— στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού

περιορίζουν τον ανταγωνισμό.

(262) Αυτοί ήταν οι βασικοί στόχοι των οριζόντιων συμφωνιών στη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes. Εφόσον η τιμή είναι το βασικό μέσο ανταγωνισμού, οι ξεχωριστές μυστικές συμφωνίες και μηχανισμοί που συνήψαν και εφάρμοσαν οι παραγωγοί είχαν όλα ως τελικό στόχο να αυξηθούν οι τιμές προς όφελός τους και να διαμορφωθούν σε επίπεδο ανώτερο από εκείνο που θα επετύγχαναν υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού. Η συμφωνία για τον σεβασμό των αμοιβαίων δεσμεύσεων και των εθνικών πελατών (αιτιολογικές σκέψεις 60, 68, 73 και 111) πρέπει να θεωρηθεί ως συμφωνία κατανομής πελατών στον τομέα Horeca και, κατά συνέπεια, ως συμφωνία κατανομής των αγορών, η οποία θεωρείται ρητά ως περιοριστική του ανταγωνισμού από το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(263) Οι συμφωνίες κατανομής των αγορών και οι συμφωνίες για τις τιμές αποτελούσαν τους πραγματικούς στόχους της σύμπραξης για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα. Εφόσον η τιμή αποτελεί το βασικό μέσο ανταγωνισμού, και σε αυτή την περίπτωση οι διαφορετικές συμπεριφορές που υιοθέτησαν οι παραγωγοί είχαν όλες ως τελικό τους στόχο να αυξηθούν οι τιμές προς όφελός τους και να διαμορφωθούν σε επίπεδο ανώτερο από εκείνο το οποίο θα επετύγχαναν υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού.

(264) Η κατανομή των αγορών και ο καθορισμός των τιμών περιορίζουν τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(265) Τα σημαντικότερα στοιχεία των (συνόλων) συμφωνιών, συμφώνων και πρακτικών που μπορεί να θεωρηθούν ότι συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού είναι τα ακόλουθα:

Η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes

Η τακτική συμμετοχή σε συνεδριάσεις και οι λοιπές επαφές μεταξύ διευθυντικών στελεχών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, με στόχο να συμφωνήσουν και να εφαρμόσουν/τροποποιήσουν τους ακόλουθους περιορισμούς:

α) γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής·

β) άμεση και έμμεση συμφωνία ή διαβούλευση για τις τιμές και τις προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων·

γ) η κατανομή πελατών στον τομέα Horeca (τόσο των «παραδοσιακών» όσο και των εθνικών πελατών)·

δ) ο περιορισμός των επενδύσεων και της διαφήμισης στον τομέα Horeca·

ε) η συμφωνία για τη διαμόρφωση νέας διάρθρωσης των τιμών, τόσο στον τομέα Horeca όσο και στον τομέα λιανικών πωλήσεων·

στ) η ανταλλαγή πληροφοριών για τις πωλήσεις και για τον τομέα Horeca και για τις λιανικές πωλήσεις.

Η σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα

α) η διαβούλευση όσον αφορά την κατανομή των πελατών και τις τιμές·

β) η ανταλλαγή πληροφοριών για τους πελάτες.

(266) Επειδή στόχος των προαναφερόμενων συμφωνιών και πρακτικών ήταν σαφώς ο περιορισμός του ανταγωνισμού, δεν είναι απαραίτητο να διερευνηθεί σε ποιον βαθμό συνέβαλαν στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, προκειμένου να αποφασιστεί εάν υπήρξε παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ([255]). Πρέπει, στο σημείο αυτό, να επισημάνουμε ότι οι αναφερόμενοι στην αιτιολογική σκέψη 265) περιορισμοί του ανταγωνισμού αποτελούν απλώς συστατικά στοιχεία της σύμπραξης μεταξύ των Interbrew/Alken-Maes, αφενός, και της σύμπραξης για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα, αφετέρου, και ότι η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes και η σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστούν χωριστή παράβαση.

6.5. **Επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών**

(267) Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για να μπορεί μια συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών ή πραγματικών αντικειμενικών στοιχείων να επιτρέπει να θεωρηθεί με αρκετή πιθανότητα ότι μπορεί να επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, τα εμπορικά ρεύματα μεταξύ των κρατών μελών ([256]).

(268) Η εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ σε περίπτωση σύμπραξης δεν περιορίζεται στο τμήμα εκείνο των πωλήσεων των εμπλεκομένων που αφορά πράγματι τη μεταφορά εμπορευμάτων από ένα κράτος μέλος στο άλλο. Ούτε είναι απαραίτητο, για να τεθούν σε εφαρμογή οι εν λόγω διατάξεις, να αποδειχθεί ότι η ατομική συμπεριφορά του κάθε εμπλεκόμενου, διαχωριζόμενη από τη σύμπραξη στο σύνολό της, έχει επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ([257]).

(269) Από τις αιτιολογικές σκέψεις 19 και 21 συνάγεται σαφώς ότι, ακόμη και βάσει των στοιχείων που έδωσε η Interbrew, σημαντικές ποσότητες ζύθου εισάγονται και εξάγονται από το Βέλγιο. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των συναλλαγών πραγματοποιείται από και προς τα άλλα κράτη μέλη.

(270) Οι αποκλίσεις στις τιμές μεταξύ του Βελγίου και των άλλων κρατών μελών ενδέχεται να προκαλούν, και πράγματι προκαλούν, παράλληλες εμπορικές ροές (αιτιολογικές σκέψεις 19 και 20).

(271) Ο απώτερος στόχος της σύμπραξης Interbrew/Alken-Maes ήταν να διαμορφωθούν οι τιμές σε επίπεδο ανώτερο από αυτό που θα επιτυγχανόταν υπό φυσιολογικές συνθήκες ανταγωνισμού. Και μόνο για το λόγο αυτό, μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτή η σύνθετη σύμπραξη επηρέασε, άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, τις εμπορικές ροές μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, πρέπει επίσης να γίνουν οι ακόλουθες παρατηρήσεις αναφορικά με τη σύμπραξη. Η σύμπραξη πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο των σχέσεων στη γαλλική αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 51 έως 55). Η γαλλική μητρική εταιρεία της Alken-Maes διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στη σύμπραξη.

(272) Δεύτερον, η μερική εφαρμογή της σύμπραξης στο πλαίσιο της CBB πρέπει επίσης να εξετασθεί υπό το φως της μελέτης «Scenario 2000» τη διενέργεια της οποίας ανέθεσε η CBB στην Arthur D. Little. Η μελέτη αυτή εντάσσεται κυρίως στο άνοιγμα των εσωτερικών συνόρων της Ευρώπης και στις συνέπειές του για τη βελγική αγορά. Ένας από τους στόχους της μελέτης ήταν να κατανοηθεί η εξέλιξη του εμπορίου ζύθου και του τομέα Horeca στο Βέλγιο, προκειμένου να μπορέσουν οι ζυθοποιίες να επεξεργαστούν την εμπορική στρατηγική τους (αιτιολογική σκέψη 129).

(273) Για τους ανωτέρω λόγους, οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που συνδέονται με τη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes είναι δυνατό να εκτρέψουν τις εμπορικές ροές στον τομέα του ζύθου από αυτές που θα ήταν κάτω από διαφορετικές συνθήκες. Η Επιτροπή οφείλει, συνεπώς, να διαπιστώσει ότι οι περιορισμοί του ανταγωνισμού μπορεί να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ([258]).

(274) Στόχος της σύμπραξης για τον τομέα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα ήταν ο καθορισμός των τιμών σε υψηλότερο επίπεδο από αυτό που θα επιτυγχανόταν υπό φυσιολογικές συνθήκες ανταγωνισμού. Αλλά και σε αυτή την περίπτωση, και μόνο γι' αυτό το λόγο, μπορεί να θεωρηθεί ότι η σύμπραξη είχε άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική επίδραση στις εμπορικές ροές μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, οι εμπλεκόμενες στη σύμπραξη εταιρείες δημιούργησαν σύνδεση με γειτονικές αγορές (των Κάτω Χωρών, του Λουξεμβούργου και της Γερμανίας). Σε δύο από τις συνεδριάσεις έλαβαν μέρος και ολλανδοί παραγωγοί ζύθου που πωλείται με ιδιωτική ετικέτα (αιτιολογικές σκέψεις 156, 157 και 159).

(275) Για τους ανωτέρω λόγους, οι προαναφερθέντες περιορισμοί του ανταγωνισμού στον τομέα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα μπορεί να προκαλέσουν εκτροπή των εμπορικών ροών στον τομέα του ζύθου σε σχέση με την κατάσταση που θα επικρατούσε κάτω από διαφορετικές συνθήκες. Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι οι περιορισμοί του ανταγωνισμού μπορεί να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ([259]).

([255]) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 123/83 BNIC κατά Guy Clair, Συλλογή 1985, σ. 391 και την απόφαση του Πρωτοδικείου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-68/89, T-77/89 και T-78/89 Società Italiana Vetro κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1403.

([256]) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 42/84 Remia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, παράγραφος 22.

([257]) Απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-13/89 Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992. σ. II-1021, παράγραφος 304.

([258]) Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 209 έως 215 και 218/78 Van Lenewyck κατά Επιτροπής, Συλλογή 1980, σ. 3125, παράγραφοι 171 έως 173.

([259]) Απόφαση στις υποθέσεις Van Lenewyck, παράγραφοι 171 έως 173, βλέπε υποσημείωση 258.

6.6. **Άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ**

(276) Οι συμφωνίες και πρακτικές που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας απόφασης υιοθετήθηκαν με μυστικότητα και δεν κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να εξαιρεθούν από την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Εν πάση περιπτώσει, οι πρακτικές των εμπλεκόμενων εταιρειών δεν πληρούν, κατ' αρχήν, τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, εφόσον τα διάφορα μέρη της σύμπραξης και ο συνδυασμός τους στρέφονται σαφώς κατά του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της πληροφορίες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι όροι για τη χορήγηση ατομικής εξαίρεσης.

7. **ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ**

(277) Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις εταιρείες που είναι άμεσα εμπλεκόμενες στις παραβάσεις.

(278) Για τη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes αποδέκτες της απόφασης είναι οι Interbrew και Alken-Maes. Επειδή η Danone είχε τον έλεγχο της Alken-Maes κατά τη διάρκεια της παράβασης και συμμετείχε και η ίδια σε αυτήν, η παρούσα απόφαση απευθύνεται και στη Danone.

(279) Αν και μέρος της σύμπραξης εκτελέστηκε στο πλαίσιο της CBB, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι και η ίδια η CBB συμμετείχε στην παράβαση. Οι Interbrew και Alken-Maes χρησιμοποίησαν τη CBB μόνον ως πλαίσιο για να επεξεργασθούν λεπτομερέστερα και να εφαρμόσουν τις διμερείς συμφωνίες της σύμπραξης. Κατά συνέπεια, η CBB δεν συμμετείχε η ίδια στη σύμπραξη ([260]).

(280) Όσον αφορά τη σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα, αποδέκτες της απόφασης είναι οι Interbrew και Alken-Maes NV, μαζί με τις Haacht και Martens. Αν και η Danone κατείχε κατά την περίοδο εκείνη τον έλεγχο της Alken-Maes, η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της αποδεικτικά στοιχεία ότι και αυτή εμπλεκόταν πράγματι στη σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα. Κατά συνέπεια, η παρούσα απόφαση δεν απευθύνεται στη Danone όσον αφορά τη σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα.

8. **ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ**

8.1. **Η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes**

(281) Η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη της σύμπραξης Interbrew/Alken-Maes τουλάχιστον κατά την περίοδο από 28 Ιανουαρίου 1993 έως και 28 Ιανουαρίου 1998 (αιτιολογικές σκέψεις 44 και 103). Στις 28 Ιανουαρίου 1993 υποβλήθηκε αναφορά για μια πρώτη συνεδρίαση η οποία είχε σαφή στόχο σε βάρος του ανταγωνισμού. Στις 28 Ιανουαρίου 1998 πραγματοποιήθηκε η τελευταία συνεδρίαση στο πλαίσιο της σύμπραξης, για την οποία η Επιτροπή διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία. Η διάρκεια της παράβασης είναι συνεπώς πέντε έτη και μία ημέρα. Είναι βέβαιο ότι η ανταλλαγή πληροφοριών άρχισε νωρίτερα και τερματίστηκε αργότερα, αλλά εφόσον η παρούσα διαδικασία κινήθηκε επισήμως με την έκδοση της κοινοποίησης αιτιάσεων της Επιτροπής στις 29 Σεπτεμβρίου 2000, αφορά αποκλειστικά τη διάρκεια ύπαρξης της σύμπραξης στο σύνολό της. Δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι πραγματοποιήθηκε όντως η προγραμματισθείσα συζήτηση για τον τομέα Horeca, η οποία αναφέρεται στις σημειώσεις του διευθυντή μάρκετινγκ για το Βέλγιο (αιτιολογική σκέψη 104, σημείο 3).

(282) Η Danone αμφισβητεί ότι η παράβαση διήρκεσε επί τόσο μεγάλο διάστημα. Σύμφωνα με τη Danone, οι συζητήσεις μεταξύ της Alken-Maes και Interbrew άρχισαν μόλις στις 12 Οκτωβρίου 1994 και είχαν ήδη τερματισθεί τον Ιούλιο 1996, όταν η Interbrew αποφάσισε να θέσει σε εφαρμογή το νέο σύστημα τιμολογήσεων από την 1η Ιανουαρίου 1997. Όμως, το επιχείρημα αυτό αγνοεί τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στην κατοχή της η Επιτροπή για τις προγενέστερες συζητήσεις ανάμεσα στην Alken-Maes και την Interbrew, οι οποίες άρχισαν στις 28 Ιανουαρίου 1993. Όπως έχει ήδη εξηγηθεί ανωτέρω, οι δικαιολογίες της Danone για τις συζητήσεις αυτές είναι άσκοπες (αιτιολογικές σκέψεις 247 και 248). Το γεγονός ότι κατά τη συνάντηση μεταξύ της Alken-Maes και της Interbrew της 28ης Ιανουαρίου 1998 εξετάστηκαν μόνο οι συμφωνίες της 12ης Οκτωβρίου 1994 δεν έχει καμία σημασία. Σε εκείνη τη συνεδρίαση, οι Interbrew και Alken-Maes συζήτησαν τις υφιστάμενες συμφωνίες μεταξύ τους. Το γεγονός ότι, λόγω των περιστάσεων, δεν δόθηκε συνέχεια σε εκείνη τη συζήτηση δεν σημαίνει ότι η συνάντηση εκείνη δεν εντασσόταν στο πλαίσιο των υφισταμένων συμφωνιών και διαβουλεύσεων μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes.

(283) Σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της Danone, η σύμπραξη Interbew/Alken-Maes δεν τερματίστηκε τον Ιούλιο του 1996. Η Interbrew παραδέχθηκε ότι η παράβαση διήρκεσε μέχρι τον Ιανουάριο του 1998 (αιτιολογική σκέψη 111) και ένας από τους απασχολούμενους της Alken-Maes που έλαβε μέρος στις συζητήσεις για τον καθορισμό των τιμών κατά την περίοδο εκείνη ανέφερε ότι η συνεργασία με την Interbrew έπαψε το Νοέμβριο του 1997 (αιτιολογική σκέψη 100). Η Επιτροπή διαθέτει επίσης αποδεικτικά στοιχεία ότι συζητήσεις στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes πραγματοποιήθηκαν στις 9 Δεκεμβρίου 1996 (τηλεφωνικά), στις 17 Απριλίου 1997 και στις 28 Ιανουαρίου 1998 (αιτιολογικές

([260]) Βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 89/85, 104/85, 116/85, 117/85 και 125-129/85 Ξυλοπολτός, Συλλογή 1988, σ. 5193, παράγραφοι 24 έως 27.

σκέψεις 91, 95, 96, 103 και 104). Το ότι η Alken-Maes είχε επίσης αναθέσει κατά την περίοδο εκείνη τη διενέργεια μελέτης για το (σχέδιο) σύστημα τιμολόγησης της Alken-Maes και της Interbrew δεν θίγει το συμπέρασμα ότι η παράβαση συνεχίστηκε, δεδομένων των προαναφερθέντων αποδεικτικών στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή.

(284) Σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται η Danone, το αντικείμενο της συζήτησης της 17ης Απριλίου 1997 ήταν ο συντονισμός της συμπεριφοράς της Interbrew και της Alken-Maes/Danone στην αγορά. Με βάση τη δήλωση της Interbrew για το περιεχόμενο αυτής της συζήτησης (αιτιολογική σκέψη 96), δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό ότι αυτό που συζητήθηκε ήταν η ενδεχόμενη εξαγορά της Kronenbourg/Alken-Maes από την Interbrew, το οποίο δεν έχει αποδειχθεί από τη Danone.

(285) Σύμφωνα με τις σημειώσεις του αντιπροσώπου της Interbrew ο οποίος έλαβε μέρος στη συζήτηση της 28ης Ιανουαρίου 1998, το αντικείμενο της συνάντησης ήταν οι σχέσεις ανάμεσα στην Interbrew και την Alken-Maes. Δεν εξετάστηκαν μόνο τα αποτελέσματα της συνεργασίας, αλλά και τρέχοντα ζητήματα και η μέθοδος διαβουλεύσεων (αιτιολογική σκέψη 104). Δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτή η δήλωση της Danone ότι στη συνάντηση της 28ης Ιανουαρίου 1998 έλαβαν μέρος μια ζυθοποιία (η Alken-Maes) και ο διανομέας της για την περιοχή των Βρυξελλών (Interbrew). Αλλά αυτό δεν συνάγεται ούτε και από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή. Αντίθετα, καθίσταται σαφές από δηλώσεις αντιπροσώπων τόσο της Interbrew όσο και της Alken-Maes ότι η συζήτηση ήταν ατελέσφορη και ότι μετά από αυτήν σταμάτησαν οι περαιτέρω επαφές (αιτιολογική σκέψη 105).

8.2. **Η σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα**

(286) Από τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή καθίσταται σαφές ότι οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν από τις 9 Οκτωβρίου 1997 έως τις 7 Ιουλίου 1998 (αιτιολογική σκέψη 156). Κατά συνέπεια, η διάρκεια της παράβασης είναι τουλάχιστον εννέα περίπου μηνών. Αυτό δεν αμφισβητείται από τις εμπλεκόμενες εταιρείες.

9. **ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ**

9.1. **Το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17**

(287) Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17 της παρέχει τη δυνατότητα να υποχρεώσει με απόφασή της τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να παύσουν τη διαπιστωθείσα παράβαση.

(288) Απασχολούμενος της Interbrew, ο οποίος συμμετείχε κατά την περίοδο εκείνη στη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes, ανέφερε ότι μετά τη συνεδρίαση της 28ης Ιανουαρίου 1998 «δεν συνέβη πλέον τίποτα» (αιτιολογική σκέψη 105). Ούτε η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της αποδεικτικά στοιχεία ότι κάποιο από τα εμπλεκόμενα μέρη συνέχισε να αναπτύσσει δραστηριότητα σε βάρος του ανταγωνισμού μετά τις 28 Ιανουαρίου 1998.

(289) Αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes, πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι η Alken-Maes έδωσε στην Επιτροπή αντίγραφο της επιστολής της με ημερομηνία 5 Νοεμβρίου 1999 με την οποία έθετε τέρμα στην ανταλλαγή πληροφοριών.

(290) Όσον αφορά τη σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα, οι εμπλεκόμενοι δήλωσαν ότι πραγματοποιήθηκαν μόνον τέσσερις συνεδριάσεις, η τελευταία εκ των οποίων έλαβε χώρα τον Ιούλιο του 1998 (αιτιολογική σκέψη 156). Επιπλέον, ένας από τους εμπλεκόμενους απασχολούμενους ανέφερε ότι οι συναντήσεις διακόπηκαν (αιτιολογική σκέψη 157). Η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της αποδεικτικά στοιχεία ότι οι διαβουλεύσεις συνεχίστηκαν μετά από αυτή τη συνεδρίαση.

(291) Στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Interbrew ανέφερε ότι είχε ήδη τερματιστεί τόσο η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes όσο και η σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα. Η Interbrew αναφέρεται στην επιστολή της με ημερομηνία 29 Φεβρουαρίου 2000, με την οποία ανέφερε ότι είχε σταματήσει τις παραβάσεις και είχε λάβει σοβαρά μέτρα για να εμποδίσει την επανάληψη των παραβιάσεων των κανόνων ανταγωνισμού. Ένα από τα μέτρα είναι η εφαρμογή ενός συνολικού «προγράμματος συμμόρφωσης» που προβλέπει, μεταξύ άλλων, εξαμηνιαίο εξωτερικό και εσωτερικό έλεγχο. Αυτό καθιστά σαφές ότι δεν επιτρεπόταν σε απασχολούμενους της Interbrew να συνάπτουν συμφωνίες για τις τιμές, για τους όρους τιμολογήσεων, για την κατανομή των αγορών και την ανταλλαγή πληροφοριών.

(292) Με βάση τα ανωτέρω, δεν είναι απαραίτητο να ζητηθεί από τις εμπλεκόμενες εταιρείες να τερματίσουν την παράβαση.

9.2. **Άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17**

(293) Βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή δύναται να επιβάλει σε κάθε μία από τις επιχειρήσεις πρόστιμο ύψους 1 000 μέχρι 1 000 000 ευρώ, ή και ποσό μεγαλύτερο από αυτό, μέχρι

ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από κάθε μία από τις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν συνεργήσει, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, στην παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(294) Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις περιστάσεις και ιδίως τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Εφαρμόζεται η μέθοδος που καθορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο καθορισμού των επιβαλλόμενων προστίμων βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 και του άρθρου 65 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚΑΧ ([261]).

9.2.1. *Η σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes*

9.2.1.1. Επιβολή προστίμων

(295) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, όσον αφορά τη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο στην Interbrew και στη Danone. Η Danone είναι υπεύθυνη και για τη δική της συμμετοχή στην παράβαση και για τη συμμετοχή της Alken-Maes. Μια μητρική εταιρεία που εμπλέκεται ενεργά στη συμμετοχή μιας από τις θυγατρικές της σε σύμπραξη μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για τη συμπεριφορά της θυγατρικής της ([262]). Όπως έχει δηλώσει η ίδια η Danone, αποτελούσε ενιαία οικονομική οντότητα με την Alken-Maes κατά την περίοδο της παράβασης του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης. Επιπλέον, την εποχή εκείνη, η Danone δεν ήταν μόνον η μητρική εταιρεία της Alken-Maes αλλά συμμετείχε και η ίδια άμεσα στο καρτέλ. Η Danone παραδέχεται ότι έχει λάβει μέρος σε συνεδριάσεις που αφορούσαν τη βελγική αγορά και ήταν ενήμερη για συγκεκριμένες πρακτικές. Πρέπει, συνεπώς, να θεωρηθεί υπεύθυνη τόσο για τη δική της εμπλοκή στο καρτέλ όσο και για της Alken-Maes.

9.2.1.2. Παράβαση εκ προθέσεως ή εξ αμελείας

(296) Είναι σαφές από τα πραγματικά περιστατικά ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι στη σύμπραξη είχαν την πρόθεση να συνάψουν συμφωνίες για ένα γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής, για τις τιμές και τις προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca (τόσο των «παραδοσιακών» όσο και των εθνικών πελατών), τον περιορισμό των επενδύσεων και των διαφημίσεων στον τομέα Horeca, για ένα νέο σύστημα τιμολογήσεων για τον τομέα Horeca και των λιανικών πωλήσεων και την ανταλλαγή πληροφοριών αναφορικά με τις πωλήσεις τόσο στον τομέα Horeca όσο και των λιανικών πωλήσεων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράβαση αυτή πρέπει να θεωρηθεί παράβαση εκ προθέσεως, εφόσον οι εμπλεκόμενοι δεν ήταν δυνατό να μην γνωρίζουν ότι οι ανωτέρω συμφωνίες ή ο συνδυασμός τους αποσκοπούσε στον περιορισμό του ανταγωνισμού.

9.2.1.3. Σοβαρότητα της παράβασης

(297) Οριζόντια συμφωνία ή διαβούλευση, όπως η εξεταζόμενη —η οποία περιλαμβάνει γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής, την άμεση ή έμμεση συμφωνία ή διαβούλευση για τις τιμές και τις προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, την κατανομή πελατών για τον τομέα Horeca, τον περιορισμό των επενδύσεων και της διαφήμισης στον τομέα Horeca, συμφωνία σχετικά με ένα νέο σύστημα τιμολογήσεων για τον τομέα Horeca και για τον τομέα των λιανικών πωλήσεων καθώς και ανταλλαγή πληροφοριών για τις πωλήσεις στον τομέα Horeca και στον τομέα λιανικών πωλήσεων— αποτελεί από τη φύση της σοβαρότατη παράβαση. Το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes διευκόλυνε την επίτευξη του στόχου αυτών των συμφωνιών. Εφόσον η τιμή είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες ανταγωνισμού, οι διάφορες μυστικές συμφωνίες και μηχανισμοί είχαν ως απώτερο στόχο να αυξηθούν οι τιμές σε επίπεδο ανώτερο από αυτό που θα επιτυγχάνονταν υπό φυσιολογικές συνθήκες ανταγωνισμού, σε βάρος των καταναλωτών.

(298) Επιπλέον, η σύμπραξη στο σύνολό της αφορούσε όλα τα τμήματα της αγοράς ζύθου, τόσο τον τομέα Horeca όσο και τον τομέα των λιανικών πωλήσεων. Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη ότι οι συζητήσεις μεταξύ της Interbrew, αφενός, και των Alken-Maes και Danone, αφετέρου, πραγματοποιήθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο στελεχών τους. Πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές αφορούσαν ένα ευρύ φάσμα παραμέτρων ανταγωνισμού (τιμές και προσφορές, πελάτες, επενδύσεις, διαφήμιση, διάρθρωση των τιμών και ανταλλαγή δεδομένων για τις πωλήσεις).

(299) Η Danone αμφισβητεί ότι υπήρξαν συμφωνίες για τις τιμές και την κατανομή των αγορών. Εντούτοις από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και τις δηλώσεις τόσο της Interbrew όσο και της Alken-Maes καθίσταται σαφές ότι είχαν πράγματι συναφθεί συμφωνίες για τις τιμές και την κατανομή των αγορών (σημείο 6.3.1).

([261]) ΕΕ C 9 της 14.1.1998, σ. 3.

([262]) Απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, στην υπόθεση T-309/94, NV Koninklijke KNP BT κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1007, παράγραφοι 45 και επόμενες· αυτό το στοιχείο της απόφασης επικυρώθηκε κατόπιν αναιρέσεως από το Δικαστήριο, βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, στην υπόθεση C-248/98 P NV Koninklijke KNP BT κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9641.

(300) Οι διάφορες μυστικές συμφωνίες των εμπλεκομένων είχαν στόχο να καθοριστούν οι τιμές προς όφελός τους σε υψηλότερο επίπεδο από αυτό το οποίο θα επετύγχαναν σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού. Από τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή είναι σαφές ότι, στη συνεδρίαση της 28ης Ιανουαρίου 1998, οι Interbrew και Alken-Maes θεώρησαν ότι είχαν επιτευχθεί οι στόχοι του συμφώνου μη επιθετικής πολιτικής και των συμφωνιών για την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca (εν μέρει), για τον περιορισμό της διαφήμισης στον τομέα Horeca, της συμφωνίας για ένα νέο σύστημα τιμολόγησης στον τομέα Horeca και στον τομέα των λιανικών πωλήσεων καθώς και της ανταλλαγής πληροφοριών για τις πωλήσεις στους τομείς Horeca και λιανικών πωλήσεων (αιτιολογική σκέψη 104). Η Interbrew έχει επίσης παραδεχθεί ότι υπήρξαν συμφωνίες μεταξύ αυτής και της Alken-Maes αναφορικά με τις προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων (αιτιολογική σκέψη 109). Επιπλέον, οι Interbrew και Alken-Maes έχουν παραδεχθεί ότι αντάλλαζαν μεταξύ τους λεπτομερή στοιχεία για τις πωλήσεις σε μηνιαία βάση (σημείο 4.4). Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, βάσει των διαθεσίμων αποδεικτικών στοιχείων, πρέπει να αποδεχθεί ότι ορισμένα μέρη της σύμπραξης δεν εφαρμόστηκαν, ή δεν εφαρμόστηκαν πλήρως, ούτε από την Interbrew ούτε από την Alken-Maes: δεν εφαρμόστηκαν ορισμένα μέρη της συμφωνίας κυρίων (αιτιολογικές σκέψεις 92, 107, 236 και 242), η συμφωνία για την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca δεν τηρήθηκε από την Interbrew (αιτιολογική σκέψη 72) και οι συζητήσεις στο πλαίσιο της CBB είχαν περιορισμένα αποτελέσματα (αιτιολογική σκέψη 241). Εντούτοις, αυτό δεν δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι η σύμπραξη καθαυτή δεν είχε καμία ή είχε περιορισμένη μόνον επίπτωση στην αγορά ([263]).

(301) Η σχετική γεωγραφική αγορά είναι ολόκληρη η επικράτεια του Βελγίου, η οποία αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς.

(302) Αφού έλαβε υπόψη όλες τις ανωτέρω περιστάσεις (αιτιολογικές σκέψεις 297 έως 301), η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εξεταζόμενη παράβαση πρέπει να θεωρηθεί πολύ σοβαρή.

(303) Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη την πραγματική οικονομική ικανότητα των εμπλεκομένων να προκαλέσουν σημαντική ζημία σε άλλους επιχειρηματικούς φορείς.

(304) Οι συμμετέχουσες εταιρείες στο καρτέλ αντιπροσώπευαν τότε περίπου το 70 % της συνολικής κατανάλωσης ζύθου και το 80 % της κατανάλωσης ζύθων όλων των τύπων lager στο Βέλγιο. Υπήρχε, εντούτοις, σημαντική διαφορά μεγέθους μεταξύ της Interbrew, της πρώτης ζυθοποιίας στο Βέλγιο, και της Alken-Maes, της δεύτερης σε μέγεθος ζυθοποιίας. Με μέσο μερίδιο αγοράς 55 %, η Interbrew ήταν, και εξακολουθεί να είναι, η μεγαλύτερη εταιρεία στην αγορά του Βελγίου. Το μέσο μερίδιο αγοράς της Alken-Maes κατά την εξεταζόμενη περίοδο ήταν περίπου 15 %.

(305) Το ύψος του προστίμου πρέπει να είναι τέτοιο που να διασφαλίζει το αποτρεπτικό του αποτέλεσμα. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή θα λάβει υπόψη το γεγονός ότι η Interbrew και η Danone είναι μεγάλες επιχειρήσεις. Σημαντικό επίσης στοιχείο είναι ότι η Danone είναι εταιρεία παραγωγής και εμπορίας πολλών προϊόντων.

(306) Η Επιτροπή θα λάβει επίσης υπόψη το γεγονός ότι η Interbrew, αφενός, και οι Alken-Maes και Danone, αφετέρου, διαθέτουν επαρκείς νομικές και οικονομικές γνώσεις και τα μέσα που τους παρέχουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν ευκολότερα ότι η συμπεριφορά τους συνιστά παράβαση και να είναι σε γνώση των συνεπειών της συμπεριφοράς τους σύμφωνα με το δίκαιο του ανταγωνισμού.

(307) Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου που θα επιβληθεί στην Interbrew, η Επιτροπή κρίνει, συνεπώς, σκόπιμο, δεδομένης της σοβαρότητας της παράβασης, να επιβάλει πρόστιμο 45 εκατ. ευρώ. Για την Alken-Maes/Danone, κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο 25 εκατ. ευρώ.

9.2.1.4. Διάρκεια της παράβασης

(308) Τόσο όσον αφορά την Interbrew όσο και την Alken-Maes, η διάρκεια της παράβασης είναι πέντε έτη και μία ημέρα. Αυτή η περίοδος της παράβασης αντιστοιχεί σε μέση προς μεγάλη διάρκεια. Έχοντας υπόψη ότι η ένταση της συνεργασίας μειώθηκε σημαντικά προς το τέλος της σύμπραξης, θεωρείται σκόπιμο να αυξηθεί το πρόστιμο κατά 45 % τόσο για την Interbrew όσο και για τη Danone.

(309) Το βασικό ποσό του προστίμου ορίζεται, συνεπώς, σε 65,25 εκατ. ευρώ για την Interbrew και σε 36,25 εκατ. ευρώ για τη Danone.

([263]) Οι επιπτώσεις στην αγορά έχουν καθοριστική σημασία για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου, μόνον όταν πρόκειται για συμφωνίες που δεν έχουν ως άμεσο στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης λόγω των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων τους. (Γνώμη του γενικού εισαγγελέα Mischo στην υπόθεση C-283/98 P Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9855). Όπως έχει ήδη αποδειχθεί, οι συμφωνίες μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes/Danone συνιστούν λόγω του χαρακτήρα τους περιορισμό του ανταγωνισμού, γεγονός που σημαίνει ότι δεν είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί χωριστά σε ποιον βαθμό περιορίζεται ο ανταγωνισμός λόγω της σύμπραξης (σημείο 6.4).

9.2.1.5. Επιβαρυντικές περιστάσεις

(310) Καθίσταται σαφές από τα αποδεικτικά στοιχεία ότι τον Αύγουστο και το Νοέμβριο του 1993 η Interbrew διαδραμάτισε ρόλο πρωτεργάτη όσον αφορά τη σύναψη συμφωνιών για τις τιμές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων (αιτιολογικές σκέψεις 49 και 50). Το 1995, η Interbrew ανέλαβε επίσης την πρωτοβουλία των συζητήσεων με την Alken-Maes για τις τιμές (αιτιολογικές σκέψεις 74 και 145). Ταυτόχρονα, είναι σαφές, μεταξύ άλλων από δήλωση που προέρχεται από την ίδια την Interbrew, ότι η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes το 1992 (και ενδεχομένως νωρίτερα) άρχισε με πρωτοβουλία της Interbrew (αιτιολογική σκέψη 122).

(311) Η επέκταση του πεδίου συνεργασίας μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes το 1994, που είχε ως αποτέλεσμα τη σύναψη συνολικής συμφωνίας κυρίων, γνωστής με την κωδική ονομασία «Université de Lille», ήταν, παρόλα αυτά, αποτέλεσμα πιέσεων της Danone αναφορικά με τη βελγική αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 232 έως 234).

(312) Σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της Danone, από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι η Interbrew ήταν πρωτεργάτης για την επίτευξη των στόχων της σύμπραξης και των συμφωνιών στο πλαίσιο της CBB. Οι Interbrew και Alken-Maes συμφώνησαν στις 29 Αυγούστου 1994 να χρησιμοποιήσουν την CBB ως πλαίσιο για την επίτευξη ορισμένων στόχων της σύμπραξης (αιτιολογική σκέψη 133), το οποίο πράγματι συνέβη αφού προηγουμένως οι Interbrew και Alken-Maes είχαν συνάψει συμφωνία, το Νοέμβριο του 1994, στο πλαίσιο της συμφωνίας κυρίων με την ονομασία «Université de Lille» και είχε παρουσιασθεί η έκθεση «Scenario 2000» την οποία η CBB είχε αναθέσει στην Arthur D. Little (αιτιολογική σκέψη 135) και επόμενες). Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι τόσο η Interbrew όσο και η Alken-Maes έλαβαν μέρος στην ομάδα εργασίας «Vision 2000» και ότι όλοι οι πρόεδροι και των τεσσάρων υποομάδων εργασίας προέρχονταν από την Alken-Maes, με εξαίρεση την υποομάδα για τις επενδύσεις στα σημεία πωλήσεων, η προεδρία της οποίας ασκούνταν από κοινού από αντιπροσώπους της Interbrew και της Alken-Maes (αιτιολογικές σκέψεις 137 και 144).

(313) Εφόσον και η Danone και η Interbrew ανέλαβαν πρωτοβουλίες αναφορικά με τα διάφορα μέρη της σύμπραξης, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι καμία από τις δύο εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν ήταν επικεφαλής στη σύμπραξη συνολικά.

(314) Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η Danone (που την εποχή εκείνη ονομαζόταν BSN) είχε ήδη καταδικασθεί δύο φορές για παράβαση του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ ([264]). Όπως και στην προκειμένη περίπτωση, οι παραβάσεις εκείνες συνίσταντο στην ανταλλαγή πληροφοριών, στον περιορισμό του ανταγωνισμού όσον αφορά τις τιμές και τους όρους και τις συνθήκες πωλήσεων και, σε μια περίπτωση, σε συμφωνίες κατανομής των αγορών. Εφόσον η Danone διέπραξε νέα παράβαση, αφού προηγουμένως της επιβλήθηκαν ποινές για παρόμοιες παραβάσεις, αυτό συνιστά υποτροπή ([265]). Το γεγονός ότι η Danone την εποχή εκείνη δρούσε με διαφορετική ονομασία δεν έχει καμία σημασία. Αλλά ούτε και το γεγονός ότι και οι δύο προηγούμενες παραβάσεις αφορούσαν διαφορετικό τομέα από αυτόν της παρούσας διαδικασίας σημαίνει ότι η σημερινή δεν συνιστά παρόμοια παράβαση, κυρίως λόγω του χαρακτήρα των παραβάσεων. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, καθόλη τη διάρκεια της περιόδου ([266]) κατά την οποία διεπράχθησαν οι εν λόγω τρεις παραβάσεις από την BSN/Danone, το ίδιο άτομο κατείχε τη θέση του γενικού διευθυντή και του διευθύνοντος συμβούλου και ότι το πρόσωπο αυτό είχε προσωπική συμμετοχή στη σύναψη των συμφωνιών με την Interbrew (αιτιολογικές σκέψεις 45, 46 και 122). Επιπλέον, τουλάχιστον δύο διευθυντές της Danone, οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι του τμήματος τροφίμων κατά την περίοδο της διμερούς σύμπραξης, ήταν απασχολούμενοι στο τμήμα «plate glass» της Danone κατά την περίοδο που διαπράχθηκαν οι προηγούμενες ή μία από αυτές τις παραβάσεις ([267]).

(315) Εντούτοις, η Danone απείλησε πράγματι να καταστρέψει την Interbrew στη γαλλική αγορά σε περίπτωση που αυτή δεν εκχωρούσε στην Alken-Maes ποσότητα 500 000 εκατολίτρων ζύθου. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να επεκταθεί η συνεργασία μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes (αιτιολογικές σκέψεις 232 έως 234 και 236). Όσον αφορά, συνεπώς, τον ρόλο της Danone, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Danone εξανάγκασε την Interbrew να επεκτείνει τη συνεργασία της, απειλώντας την με αντίποινα σε περίπτωση που δεν θα συνεργαζόταν.

(316) Λόγω της απειλής αντιποίνων και του γεγονότος ότι αυτό συνιστούσε υποτροπή, κρίνεται σκόπιμο να προσαυξηθεί το ποσό του βασικού προστίμου κατά 50 % στην περίπτωση της Danone.

([264]) Απόφαση της Επιτροπής 84/388/ΕΟΚ της 23ης Ιουλίου 1984 (IV/30.988 — Συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές στον τομέα της επίπεδης υάλου στις χώρες Μπενελούξ) (ΕΕ L 212 της 8.8.1984, σ. 13)· απόφαση της Επιτροπής 74/292/ΕΟΚ της 15ης Μαΐου 1974 (IV/400 — Συμφωνίες μεταξύ κατασκευαστών υαλουργικών προϊόντων συσκευασίας) (ΕΕ L 160 της 17.6.1974, σ. 1).

([265]) Απόφαση του πρωτοδικείου στην υπόθεση T-141/94 Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-347, παράγραφος 617.

([266]) Τουλάχιστον έως τις 2.5.1996, βλέπε ιστοθέση της Danone στο Διαδίκτυο (www.danonegroup.com) και απάντηση της εταιρείας της 30.11.2000 στην κοινοποίηση αιτιάσεων.

([267]) Παράρτημα 28 της απάντησης της Danone, της 10ης Μαΐου 2000, στην αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγραφο 37614 09915-09938).

9.2.1.6. Ελαφρυντικές περιστάσεις

(317) Το γεγονός ότι οι συμφωνίες ή κανόνες συμπεριφοράς που συνιστούν παράβαση δεν εφαρμόστηκαν στην πράξη αποτελεί ελαφρυντικό παράγοντα. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία καθίσταται σαφές ότι τα μέρη δεν εφάρμοσαν πλήρως όλες τις ειδικές συμφωνίες της σύμπραξης (αιτιολογική σκέψη 300) Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν εφαρμόστηκε πράγματι η σύμπραξη καθαυτή. Το γεγονός ότι ορισμένα στοιχεία της παράβασης δεν τέθηκαν σε εφαρμογή δεν αρκεί από μόνο του για να θεωρηθεί ότι συνιστά ελαφρυντικό παράγοντα κατά την προαναφερθείσα έννοια.

(318) Εντούτοις, όσον αφορά την Alken-Maes, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι διέκοψε την ανταλλαγή πληροφοριών με την Interbrew μετά τον έλεγχο που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις 26 και 27 Οκτωβρίου 1999.

(319) Αυτό το στοιχείο δικαιολογεί μείωση του βασικού προστίμου κατά 10 % στην περίπτωση της Alken-Maes/Danone.

(320) Το σύστημα ελέγχου των τιμών που εφαρμοζόταν στο Βέλγιο δεν αποτελεί λόγο για μείωση του προστίμου. Ο έλεγχος των τιμών στον τομέα του ζύθου ίσχυε μόνο μέχρι την 1η Μαΐου 1993. Επιπλέον, βάσει των ρυθμίσεων, οι επιχειρήσεις είχαν την υποχρέωση να ζητούν έγκριση για αύξηση των τιμών είτε ατομικά είτε συλλογικά μέσω της επαγγελματικής τους οργάνωσης, και όχι να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνίες ή διαβουλεύσεις για τις τιμές (αιτιολογική σκέψη 247). Η Danone επικαλείται για το θέμα αυτό την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση Ελληνικά πορθμεία ([268]). Στην υπόθεση εκείνη, η Επιτροπή έλαβε υπόψη την ελαφρυντική περίσταση ότι, κατά τη διάρκεια της παράβασης, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις όφειλαν να υποβάλουν από μόνες τους κοινή πρόταση για τους ναύλους των εγχώριων μεταφορών, πρόταση η οποία εγκρίθηκε στη συνέχεια από την ελληνική κυβέρνηση. Λόγω αυτού του γεγονότος, δημιουργήθηκαν ορισμένες αμφιβολίες ως προς το αν ο καθορισμός τιμών για τους διεθνείς ναύλους συνιστούσε παράβαση. Η κατάσταση αυτή δεν είναι συγκρίσιμη με την εξεταζόμενη υπόθεση για τους ακόλουθους λόγους. Πρώτον, η νομοθεσία δεν προέβλεπε να υποβάλουν οι ίδιες οι ζυθοποιίες συλλογική αίτηση για αύξηση τιμών· όφειλαν να το πράξουν μέσω της επαγγελματικής τους οργάνωσης. Οι διαβουλεύσεις ανάμεσα στις ζυθοποιίες αναφορικά με τις τιμές τους και τη διάρθρωση του κόστους δεν ήταν άμεσο επακόλουθο του βελγικού συστήματος ελέγχου των τιμών, ούτε η βελγική κυβέρνηση ανέμενε από τους ζυθοποιούς να το πράξουν. Δεύτερον, ο έλεγχος των τιμών αφορούσε την έγκριση των αυξήσεων των τιμών και δεν συνιστούσε έγκριση των ονομαστικών τιμών που πρότειναν οι εταιρείες.

(321) Η Danone ισχυρίζεται επίσης ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη την κατάσταση κρίσης της βελγικής αγοράς ζύθου. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι κατά τη δεκαετία του '90 η ζήτηση παρουσίαζε ελαφρά μείωση (αιτιολογική σκέψη 6), η οποία οδήγησε ενδεχομένως σε υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα και ότι οι διανομείς στον τομέα των λιανικών πωλήσεων ασκούσαν πιέσεις. Εντούτοις, η κατάσταση αυτή δεν είναι συγκρίσιμη με τις υποθέσεις για τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου έπρεπε να ληφθεί υπόψη η κατάσταση κρίσης στην εξεταζόμενη αγορά ([269]). Η Επιτροπή επισημαίνει, σε αυτό το σημείο, ότι η μείωση της βελγικής παραγωγής ζύθου κατά την περίοδο εκείνη ήταν σημαντικά χαμηλότερη από τη μείωση της κατανάλωσης (αιτιολογική σκέψη 6). Η ατομική οικονομική κατάσταση μιας εμπλεκόμενης στην παράβαση εταιρείας, στην προκειμένη περίπτωση της Alken-Maes, δεν είναι δυνατό να αποτελέσει αιτία για τη μείωση του προστίμου. Αυτό θα ισοδυναμούσε με την παραχώρηση αδικαιολόγητου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στις λιγότερο προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της αγοράς επιχειρήσεις ([270]). Επιπλέον, το γεγονός ότι μια επιχείρηση υφίσταται ζημία δεν σημαίνει ότι δεν αποκόμισε όφελος από την παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού, εφόσον το όφελος αυτό μπορεί να συνίσταται στον περιορισμό της ζημίας της.

(322) Η Danone ισχυρίζεται επίσης ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η Alken-Maes βρισκόταν, κατά την περίοδο της παράβασης, σε θέση εξάρτησης από την Interbrew. Η Επιτροπή έχει την άποψη ότι, όπως έχει ήδη εξετασθεί ανωτέρω (αιτιολογική σκέψη 247), η προσπάθεια της Alken-Maes να θέσει τέρμα σε ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ από την Interbrew δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτή ως αμυντικό επιχείρημα για τη συμμετοχή της σε σύμπραξη. Επιπλέον, η δήλωση της Danone αποσιωπά τη συμμετοχή της στη σύμπραξη ως μητρικής εταιρείας της Alken-Maes. Τέλος, η διαφορά μεγέθους μεταξύ της Alken-Maes και της Interbrew έχει

([268]) Απόφαση 1999/271/ΕΚ της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1998 (IV/34.466 — Ελληνικά πορθμεία) (ΕΕ L 109 της 27.4.1999, σ. 24).

([269]) Βλέπε, παραδείγματος χάρη, απόφαση 94/815/ΕΚ της 30ης Νοεμβρίου 1994 (IV/33.126 και 33.322 — Τσιμέντα) (ΕΕ L 343 της 30.12.1994, σ. 1)· απόφαση 94/599/ΕΚ της 27ης Ιουλίου 1994 (IV/31.865 — PVC) (ΕΕ L 239 της 14.9.1994, σ. 14) και απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 1999 (σωλήνες άνευ ραφής), δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί.

([270]) Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 96 έως 102, 104, 105, 108 και 110/82, IAZ κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3369.

ληφθεί ήδη υπόψη για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου.

9.2.1.7. Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων

(323) Τόσο η Interbrew όσο και η Alken-Maes έχουν επικαλεσθεί την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (στο εξής «η ανακοίνωση»).

(324) Οι πληροφορίες τις οποίες έδωσε η Interbrew μετά την αποστολή της αίτησης παροχής πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, συνέβαλαν σημαντικά στη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών. Αυτή η συνεργασία με την Επιτροπή υπερέβη την απλή απάντηση στην αίτηση παροχής πληροφοριών, κατά την έννοια του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17. Επιπλέον, η Interbrew δεν αμφισβήτησε την ουσία των πραγματικών περιστατικών βάσει των οποίων η Επιτροπή θεώρησε ότι υφίσταται παράβαση.

(325) Η συνεργασία της Interbrew δικαιολογεί μείωση κατά 30 % του προστίμου βάσει του σημείου Δ.2 της ανακοίνωσης.

(326) Αν και η Alken-Maes δήλωσε κατά τη διαδικασία ότι δεν αμφισβητούσε ούτε τα πραγματικά περιστατικά ούτε τη διάπραξη της παράβασης, δήλωσε, όπως και η Danone, στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, ότι δεν αμφισβητούσε τα πραγματικά περιστατικά μόνο στο μέτρο που βασίζονταν στις πληροφορίες που η ίδια η Alken-Maes έδωσε στην Επιτροπή ([271]). Επιπλέον, η Danone, εκφραζόμενη για λογαριασμό της και για λογαριασμό της Alken-Maes, αμφισβήτησε τη διάπραξη της παράβασης, όπως αυτή περιγράφεται από την Επιτροπή στην κοινοποίηση αιτιάσεων. Αυτό δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου κατά την έννοια της δεύτερης περίπτωσης του σημείου Δ.2 της ανακοίνωσης.

(327) Εντούτοις, η Alken-Maes έδωσε πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη και το περιεχόμενο της παράβασης, οι οποίες υπερέβησαν την απλή απάντηση στην αίτηση παροχής πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το στοιχείο αυτό δικαιολογεί τη μείωση του προστίμου.

(328) Συνεπώς, στην περίπτωση της Danone, η Επιτροπή θεωρεί ενδεδειγμένη τη μείωση κατά 10 % του προστίμου, βάσει της πρώτης περίπτωσης του σημείου Δ.2 της ανακοίνωσης.

9.2.1.8. Συμπεράσματα αναφορικά με το ποσό προστίμων

(329) Λόγω της συμμετοχής της στη σύμπραξη Interbrew/Alken-Maes, επιβάλλεται στην Interbrew πρόστιμο 45,675 εκατ. ευρώ.

(330) Λόγω της δικής της συμμετοχής και της συμμετοχής της θυγατρικής της Alken-Maes, επιβάλλεται στη Danone πρόστιμο 44,043 εκατ. ευρώ.

9.2.2. *Η σύμπραξη για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα*

9.2.2.1. Επιβολή προστίμων

(331) Όσον αφορά τη σύμπραξη στον τομέα των πωλήσεων ζύθου με ιδιωτική ετικέτα, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο στις εταιρείες που διέπραξαν την εξεταζόμενη παράβαση, δηλαδή στις Interbrew, Alken-Maes, Haacht και Martens. Αν και η Alken-Maes ήταν θυγατρική της Danone κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι πρέπει να αποδώσει την παράβαση στη Danone, εφόσον η ίδια η Danone δεν συμμετείχε στη σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα ([272]).

9.2.2.2. Παράβαση εκ προθέσεως ή εξ αμελείας

(332) Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, δεν είναι απαραίτητο μια εταιρεία να γνωρίζει ότι παραβιάζει το άρθρο 81 ή ότι παραβιάζει την απαγόρευση που περιέχει αυτή η διάταξη για να θεωρηθεί ότι διέπραξε την εν λόγω παράβαση εκ προθέσεως. Αρκεί το ότι αγνοούσε ότι η επίμαχη συμπεριφορά είχε ως στόχο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά και ότι συνεπαγόταν πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεις για το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ([273]).

([271]) «Χωρίς να αμφισβητούμε τα πραγματικά περιστατικά που συνέβησαν κατά την εξεταζόμενη περίοδο, εφόσον αυτά βασίζονται εν μέρει στις πληροφορίες τις οποίες έδωσαν οι αντιπρόσωποι της Alken-Maes στους υπαλλήλους της Επιτροπής (...)» [«Sans contester l'existence des faits intervenus dans la période en cause dans la mesure où ceux-ci sont en partie fondés sur les informations fournies par les représentants d'Alken-Maes aux agents de la Commission (...)»] (Danone)· «Η Alken-Maes δεν αμφισβητεί ότι υπήρξαν πράγματι επαφές και κοινές πρακτικές μεταξύ της Interbrew και της Alken-Maes κατά την περίοδο που καλύπτει η κοινοποίηση αιτιάσεων, εφόσον βασίζονται εν μέρει στις πληροφορίες που έδωσαν οι αντιπρόσωποι της Alken-Maes στους υπαλλήλους της Επιτροπής» [«Alken-Maes ne conteste pas la matérialité des contacts et pratiques entre Interbrew et Alken-Maes durant la période couverte par la Communication des griefs (la "CG") dans la mésure où ceux-ci sont en partie fondés sur les informations fournies par les représentants d'Alken-Maes elle-même aux agents de la Commission»] (Alken-Maes).

([272]) Απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-309/94, KNP BT κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1007, παράγραφοι 45 και επόμενες.

([273]) Αποφάσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση 19/77, Miller κατά Επιτροπής, Συλλογή 1978, σ. 131, παράγραφος 18 και στην υπόθεση C-279/87, Tipp-Ex κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-261· απόφαση του Πρωτοδικείου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-202/98, T-204/98 και T-207/98 Tate & Lyle κατά Επιτροπής, δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί.

(333) Η Επιτροπή θεωρεί ότι καμία από τις συμμετέχουσες εταιρείες στη σύμπραξη για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα δεν ήταν δυνατό να μην γνωρίζει ότι η συμπεριφορά της συνιστούσε εκ προθέσεως περιορισμό του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς. Οι άμεσες επαφές μεταξύ των ανταγωνιστών που είχαν ως αντικείμενο τις τιμές και την κατανομή των πελατών θεωρούνται αδιακρίτως ύποπτες από την άποψη των κανόνων ανταγωνισμού, ανεξάρτητα από το αν έλαβαν χώρα στο πλαίσιο μιας επαγγελματικής οργάνωσης, όπως υποστήριξε η Martens για να επικαλεστεί άγνοια επί του θέματος. Ούτε ήταν δυνατό οι εμπλεκόμενες εταιρείες να μην γνώριζαν ότι η συμπεριφορά τους θα είχε εν δυνάμει επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

(334) Έστω και αν οι συζητήσεις έλαβαν χώρα στο πλαίσιο της CBB, όπως ισχυρίστηκε η Martens για να αποδείξει ότι διέπραξε, από την πλευρά της, συγχωρήσιμο σφάλμα ή ότι το διέπραξε από καλή πίστη, τα μέρη που συμμετείχαν σε εκείνες τις συνομιλίες διέπραξαν εκ προθέσεως παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Αυτός ο αμυντικός ισχυρισμός της Martens δεν έχει, συνεπώς, σημασία για να εκτιμηθεί αν η παράβαση διεπράχθη εκ προθέσεως ή όχι.

9.2.2.3. Σοβαρότητα της παράβασης

(335) Ο οριζόντιος συντονισμός των τιμών και η κατανομή των αγορών συνιστούν από τη φύση τους πολύ σοβαρή παράβαση. Η ανταλλαγή πληροφοριών απετέλεσε μέσο εφαρμογής αυτού του συντονισμού στην πράξη.

(336) Η Martens αμφισβητεί ότι υπήρξαν συμφωνίες για τις τιμές και την κατανομή των αγορών. Εντούτοις, από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και τις δηλώσεις τόσο της Interbrew όσο και της Haacht, καθίσταται σαφές κατά τις τέσσερις συνεδριάσεις υπήρξε συντονισμός για τις τιμές και την κατανομή των αγορών (αιτιολογική σκέψη 252). Εκτός από την εγγενή σοβαρότητα μιας τέτοιας συμπεριφοράς, η Επιτροπή, για να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της εξεταζόμενης παράβασης, λαμβάνει επίσης υπόψη την επίπτωσή της στην αγορά και την έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς.

(337) Όσον αφορά την επίπτωση στην αγορά, πρέπει να επισημανθεί ότι οι ποικίλες μυστικές ενέργειες των μερών αποσκοπούσαν στην κατανομή πελατών και, σε τελική ανάλυση, στον καθορισμό τιμών σε επίπεδο ανώτερο από αυτό στο οποίο θα διαμορφώνονταν σε ελεύθερες συνθήκες ανταγωνισμού. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι δεν έχει αποδείξεις ότι οι διαβουλεύσεις, με μία ίσως εξαίρεση, είχαν σαν αποτέλεσμα να μεταβάλουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις τη συμπεριφορά τους στην αγορά. Εν πάση περιπτώσει, είναι σαφές ότι στις συνεδριάσεις του καρτέλ για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα συζητούνταν τα θέματα της κατανομής των πελατών και των τιμών και ότι υπήρχε ανταλλαγή πληροφοριών γι' αυτά τα θέματα. Το γεγονός ότι υπήρξε μία μόνο ανταλλαγή πληροφοριών για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα στο Βέλγιο μεταξύ των ζυθοποιών δεν αφαιρεί τίποτα από τη σοβαρότητα της παράβασης. Για να επιτευχθεί ο στόχος των διαβουλεύσεων (να μην παραβιάζουν οι εμπλεκόμενοι τις συμβάσεις του καθενός, προκειμένου να προληφθεί πόλεμος τιμών), δεν ήταν απαραίτητη η ανταλλαγή πληροφοριών σε τακτική βάση. Δεν είναι, συνεπώς, δυνατό να θεωρηθεί ότι η σύμπραξη καθαυτή δεν είχε ή είχε περιορισμένη μόνο επίπτωση στην αγορά ([274]).

(338) Όσον αφορά το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη το γεγονός ότι, αν και οι συνεδριάσεις αφορούσαν τη συνολική επικράτεια του Βελγίου, περιορίζονταν στο τμήμα της αγοράς των πωλήσεων ζύθων του τύπου lager με ιδιωτική ετικέτα (το οποίο αντιπροσωπεύει 5,5 % της συνολικής κατανάλωσης ζύθου στο Βέλγιο — αιτιολογική σκέψη 8).

(339) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει ότι η εξεταζόμενη παράβαση αποτελεί σοβαρή παραβίαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(340) Κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, η Επιτροπή οφείλει να λάβει επίσης υπόψη την πραγματική οικονομική ικανότητα των επιχειρήσεων οι οποίες διαπράττουν την παράβαση να προκαλέσουν σοβαρή ζημία σε άλλους επιχειρηματίες και πρέπει να καθορίσει το πρόστιμο σε επίπεδο που θα εξασφαλίζει αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

(341) Για να εκτιμήσει την πραγματική ικανότητα των εμπλεκομένων επιχειρήσεων να προκαλέσουν σοβαρή ζημία στην αγορά ζύθου στο Βέλγιο, και ιδίως στο τμήμα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να κάνει διάκριση μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων. Με βάση τον κύκλο εργασιών τους στο ζύθο με ιδιωτική ετικέτα, η Επιτροπή θα διαχωρίσει τις επιχειρήσεις σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία εμπίπτουν οι επιχειρήσεις με τον υψηλότερο κύκλο εργασιών σε αυτό το τμήμα της αγοράς, δηλαδή η Haacht και η Martens. Η Interbrew και η Alken-Maes, με πολύ χαμηλότερους κύκλους εργασιών στο τμήμα αυτό, απαρτίζουν τη δεύτερη κατηγορία.

([274]) Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, οι επιπτώσεις στην αγορά έχουν καθοριστική σημασία μόνον όταν πρόκειται για συμφωνίες που δεν έχουν ως άμεσο στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και δεν είναι, κατά συνέπεια, ασυμβίβαστες με το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, παρά μόνο βάσει των επιπτώσεών τους στον ανταγωνισμό (συμπεράσματα του γενικού εισαγγελέα Mischo στην υπόθεση Mo och Domsjö, βλέπε υποσημείωση 263). Όπως έχει ήδη αποδειχθεί, η σύμπραξη για τις πωλήσεις ζύθων με ιδιωτική ετικέτα συνιστά από τη φύση της περιορισμό του ανταγωνισμού, το οποίο σημαίνει ότι δεν είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί χωριστά σε ποιον βαθμό η εν λόγω σύμπραξη περιορίζει τον ανταγωνισμό (σημείο 6.4).

(342) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να επιβάλει τα ακόλουθα πρόστιμα σε συνάρτηση με την σοβαρότητα της παράβασης:

στην Haacht και στη Martens: 300 000 ευρώ·

στην Interbrew και στην Alken-Maes: 250 000 ευρώ.

(343) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το υπολογιζόμενο έτσι βασικό ποσό του προστίμου για την Interbrew και την Alken-Maes πρέπει να προσαρμοσθεί ώστε να διασφαλισθεί ότι το πρόστιμο έχει αρκούντως αποτρεπτικό αποτέλεσμα, και ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, σε αντίθεση με την Haacht και την Martens, η Interbrew, ως μεγάλη διεθνής εταιρεία, και η Alken-Maes, ως μέλος διεθνούς ομίλου, έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα να διαθέτουν νομικές και οικονομικές γνώσεις και τα μέσα που θα τους επέτρεπαν να αναγνωρίσουν ευκολότερα ότι η συμπεριφορά τους συνιστά παράβαση και να έχουν γνώση των συνεπειών που απορρέουν από το δίκαιο ανταγωνισμού.

(344) Για να ληφθεί υπόψη το μέγεθος των επιχειρήσεων και οι γενικοί διαθέσιμοι πόροι τους, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό των προστίμων που υπολογίζονται στην αιτιολογική σκέψη 342 πρέπει, όσον αφορά την Interbrew, να πολλαπλασιασθεί επί 5 και, όσον αφορά την Alken-Maes, επί 2. Αυτό σημαίνει πρόστιμο 1 250 000 ευρώ στην Interbrew και 500 000 ευρώ στην Alken-Maes.

9.2.2.4. Διάρκεια της παράβασης

(345) Η διάρκεια της παράβασης ορίζεται σε εννέα μήνες, η οποία δεν αμφισβητείται από κανένα εκ των εμπλεκομένων μερών. Η διάρκεια αυτή δεν δικαιολογεί καμία προσαύξηση του ποσού του προστίμου.

(346) Κατά συνέπεια, για κάθε μία από τις εμπλεκόμενες εταιρείες, το ποσό του βασικού προστίμου είναι αυτό που ορίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 342 και 344.

9.2.2.5. Επιβαρυντικές περιστάσεις

(347) Από δήλωση της Interbrew προκύπτει ότι οι Interbrew και Alken-Maes έλαβαν την πρωτοβουλία της οργάνωσης των συνεδριάσεων για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα (αιτιολογική σκέψη 157). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να προσαυξηθεί το ποσό του βασικού προστίμου κατά 30 % στην περίπτωση τόσο της Interbrew όσο και της Alken-Maes.

9.2.2.6. Ελαφρυντικές περιστάσεις

(348) Τα μέρη επικαλούνται ως ελαφρυντική περίσταση το γεγονός ότι δεν εφάρμοσαν στην πράξη τη συμφωνία η οποία συνιστά παράβαση. Ειδικότερα, ισχυρίζονται ότι η πρακτική αυτή δεν μετέβαλε τη συμπεριφορά τους στην αγορά. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι, βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, δεν υπάρχουν αποδείξεις, με μία ενδεχομένως εξαίρεση, ότι, προκειμένου να ξεσπάσει πόλεμος τιμών, τα μέρη απέφυγαν να υποβάλουν προσφορές για πελάτες που είχαν συμβάσεις με άλλους ζυθοποιούς. Αυτό, ωστόσο, δεν είναι δυνατό να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι δεν τέθηκε σε εφαρμογή η παραβατική πρακτική, εφόσον και στις τέσσερις συνεδριάσεις οι εμπλεκόμενοι πραγματοποίησαν όντως ανταλλαγή πληροφοριών για τους πελάτες και τις ποσότητες και οι συζητήσεις τους αφορούσαν τους πελάτες και τις τιμές.

(349) Τόσο η Haacht όσο και η Martens έχουν δηλώσει ότι η συμμετοχή τους στη σύμπραξη έπρεπε να θεωρηθεί ως παθητική. Η Επιτροπή επισημαίνει, ωστόσο, ότι και οι δύο εταιρείες συμμετείχαν ενεργά στη σύμπραξη για τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα. Ήταν παρούσες σε όλες τις συνεδριάσεις που είναι εις γνώσιν της Επιτροπής. Επιπλέον, η Haacht έχει παραδεχτεί ότι αντάλλαξε πληροφορίες με τις άλλες εμπλεκόμενες ζυθοποιίες αναφορικά με τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα στο Βέλγιο και συνήψε συμφωνίες για τις τιμές και την κατανομή των πελατών. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η Martens συμμετείχε ενεργά στις συζητήσεις, όπως αποδεικνύεται από την προσπάθειά της να καλέσει στις συνεδριάσεις ολλανδικές ζυθοποιίες που παράγουν μπίρες οι οποίες πωλούνται με ιδιωτική ετικέτα. Η Martens δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι ήταν απρόθυμη να συμμετάσχει στις συνεδριάσεις αυτές.

(350) Ούτε η ανάγκη τόσο της Haacht όσο και της Martens να συγκεντρώσουν πληροφορίες σχετικά με τις εξελίξεις στον τομέα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα δικαιολογεί την παραβίαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού.

(351) Δεν υπάρχει κανένας λόγος να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό του προστίμου που θα επιβληθεί στην Haacht το γεγονός ότι οι πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα αντιπροσωπεύουν μικρό ποσοστό του συνολικού κύκλου εργασιών της. Τα βασικά στοιχεία για τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου είναι η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι, στο παρελθόν, υπολόγισε ποσά των προστίμων βασιζόμενη σε βασικό συντελεστή που αντιστοιχούσε σε συγκεκριμένο ποσοστό του κύκλου εργασιών. Εντούτοις, βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, οι μόνοι περιορισμοί της ελευθερίας της Επιτροπής να καθορίσει το πρόστιμο είναι τα νόμιμα όρια που προβλέπονται από την εν λόγω διάταξη, η οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, και στον συνολικό κύκλο εργασιών των εμπλεκόμενων

επιχειρήσεων. Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή έλαβε δεόντως υπόψη την οικονομική σημασία της συνδεόμενης με την παράβαση δραστηριότητας για να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παράβασης.

(352) Η αιτιολογική σκέψη 351 ισχύει επίσης και για το επιχείρημα της Martens ότι, κατά τον υπολογισμό του προστίμου, η Επιτροπή οφείλει να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η Martens, σύμφωνα με τις δικές της δηλώσεις, δεν αποκόμισε κανένα όφελος από τις συνεδριάσεις. Το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει λάβει, στο παρελθόν, ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου το όφελος που αποκομίστηκε από την παράβαση, δεν την υποχρεώνει να πράξει το ίδιο και στην παρούσα υπόθεση. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το κέρδος που αποκομίζεται από τη διάπραξη της παράβασης ως επιβαρυντικό παράγοντα, όταν αυτό είναι απαραίτητο για να αυξηθεί το ποσό του προστίμου, έτσι ώστε να είναι υψηλότερο από το κέρδος που αποκομίστηκε από τη διάπραξη της παράβασης. Δεν είναι δυνατό να συναχθεί το συμπέρασμα ότι πρέπει η απουσία παρόμοιου κέρδους να θεωρηθεί ως ελαφρυντικός παράγοντας.

(353) Πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Martens ότι το ποσό του προστίμου πρέπει να είναι συμβολικό, βάσει της απόφασης για την υπόθεση Fenex ([275]). Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει διαφορετικά πρόστιμα, κατά περίπτωση, ακόμα και αν πρόκειται για παρόμοιες υποθέσεις ([276]). Ανεξάρτητα από το αν διαπιστώνεται έλλειψη εμπειρίας από την πλευρά της Martens, η παρούσα υπόθεση δεν είναι συγκρίσιμη με την κατάσταση της υπόθεσης Fenex, εφόσον στην υπόθεση εκείνη η παράβαση ήταν παράβαση εξ αμελείας και όχι εκ προθέσεως. Επιπλέον, η διαφορά μεταξύ των Interbrew και Alken-Maes, αφενός, και των Martens και Haacht, αφετέρου, όσον αφορά τις νομικές και οικονομικές γνώσεις που κατείχαν έχει ήδη ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης.

(354) Τόσο η Martens όσο και η Haacht ζήτησαν από την Επιτροπή να λάβει υπόψη τη δυσχερή οικονομική τους κατάσταση κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου. Η ατομική οικονομική κατάσταση ενός εμπλεκόμενου σε παράβαση δεν είναι δυνατό να αποτελέσει λόγο για μείωση του ποσού του προστίμου. Αυτό θα ισοδυναμούσε με την παραχώρηση αδικαιολόγητου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στις επιχειρήσεις οι οποίες είναι λιγότερο προσαρμοσμένες στις συνθήκες της αγοράς ([277]).

([275]) Βλέπε υποσημείωση 233.

([276]) Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 32/78 και 36/78 έως 82/78 BMW Belgium κατά Επιτροπής, Συλλογή 1979, σ. 2435.

([277]) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση IAZ, βλέπε υποσημείωση 270.

9.2.2.7. Ανακοίνωση της Επιτροπής της 18ης Ιουλίου 1996 σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων

(355) Όλες οι εμπλεκόμενες εταιρείες έχουν επικαλεστεί την εν λόγω ανακοίνωση.

(356) Η Interbrew θεωρεί ότι, σύμφωνα με το σημείο Γ της ανακοίνωσης, πληροί τους όρους για σημαντική μείωση του ύψους του προστίμου. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η Interbrew γνωστοποίησε στην Επιτροπή την ύπαρξη της σύμπραξης για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα πριν η Επιτροπή ξεκινήσει έρευνα για την παράβαση και πριν να έχει στη διάθεσή της οιαδήποτε σχετική πληροφορία. Επιπλέον, η παράβαση είχε ήδη τερματιστεί πριν ενημερωθεί η Επιτροπή για την ύπαρξή της και η Interbrew συνεργάστηκε πλήρως και ανελλιπώς καθόλη τη διάρκεια της έρευνας. Εντούτοις, η Interbrew δεν είναι δυνατό να επωφεληθεί από σημαντική μείωση του προστίμου, εφόσον αυτή ήταν που έλαβε την πρωτοβουλία των διαβουλεύσεων σχετικά με τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα.

(357) Εντούτοις, η Interbrew μπορεί να επωφεληθεί από σημαντική μείωση του ποσού του προστίμου βάσει του σημείου Δ της ανακοίνωσης. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η Interbrew απεκάλυψε την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής σε χρονική στιγμή κατά την οποία η Επιτροπή είχε ακόμη πλήρη άγνοια του θέματος και συνεργάστηκε πλήρως και ανελλιπώς καθόλη τη διάρκεια της έρευνας. Επιπλέον, η Interbrew δεν αμφισβήτησε ουσιαστικά τα πραγματικά περιστατικά τα οποία η Επιτροπή θεώρησε ότι συνιστούν παράβαση. Η Επιτροπή κρίνει, συνεπώς, ενδεδειγμένο να μειώσει το ποσό του προστίμου για την Interbrew κατά 50 %.

(358) Η Alken-Maes δεν έχει αμφισβητήσει ουσιαστικά τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν κατά την άποψη της Επιτροπής σύμπραξη για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα. Εντούτοις, η συνεργασία της με την Επιτροπή αναφορικά με την εν λόγω παράβαση δεν υπερέβη την απλή απάντηση στην επίσημη αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2000, βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17.

(359) Η Επιτροπή κρίνει, συνεπώς, ενδεδειγμένο να μειώσει το πρόστιμο στην Alken-Maes κατά 10 %, σύμφωνα με τη δεύτερη περίπτωση του σημείου Δ.2 της ανακοίνωσης.

(360) Η Haacht δεν έχει αμφισβητήσει ουσιαστικά τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων η Επιτροπή θεώρησε ότι υφίσταται σύμπραξη για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα. Εντούτοις, οι πληροφορίες που έδωσε στην Επιτροπή δεν υπερβαίνουν την απλή απάντηση στην επίσημη αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2000, βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17.

(361) Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμη η μείωση του προστίμου της Haacht κατά 10 %, βάσει της δεύτερης περίπτωσης του σημείου Δ.2 της ανακοίνωσης.

(362) Στην απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Martens αμφισβήτησε την ύπαρξη της παράβασης όπως αυτή περιγράφεται από την Επιτροπή στην κοινοποίηση αιτιάσεων. Επιπλέον, οι πληροφορίες τις οποίες έδωσε η Martens πριν την αποστολή της κοινοποίησης αιτιάσεων δεν υπερέβαιναν το πεδίο της απάντησης της εταιρείας στην επίσημη αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2000, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17.

(363) Τα έγγραφα που έδωσε η Martens στην Επιτροπή μετά την αποστολή της κοινοποίησης αιτιάσεων αποσκοπούσαν αποκλειστικά στο να αναπτύξουν τους αμυντικούς ισχυρισμούς της ή να υποδείξουν ενδεχόμενη ύπαρξη χωριστής παράβασης των κανόνων ανταγωνισμού. Κανένα από τα δύο αυτά στοιχεία, εντούτοις, δεν μπορεί να οδηγήσει στη μείωση του προστίμου που έχει επιβληθεί στην Martens λόγω της συμμετοχής της στη σύμπραξη για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα.

(364) Εντούτοις, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Martens επέδειξε πνεύμα συνεργασίας, εφόσον δεν έκανε χρήση της δυνατότητας να αποκτήσει πρόσβαση στα εμπιστευτικά έγγραφα, τα οποία στην περίπτωσή της είναι ογκώδη. Επειδή το γεγονός αυτό συνέβαλε στην επιτάχυνση της παρούσας διαδικασίας, η συνεργασία αυτή δικαιολογεί μείωση του προστίμου κατά 10 %, σύμφωνα με το σημείο Δ.

9.2.2.8. Συμπεράσματα αναφορικά με το ποσό των προστίμων

(365) Πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο 812 000 ευρώ στην Interbrew για συμμετοχή στη σύμπραξη στον τομέα των πωλήσεων με ιδιωτική ετικέτα.

(366) Πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο 585 000 ευρώ στην Alken-Maes για συμμετοχή στη σύμπραξη αναφορικά με τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα.

(367) Πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο 270 000 ευρώ στην Haacht για συμμετοχή στη σύμπραξη αναφορικά με τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα.

(368) Πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο 270 000 ευρώ στην Martens για συμμετοχή στη σύμπραξη αναφορικά με τις πωλήσεις με ιδιωτική ετικέτα,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι Interbrew NV, Brouwerijen Alken-Maes NV και Groupe Danone SA έχουν παραβιάσει το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ λόγω της συμμετοχής τους σε ένα σύνολο συμφωνιών ή/και εναρμονισμένων πρακτικών που αφορούσαν ένα γενικό σύμφωνο μη επιθετικής πολιτικής, τις τιμές και τις προσφορές στον τομέα των λιανικών πωλήσεων, την κατανομή πελατών στον τομέα Horeca (τόσο των «παραδοσιακών» όσο και των εθνικών πελατών), τον περιορισμό των επενδύσεων και της διαφήμισης στον τομέα Horeca, ένα νέο μηχανισμό τιμολογήσεων για τον τομέα Horeca και τον τομέα των λιανικών πωλήσεων καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών για τις πωλήσεις τόσο στον τομέα Horeca όσο και των λιανικών πωλήσεων, κατά την περίοδο από 28 Ιανουαρίου 1993 έως 28 Ιανουαρίου 1998.

Άρθρο 2

Επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα στις Interbrew NV και Groupe Danone SA σε σχέση με τις αναφερόμενες στο άρθρο 1 παραβάσεις:

α) Interbrew NV: πρόστιμο 45,675 εκατομμύρια ευρώ.

β) Groupe Danone SA: πρόστιμο 44,043 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Οι Interbrew NV, Brouwerijen Alken-Maes NV, NV Brouwerij Haacht και NV Brouwerij Martens έχουν παραβιάσει το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ με τη συμμετοχή τους σε εναρμονισμένη πρακτική αναφορικά με τις τιμές, την κατανομή πελατών και την ανταλλαγή πληροφοριών για τις πωλήσεις ζύθου με ιδιωτική ετικέτα στο Βέλγιο κατά την περίοδο από 9 Οκτωβρίου 1997 έως 7 Ιουλίου 1998.

Άρθρο 4

Επιβάλλονται στις επιχειρήσεις Interbrew NV, Brouwerijen Alken-Maes NV, NV Brouwerij Haacht και Brouwerij Martens τα ακόλουθα πρόστιμα σε σχέση με τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3:

α) Interbrew NV: πρόστιμο 812 000 ευρώ·

β) Brouwerijen Alken-Maes NV: πρόστιμο 585 000 ευρώ·

γ) NV Brouwerij Haacht: πρόστιμο 270 000 ευρώ·

δ) NV Brouwerij Martens: πρόστιμο 270 000 ευρώ.

Άρθρο 5

Εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, οι αναφερόμενες στα άρθρα 2 και 4 εταιρείες πρέπει να καταβάλουν τα πρόστιμα στον ακόλουθο τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής:

Αριθμός λογαριασμού 642-0029000-95 (IBAN Code BE76 6420 0290 0095· SWIFT Code BBVABEBB) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Banco Bilbao Vizcaya Argentari (BBVA), Kunstlaan 43 Avenue des Arts, 1040 — Βρυξέλλες.

Μετά τη λήξη της προαναφερόμενης προθεσμίας, θα επιβάλλονται αυτομάτως τόκοι με το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις της αναχρηματοδότησης, την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, συν 3,5 εκατοστιαίες μονάδες.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

α) Interbrew NV, Vaartstraat 94, B-3000 Leuven·

β) Groupe Danone SA, 7 rue de Tehéran, F-75008 Paris·

γ) Alken-Maes NV, Waarloosveld 10, B-2550 Waarloos·

δ) NV Brouwerij Haacht, Provinciesteenweg 28, B-3190 Boortmeerbeek·

ε) NV Brouwerij Martens, Reppelerweg 1, B-3950 Bocholt.

Η παρούσα απόφαση είναι εκτελεστή σύμφωνα με το άρθρο 256 της συνθήκης ΕΚ.

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 2001.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής